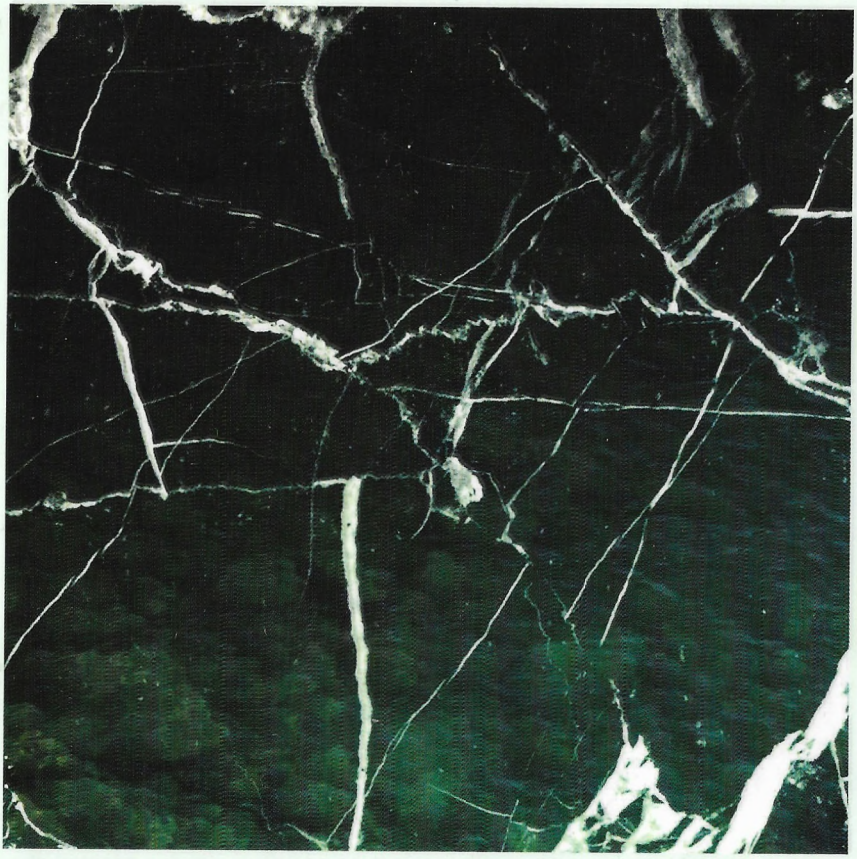

Selfų slėnis

Monika Budinaitė

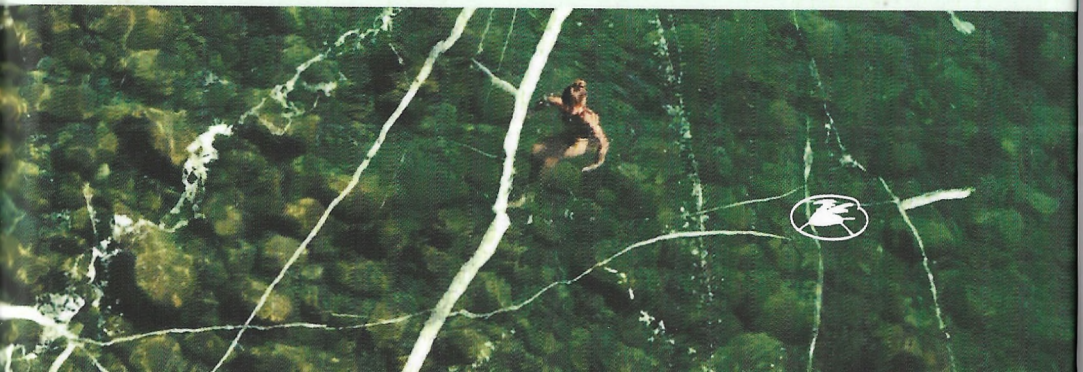

Monika Budinaitė

Selfų slėnis

Romanas

LIETUVOS
RAŠYTOJŲ
SĄJUNGOS
LEIDYKLA

Šį leidinį draudžiama atgaminti bet kokia forma ar būdu, viešai skelbti, taip pat padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais (internete), išleisti ir versti, platinti jo originalą ar kopijas: parduoti, nuomoti, teikti panaudai ar kitaip perduoti nuosavybėn.
Draudžiama šį kūrinį, esantį bibliotekose, mokymo įstaigose, muziejuose arba archyvuose, mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų tikslais atgaminti, viešai skelbti ar padaryti visiems prieinamą kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose.

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama
Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos
Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

ISBN 978-609-480-016-0

© Monika Budinaitė, 2018
© Zigmantas Butautis, dizainas, 2018
© Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2018

Skiriu savo vaikams –
Ūlai ir Motiejui

Jei bandysite bėgti, žvėris jus sumedžios.
Jei sugebėsite išsėdėti ramiai, nepajudindami
nė raumens, žvėris gali jūsų ir nepastebėti.
Taigi galite pasislėpti bandoje, ramūs, žinodami,
kad auka taps kas nors kitas.

Rubeno Östlundo filmas „Kvadratas“

#žmonės

Pieštuku Erika pabraukia: „Viskas netruko prabėgti, bet tęsis, tik kitaip. Ji netrins prisiminimų, bet ir neleis jiems visko užgožti“ ir užverčia knygą. Galvoja, kiek dar mėnesių prabėgs, kol nebegyvens jų įsitvėrusi. Dar nėra tikra, kad jie ją lanko, veikiau gyvena su jais. Ji išjungia naktinę lempą ir atsigula ant pilvo. Gilus kvėpavimas ramina, bet žino, kad dar ilgai neužmigs. Pastaruoju metu įsitraukė į miego ir ne miego žaidimą: snusteli ir tikrina, kiek valandų. Paskui skaičiuoja, kiek laiko liko miegoti. Kai žaidimas

persirita po vidurnakčio, snustelėjimas trumpėja, vis dažniau žiūri į valandas ir nervinasi, kad užmigti nebepavyks.

Įkvepia, iškvepia – vienas. Įkvepia, iškvepia – du. Skaitė apie tai knygoje. Nepamena kokioje, bet budistų vienuolės plikė skaičiuojant šviesdavo kaip mėnulis. Nežino, ar dzadzenas tebuvo romano paistalai, ar iš tikrųjų kas nors tikra, bet skaičiavimas ramindavo. Keturi... Įkvepia, iškvepia – penki.

Suskamba jos telefonas.

Skambučiai sutrauko galvojimus ir lieka tik skambėjimas. Sutrikdo veiksmus, paskui sugrįžti prireikia laiko. Nelygu kas skambina, kartais sutrikdo nesugrąžinamai. Tamsoje telefono vibravimas toks stiprus, kad atrodo, nuvers stiklinę. Abi laikrodžio rodyklės ant sienos sustojusios ties dvylika. Paprastai jai niekas neskambina vidurnakčiais, galima sakyti, neskambina ir dieną. Vos keli darbo reikalai arba nuolat kuom nors susirūpinusi mama. Vidurnakčio skambučiai nebūna nereikalingi. Galbūt kažkam prireikė pagalbos ar dar blogiau. Atsilieps ir nebebus svarbu – privalės ką nors daryti.

Ji žvilgteli į ekraną ir nuščiūva.

Vienintelis Ridas skambindavo naktimis, bet nuo tų dienų prabėgo aštuoni mėnesiai. Tyčia neskaičiuoja, žinojimas persekioja savaime. Jis paūmėja, kai aplanko sapnai. Kad ir ką jie ten veiktų, pabudusi tiksliai žino, kiek prabėgo laiko. Tada kurį laiką apsėda išsigalvojimai: ji neįstengia liautis jo ieškojusi, akimis nulydi sportinius automobilius

ir spokso į Ridą primenančius praeivius. Jie atsigręžia ir šypsosi. Visa tai braunasi pro jos raineles ir cementuoja prisiminimus.

Tas dienas Erika svarsto beprasmiškus dalykus. Ar ir jis galvoja? Ar mato ją žvelgdamas į praeivius? Vos tik baigiasi neigimo, pykčio, depresijos ir susitaikymo fazės, sapnai sugrįžta. Ji ir vėl juose jo laukia, jie ir vėl kur nors bėga, jis ir vėl jai kepa grybų kepures arba vedasi per sniegą.

Erika spokso į penkias jo vardo raides, dabar jos – kaip neįkandamas paveikslas. Nors šią akimirką įsivaizdavo daugybę kartų – paspaudžia išjungimo mygtuką ir toliau sau gyvena. Bet veltui, telefonas skamba ir ji nė negalvoja jo išjungti.

– Klausau, – kimiai atsiliepia.

Jo laikas buvo naktys. Naktimis kitaip skambėdavo jo balsas. Klausdavo, ar ji nemiega, o paskui ko nors prašydavo.

– Nemiegi?

Mintyse niekada nesutikdavo su juo pasimatyti. Net jei stovėdavo jos namuose, prašydavo išeiti. Išeik, sakydavo ir nusigręždavo, kad nematytų.

– Atvažiuok... – ir prideda vos girdimą „prašau“.

Kurį laiką patyli ir, jai nespėjus atsakyti, padeda ragelį.

Erika negali patikėti. Po visko, kas nutiko, jis *tai* pasako ir padeda ragelį. Nepaklausęs, kaip ji viską ištvėrė. Ar gali, ar nori, pagaliau – ar ji dar gyvena. Jai išpūra gerk-

lė, norėtų šaukti, bet tik maigo telefoną. Pokalbis truko aštuonias sekundes. Panašiai truktų išlipti iš lovos ir nusivilkti naktinius. Apsimauti džinsais. Spėtų paskambinti kaimynei ir paprašyti, kad pabūtų su Matu, kol ji sugrįš.

Staiga aštuoni mėnesiai susitraukia į sekundes, į niekingas aštuonias akimirkas. Ji sėdi tamsoje ir dairosi po kambarį. Ne, pamano, ji nevažiuos, ir nuvirsta į patalus.

Paskui lipa iš lovos.

#

Tuo metu, kai susipažino su Ridu, Erikai meilė nebuvo reikalinga. Santykių marginalijos, kurios vėliau ar anksčiau nuvesdavo į lovą ir į pabaigą, jos nei žavėjo, nei domino. Veikiau gąsdino. Jai, išsiskyrusiai ir penkerius metus vienai auginančiai sūnų, tiesiog netrūko mylėti. Įsisukusi į darbus jautėsi laiminga, o infantilus individas, tikintis jausmais, jau seniai buvo numarintas. Galima sakyti, tuo metu ji buvo įsimylėjimo cinikė, bičiulių galvos skausmas, – vos tik kas imdavo dalytis meilės nutikimais, ji tuoj patardavo viską baigti.

Ją erzino aplinkinių užuojauta ir noras ką nors pakeisti. Į bandymus supiršti atsakydavo rūsčiu veidu ir lediniu *ne*. Džiaugėsi gyvenimu pilkoje rutinoje be sukrėtimų ir nieko nelaukė. Po audringų skyrybų tai buvo kaip pelnytos atostogos. Dėl šios priežasties ir buvo ne laikas susi-

tikti – dėl apėmusio abejingumo buvo praradusi budrumą jo neįsimylėti.

Nesitikėjo, kad tą kartą už stiklo stovėjo figūra, kuri leis visa tai patirti iš naujo. Būti su Ridu buvo labiau *neįmanoma* nei *galbūt*. Tą patį tikriausiai paskui galvojo ir kolegos, kurie, išties neregzdami jokių užnugario planų, Erikai padovanojo trijų dienų fotografavimo kursus. Ne šiaip kursus – rengiamus žymiausio šalies fotografo. Ji nenustebo, kodėl būtent jai, su fotografija neturinčiai nieko bendro – jau buvo pastebėjusi jų nerimą dėl jos vangumo, todėl priėmė dovaną ir neklausinėjo.

Jį pamačiusi, išskyrus natūralų smalsumą, kuris apima sutikus įžymybę, daugiau nieko nepajuto. Įsitaisė tolimiausiame auditorijos kampe ir apsimetė, kad nesinervina. O iš tikrųjų galvojo, kad tik švaisto laiką ir kad paskaitos – nevykusi dovana.

Visi sėdėjo susigrūdę, buvo apsėdę stalą ir grindis. Tylėjo. Ji pabandė pakalbinti kaimynę, bet pamačiusi sutrikusį žvilgsnį nutilo. Atrodė, kad nepažįstamumas buvo virtęs neigalumu – šypsosi kaip nebyliai ir kiša nosis į telefonus. Nykščiais bėga nuo juos ištikusios vienatvės ir ten ieško bendruomenės. Tos kelios *nieko* akimirkos taptų jų asmenine katastrofa. Paskui atsirastų nemiga, migrena, tada depresija. Ir viskas dėl to, kad nieko naudingo nepadarė.

Iš baimės išsiskirti Erika irgi griebėsi telefono, užteko, kad neturėjo fotoaparato. Ant stalų gulėjo *Canon* arba *Nikon*. Nesumodama, ką daugiau galėtų nuveikti, ji pa-

bandė surasti tokių pasirinkimų sąlygas. Galbūt moterims labiau patiko *Canon*. Arba gal tai priklausė nuo plaštakų dydžio ar pirštų ilgio, bet apžiūrėjusi šeimininkus ženklų nerado.

Netrukus šalia sėdintis vaikinas išsitraukė *Pentax*. Atrodė, kad buvo rimtai nusiteikęs, krepšyje pastebėjo trikojį ir kelis objektyvus. Jis įjungė kompiuterį ir netrukus ekranas virto pornografijos paroda. Prezervatyvais apmauti pirštai ir iš moteriškų kelnaičių besiveržianti varpa blaškėsi kažkur tarp beprotybės ir genialumo. Erika negalėjo atplėšti akių.

Regis, erotika sukėlė inertišką krapštymosi bangą. Greitai visi jau buvo įjungę kompiuterius ir išsitraukę segtuvus. Ji klaidžiojo po rūke kyšančias viršūnes, šaltus urbanistinius miškus, o modelių išraiškos buvo vaiduokliškos. Atrodė, kad jau visi prislėgti melancholijos arba kamuojami depresijos.

Nuojauta kuždėjo, kad dovana virsta į kažką labai rimto. Susirinkę buvo profesionalai, siekiantys ne išmokti, o į gyvenimo aprašymus įsirašyti Rido pavardę. Atsignybti truputį jo sėkmės ir galbūt net surengti parodą savo depresyviems prezervatyvams. Besimokantis snobas geriau už snobą, pagalvojo ir nusprendė, kad jei jau atėjo, pasiims ką nors naudingo. Pabandė prisiminti, kada paskutinį kartą fotografavo, ir žvilgtelėjo į savo asmenukes. Jos žanras bus buitinis, o rozetės fone – būtinos, vermėjeriškos detalės.

Ridui prabilus nustebo, kad nebuvo pastebėjusi jo raukšlių. Apskaičiavo, kiek metų yra jaunesnė. Tai priminė sūnų – metai jam buvo svarbūs. Jam šešeri, sakydavo. Arba: jo sesei tik vienas metas. Tai kažkodėl buvo svarbiau nei vardas ar kiti tapatybės ženklai.

Prisistatęs, lyg būtų niekam nežinomas žmogelis, Ridas prisėdo ant stalo ir ant krūtinės sunėrė rankas. Nutilo, svarstydamas, ką toliau pasakyti. Veide Erika pastebėjo kažką žemiško, to buvo nemačiusi spaudoje. Fotografas, rašytojas, keliautojas, turtuolis, asketas žurnaluose buvo nežemiškas. Jo charizmai nebuvo ribų, net tylėdamas ir spoksodamas į auditoriją atrodė žavingai. Vien dėl jo buvo verta ateiti, pagalvojo, o kolegoms rytoj nuneš šokolado.

Jis ištarė dar kelias bereikšmes frazes, – kaip malonu juos čia matyti, – ir suplojęs delnais paskelbė paskaitos pradžią. Ji ir vėl prisiminė sūnų, Matas irgi ploja delnais, mėgsta prieš ką nors pradėdamas suploti. Erika pralinksmėjo, žinojo, kad, šiaip ar taip, dabar plautų indus. Pastarosiomis dienomis jos gyvenime buvo daug visokio plovimo. Indai, grindys, Mato žaislai, neseniai prireikė išvalyti langus ir balkoną. Kolegos buvo teisūs – jos gyvenimas buvo susitraukęs iki kelių kvadratinių metrų darbe ir keleto dešimčių namie. Tie metrai jai ir kėlė nerimą. Vos tik kalba pasisukdavo apie teatrą, kiną ar naują alaus barą, ji nebeturėdavo ką pasakyti. Nutildavo ir sprukdavo į šalį. Nesiskundė, bet tais tyliais plovimo vakarais ją kartais aplankydavo slogučiai.

Paskaita prasidėjo nuo motyvacinės įžangos. Ridas papasakos, kodėl fotografuoja, o paskui leis pasipasakoti kitiems. Jis neabejojo, kad tarp susirinkusiųjų yra nuostabių, didelę patirtį turinčių fotografų ir jam vertėtų apie tai žinoti. Žinoma, Erika linktelėjo, geriausias konkurentų išuostinėjimas – apsišaukti jų mokytoju. Po šių žodžių kilo bruzdesys. Auditorijos palengvėjimo atodūsyje buvo tai, ko neturėjo ji: *canonai*, *nikonai* ir diplomais nukabinėtos sienos.

– Bet prieš tai... – jis tarė nusigręžęs į langą. – Kieno ten automobilis?

Automobilis buvo jos. Nesuprato, kuo jis galėjo užkliūti.

– Mano, – tarė ir atsistojo kaip mokykloje.

– O jūs esate?

– Žmogus, – tarė. Ridas nusijuokė, iš paskos nusijuokė visi kiti. – Aš Erika, – susigėdo.

– Negaliu patikėti, kad įmanoma, – tarė tebesijuokdamas. – Jūs, Erika, pažeidėte tris eismo taisykles. Užstatėte automobiliu perėją, pastatėte ant šaligatvio ir užblokavote įvažiavimą į kiemą.

Erika pabandė juoktis, bet *tai* nuskambėjo kaip cyptelėjimas.

– Patraukite, palauksime, – Ridas tarė pernelyg džiaugsmingai.

Ją suerzino jo optimizmas. Besileisdama liftu galvojo, kad geriausia būtų negrįžti. Kolegoms pameluos, kad

viskas praėjo puikiai, o Rido daugiau nebesutiks. Bet jis stovėjo prie lango ir sunėręs rankas tebežiūrėjo tiesiai jai į veidą. Už stiklo atrodė toks, kokį buvo pratusi matyti – be balso, tik paveikslėlį ekrane ar popieriuje. Tas stiklas jai ir suteikė drąsos pamoti. Jis nusišypsojo ir pamojo atgal.

Tada ir nusprendė, kad dar šį vakarą jai paskambins.

Nuo tos dienos jis visuomet ją užklupdavo netikėtai. Atrodė, kad nenuoseklumas buvo jo dalis. Skambučiais suardė rutiną, ištraukė tą paslėptą, mylėti bijančią būtybę ir vedėsi po Erikai nepažįstamus tyrus. Kuo toliau ji ėjo, tuo aiškiau suvokė, kad juose nieko gyvo neras. Bet tai tik dar stipriau masino į jį laikytis – galbūt perprasti ir pakeisti. Viskas virto prieštarų žaidimu: kuo brutaliau jis pasielgdavo, tuo tvirčiau Erika į jį įsikibdavo.

#

Talentingas fotografas, keliautojas, burlenčių aistruolis ir treneris, svajonių jaunikis ir užkietėjęs viengungis. Tokios etiketės jau ištisus metus klijuojamos neseniai keturiasdešimt penktąjį gimtadienį atšventusiam ir, rodos, gyvenimo ramybę atradusiam Ridui. Apie keliones, darbą ir jausmus jis sutiko pasikalbėti su mumis.

Ridai, tik ką sugrįžai po kelis mėnesius trukusių kelionių. Rengi dar vieną parodą, vedi fotografijos kursus, socialiniuo-

se tinkluose esi sekamas tūkstančių gerbėjų, medžiojamas žurnalistų, be to, dar sportuoji ir gyveni sveiką gyvenimą. Kaip viską suderinti ir kaip nepavargti?

Man pasisekė, kad mano darbas yra ir mano pomėgis. Sveikas gyvenimo būdas – mano dalis. Kai negali nuo savęs pabėgti, tenka tiesiog tai priimti. O kaip viską suderinti? Nežinau. Jei darai tai iš širdies, viskas savaime klostosi.

Esi pasaulio žmogus. Apkeliavai daugybę šalių. Praeitoje fotografijų parodoje pavadinimu „Mūsų vietos" kalbėjai apie įvairias tautas, kultūras, skirtingus žmones. Gal šį kartą kalbėsi apie save? Ar esi suradęs savo vietą? O gal tik bėgi nuo jos?

Kalbėdamas apie kitus, kalbu apie save. Taip, iš dalies nesu niekur, bet čia – kaip pažiūrėsi, nes juk esu ir visur. Kartą bandžiau suskaičiuoti, keliose skirtingose vietose esu pabudęs, bet nebežinau. Buvo laikas, kai kažko ilgėjausi, vienur jaučiausi blogai, kitur gerai. Laikui bėgant daug kas atbunka. Ir ilgesys, ir tos savos vietos ieškojimas pasidaro nebe toks svarbus. Dabar visur jaučiuosi gerai. Tiek čia, gimtinėje, tiek Bankoko stotyje, tiek laukuose, kur nieko per dienas nesutinki. O bėgti nuo savęs mes visi linkę. Tik stiprios ir pasitikinčios asmenybės gali išdrįsti su savimi gyventi darnoje ir be baimės.

O kaip šeima, turiu galvoje artimuosius, ar jų nesiilgi keliaudamas?

Apie artimuosius aš nekalbu, tad neturiu ką pasakyti.

Didžiosios kelionės ir darbai prasidėjo kaip tik tada, kai išsiskyrei su ilgamete drauge. Rodos, ėmei ir dingai. Ar bėgi nuo santykių? Ar tai tik sutapimas?

Ne. Jokie čia ne sutapimai. Kaip yra sakęs J. L. Borgesas, niekas taip neguodžia, kaip mintis, kad visas nelaimes pasirenkame patys. Tas pats ir apie bet kurį gyvenime priimtą sprendimą. Išvažiavau sąmoningai, tą kartą tikrai bėgdamas.

Turi galvoje, kad pats pasirinkai pasukti skirtingais keliais?

Neverta gręžiotis į praeitį. Ši istorija jau pamiršta. Žmogus, su kuriuo tiek metų buvau, dabar turi savo gyvenimą. Todėl nenorėčiau apie tai kalbėtis.

Buvai užsiminęs, kad kurį laiką neplanuoji išvykti. Kas nulėmė šį spendimą? Darbai? O gal nauja meilė?

Turiu įdomių planų, dėliojuosi juos. Tad kurį laiką planuoju pasilikti. Susikaupimui ir darbui, o ne įkvėpimui reikia rutinos ir ramybės. Keliaudamas ieškau mėsos, o patiekalą verdu čia, kur mano namai. Kitaip nemoku. Kartą sutikau benamį, keliauninką, jis pasakojo, kad nori būti rašytoju, bet niekaip negali baigti istorijos. Žiūriu į jį – rankose tik lazda ir miegmaišis. Tai gera medžiaga, unikalūs patyrimai, bet ne visiems duota kurti iš įkvėpimo. Daugelis turi įdėti daug pastangų, darbo, turėti savo ramybės kampą. Jei klajoji nežinodamas, kur šiąnakt miegosi, vargu ar spėsi pamąstyti apie naują kūrinio skyrių. O gal tik man taip atrodo?

O meilė?

Meilė visada gerai. Ji ir antrankiai, ir mūsų laisvė (juokiasi).

Išsisukinėji. Paklausiu tiesiai, ar tebesi laisvas?

(Juokiasi) Išsisukinėju. Aš visada laisvas. Net jei tuo metu myliu. Dar neradau moters, kurios buvimas šalia pakeistų kelionių laisvę. Kurioje rasčiau tai, ką randu ten.

Vadinasi, esi laisvas.

Taip nesakau. Nieko nesakau.

Savo socialiniuose tinkluose turi tūkstančius sekėjų. Ne paslaptis, kad daugelis jų – merginos ir moterys. Ar sulauki meilės laiškų? O gal pats juos rašai?

Sulaukiu, bet nebūtinai meilės. Daug žmonių klausia, dalijasi, dėkoja. Kažkodėl toks gyvenimas daugeliui atrodo patrauklus.

Bet jis ir yra patrauklus. Visa tai daugeliui kaip atvirukai.

Tiesa, bet kad tai pasiektum, privalai dar daugiau atiduoti.

Atiduoti ką?

Kad užsidirbčiau mokydamas kaitavimo, pirmiausia pats turėjau nemažai išleisti. Tai užima laiko, žvėriškų pastangų. Tas pats ir apie fotografavimą. Daugelis įsivaizduoja, kad tai lengva, maloni veikla. Tačiau šis darbas gali būti baisiai nuobodus. Tūkstančiai vienodų kadrų, ir tik viename randi tai, ką norėjai rasti. Neužtenka tik žiūrėti. Taip, fotografų akys – jų esybė, bet to neužtenka. Kaip ir neužtenka fotokameros ar gero vadovėlio apie ją.

Papasakok apie naują parodą. Ji vadinsis „Nepriklausomybė". Apie kokią nepriklausomybę kalbi?

Tai laisvės sinonimas. Mes visi nuo ko nors priklausomi. Nuo darbo, nuo žmonių, vaikų, net nuo pačios laisvės. Ir atvirkščiai – priklausomas ir suvaržytas žmogus kai kuriomis akimirkomis gali pasijusti laisvas. Apie šias akimirkas ir kalbu. Pavargusios motinos akyse gali matyti laisvės ilgesį, bet maitinančios savo vaikus akyse gali regėti ir laisvę. Kaip kalinys gali

būti laisvas – kvėpuodamas, gyvendamas. Jis gali jaustis laimingas pabėgęs nuo žalingų įpročių, nuo kaltės, kurią jaučia.

Klausantis tavęs atrodo, kad esi švarios sielos žmogus. Sunku tuo patikėti, kai gyveni gražiuose namuose, vairuoji prabangų automobilį, valgai gerą maistą, esi apsuptas tokių pačių žmonių.

Vieni daiktus garbina, o aš su jais tik gyvenu. Jie mano įrankiai, tik daiktai, kurių nesureikšminu ir netausoju. Jei galiu valgyti gerą maistą, tai ir valgau, jei galiu gyventi gražiuose namuose, kodėl negyventi? Viso to atsisakymas gal ir būtų tikrasis pasipūtimas?

Ar jautiesi atradęs aukso vidurį? Kai kurios tavo kelionių nuotraukos tiesiog spinduliuoja asketizmu, o sugrįžęs gali užsivilkti brangų kostiumą ir žengti raudonu kilimu. Kur esi tu?

Tai ir esu aš. Tik taip keliaudamas galiu pajusti tikrąjį kelionių džiaugsmą. Miegojimas paplūdimy niekad neprilygs poilsiui brangiame viešbutyje. Pabudęs gali šokti į vandenyną. Jis kvepia laisve ir taip tikrai nekvepia viešbučio rankšluosčiai (juokiasi). Kita vertus, sugrįžus norisi pabūti kitaip. Pasitikrinti, kurioje pusėje yra tavo širdis. Įsitikinti, kad laimė slypi ne daiktuose, kad ji yra dalykuose. To neįsidėsi į lagaminą.

Atskleisk savo sėkmės formulę. Kaip tai pasiekti? Kaip tapai tuo, kuo esi?

Tai nuoseklus darbas. O kuo esu ar kuo tapau, nė pats nežinau. Niekas to nežino.

Galbūt tai rasime tavo naujoje parodoje?

Galbūt.

Erika pakelia akis nuo žurnalo, pro medžius matyti kitas daugiabutis. Toks pats, kokiame gyvena ji. Niekaip nesiderina su tuo, ką dabar skaitė. Šalia guli telefonas, į jį jau savaitę gauna Rido žinučių. Kviečia pasimatyti, klausia, kaip ji, o vakarais rašo *labanaktis*. Ji negali patikėti, lyg tos raidės ir sakiniai būtų naivios mergaitės išsigalvojimai. Vos prieš savaitę straipsnio nė neskaitė, pervertė kaip tolimą kažkieno gyvenimą ir toliau kuitėsi buityje. Dabar ji atrodė įmirkusi, kaip užsistovėjęs vanduo, netinkantis plauti net Rido pėdų.

Ji užkaičia arbatinį ir spokso buku žvilgsniu, atgyja tik jam pradėjus šniokšti. Ir visgi, galvoja, tai jos, o ne kieno nors kito telefonas, o jame – Rido žinutės. Rašo nuo pat tos dienos, kai susitiko per paskaitą, ir neatrodo, kad tai darytų iš nuobodulio. Žaidimams Erika neįdomi, jiems netiktų jos ne laiku išsprūdęs familiarumas. Jau per pirmą pasimatymą išklojo savo gyvenimo detales, papasakojo apie Matą ir nesėkmingą santuoką, sakė, kad draugystėms dar nėra pasirengusi. Jai pasirodė, kad Ridas nusiminė, todėl likusį laiką vaidino linksmą ir nerūpestingą, gal net koketišką. Taip pasirodė dar kvailiau ir parvežta namo neabejojo, kad atsisveikina paskutinį kartą. Paskambinsiu, jis tarė, o ji pažvelgė niūriu žvilgsniu.

Paskambino nespėjus užlipti laiptais. Klausė, kada galės ir vėl kur nors pakviesti. Padėjusi ragelį ji ilgai krapštėsi prie durų, baksnojo spyną raktu ir galvojo, kad jai pasisekė.

Žurnale Ridas stovi pusnuogis. Vakar matė jo sportinius batus, džinsus, megztinį ir, atrodo, pamiršo, kad juose slepiasi nuogas kūnas. Erika apžiūri jį susigėdusi. Spalvos sodrios, lyg pati ten stovėtų, dar kiek – ir užuos vandenyną, apie kurį kalbėjo.

Paskui užverčia žurnalą ir spokso į telefoną. Laikas vėl įgavo skaičius.

#

Ridas svirduliuoja į virtuvę. Sušilusių pėdų atspaudai švyti nuo šviesos pro langą. Žingsniai minkšti, kaip eitų per debesį. Dažnai toks grįžta – ramsto sienas ir baldus, bet nieko nenuverčia, pažįsta kiekvieną namų centimetrą. Žino, kur kabo nuotrauka, kur padėta vaza, kur sustoti ir apeiti.

Stabteli koridoriuje ir spokso į portretą. Gerai prisimena, kaip jį fotografavo, domino ant skruosto nutūpusi musė. Pakrapšto ją pirštu ir pats vienas nusijuokia, tada sviedžia nuotrauką nuo sienos. Paskui dar vieną ir dar, kol lieka styroti vienišos vinys. Jos primena dienas, kai nuėmė anksčiau čia kabėjusius savo darbus arba veikiau darbus jų. Moteris Iš Nuotraukų ne mažiau prisidėjo: jos kūnas, manieros, apgamai, net miegas praaugo visą meną iš esmės. Fotografuodavo neįstengdamas to suprasti, o išryškinęs nusivildavo. Ji buvo ir muzika, ir šokis, ir skulptūra.

Vyras ir moteris, ir kūdikis. Šitai galėjai pajausti, bet parodyti – ne.

Seniai buvo aišku, kad jų tandemas – jam raktas į sėkmę. Daugiau nė vienas jo darbas neprilygo to laiko darbams. Juos nukabino tą pačią dieną, kai ji išėjo, sukrovė sandėlyje, kur namų šlamštas, paskui išdalijo pažįstamiems. Ji kaip stiklas pažiro po miegamuosius ir svetaines, bet pasiliko ir čia.

Ridas kuičiasi po stalčius, žarsto peilius, šakutes, pagaliau randa žirkles. Nučiupęs vinis, po vieną traukia iš sienos. Kokainas švelnesnis, galvoja, trindamas tinką tarp pirštų. Prabėgo penkeri metai, o jis tik šiandien suprato, kad ji – vinyse.

Portretus suneša į sandėlį, paskui ilgai spokso į rėmų krūvą. Viskas tėra elgetavimo dangstymas. Tik šaiposi iš meno, nes jam nerūpi nei žmonės, nei tie daiktai. Viskas – kad užkištų beprasmiško laiko skyles, kad nesustotų ir savęs neapžiūrėtų. Nevirstų padaru, mintančiu rutina. Nešvęstų švenčių ir išvengtų susitikimų. Nebūtų gatvėse, kur jį atpažįsta, mato, kiek gėrė, kiek valgė, kiek pisosi. Kad nereikėtų lankyti sesers – šventos būtybės, kurios nėra vertas. Ir vėl apsimesti, kad nesupranta klausimo, kada ji žiūri į nykstantį jo veidą. Ji išaugo puiki moteris, dabar galėtų atsigriebti už tuos metus, kai dar būdamas vaikas jai tapo tėvu. Bet ir nuo to bėga, nedrįsta išsiduoti, kad seniausiai jo neteko.

Jis atkemša vyno butelį, ant plaštakos kapteli lašas, nu-

nulaižo jį kaip kraują, tada užsivertęs geria. Galvoja, kaip sparčiai tobulėja, paleidęs Eriką ilgai važinėjo gatvėmis, paskui sėdėjo žiūrėdamas į aikštelės tvoras. Gėrė, kol ištuštino butelį, tada sumąstė išgerti dar.

Aplink burzgia namų prietaisai. Mėlyni, žali, raudoni vyzdžiai žiūri tiesiai į jį. Kiek galima taip žiūrėti, klausia, ir po vieną iš lizdų traukia laidus. Užgęsta šaldytuvas, orkaitė, kavos aparatas. Užsimerkia visos namų akys, lieka stovėti tyloje ir tamsoje, tik lange spindi miestas, bet ir jį uždengia užuolaidomis.

Beveik visada grįžta sutemus, taip suteikia sau galimybę nejungti šviesos. Joje negali žiūrėti į pridžiūvusius indus, vyno kamščius, dozių pėdsakus, į vaisius, kurie primena susiraukšlėjusius veidus. Sėdi taip iki ryto žiūrėdamas senus filmus. Vis atsuka patikusią vietą, kol atmintinai atkartoja ištisus scenų gabalus. Paskui juos pasakoja tinkamoje vietoje, tinkamu metu ir maitina savimeilę. Žmonės gėrisi juo, vadina eruditu, šviesios sielos grynuoliu. O jam patinka tokiam būti ir tarp jų žydėti.

Kai pro užuolaidų plyšius, ryškindama baldų kontūrus, ima veržtis šviesa, Ridas krinta miegoti. Miega iki pietų, o pabudęs skuba išeiti. Dušas, švarūs drabužiai – ir jau skuodžia laiptais į minią. Joje jaučiasi jei ne ramus, tai bent šio to vertas. Mato tai žmonių akyse: tyrinėja jo pirkinius, automobilį, jo batus. Tą patį jautė būdamas ir su Erika. Nepastebimai, lyg nerūpėtų, apžiūrinėjo net rankų nagus. Tokie žvilgsniai jam kelia paranoją, atrodo, kad

prarėš drabužius ir pamatys jį tikrą. Apžiūrės ir apsigręš, paliks gulintį kruvinoje beprasmybėje. Ne kartą bėgo nuo tų zonduojančių akių, brovėsi spūstyse, yrėsi parduotuvių kasose, lyg ką pamiršęs, o iš tikrųjų skubėdavo pasislėpti automobilyje.

Erikos žvilgsnis netiktų prie jo namų. Netiktų prie nieko. Bet vis tiek jį kažkuo traukia. Ji neprimena Nuotraukų Moters, žino, kad niekada neužsimautų tų spalvotų kojinių, kurias tiek metų laiko tarp drabužių. Tikisi, kad vieną dieną jos suirs ir taps bevertėmis viskozės šiukšlėmis. Taip būtų geriausia.

Bet ne tik kojinės ją primena. Ten, kur stovėjo visada jos šiek tiek mirštanti gėlė, dabar sudėti žurnalai, į juos žiūrėdamas Ridas galvoja, kad ir pati ji visuomet šiek tiek mirdavo. Mirdavo besimylint, sakydavo: man nutirpo veidas, nutirpo ranka, visas kūnas – ir juokdavosi. Mirdavo rytais, dūsaudavo, kad negali pakęsti žadintuvo. Ypač mirdavo, kada jie pykdavosi, tada kaktoje iššokdavo vena ir Ridas iš tiesų laukdavo, kol ji numirs. Ji visuomet šiek tiek mirdavo. Kaip gėlės žiedas. Todėl apkabinęs Ridas jautė, kad ateis diena, kai ji išnyks.

Tai nutiko po kelerių metų. Ji buvo per stipri jo problemoms. Jų nepaisė ir laukė, kol laikas arba meilė viską sutvarkys. Laikas sutvarkė, o Rido meilė buvo veikiau baimės pavidalo. Tą dieną, kai ji pasakė, kad laukiasi, pasielgė kaip bailys. Pranoko visus žemės liurbius, bet ir ne tai buvo blogiausia, – dabar jis padarytų tą patį.

Jį trikdydavo moterų buvimas. Sėslumas greitai pasidarydavo atgrasus ir jis, nepasivarginęs to slėpti, tyliai priversdavo jas išeiti. Pasinerdavo į savą, užkonservuotą vienatvę. Neįsivaizdavo, kaip galėtų būti kitaip. Kaip suminkštintų namų pakampes, apdangstytų elektros lizdus ir gyventų tarp vaikų nutepliotų paviršių. Buvo matęs tai sesers namuose. Vaikai keičia ne tik buitį, pirmiausia – pasikeičia žmogus. Tėvystė užsmaugia kaklus ir veidus pažymi atsakomybės išraiška. Be jos, sesers akyse Ridas daugiau nieko nebuvo pastebėjęs.

Todėl jo laisvės versija – vienatvė. Tiki tuo dienomis, bet atėjus vakarui, žiūrėdamas į pūvančius vaisius, jaučia kitokią realybę, – nė viena sveiko proto moteris reprodukcijai nepasirinktų jo pimpalo. Už tai ir nenorėtų jokios moters akyse tapti Tėvu. Netikusiu, įnoringu, atžariu, apatišku, priekabiu, koks visada tapdavo, kai kas nors kėsindavosi tai pakeisti.

Pirmieji jo žodžiai buvo: to negali būti. Paskui daug rūkė ir prisigėrė. Sakė, nėra pasirengęs, kalbėjo greitai, klysdamas ir pats save taisydamas, bet tuo neabejodamas. Vaizdžiai pasakojo apie suvaržymus, kurie lauktų. Seksą, kuris prastėtų, kol išnyktų. Krūtis ir sėdmenis, kurios nukartų. Laukė jos išgąsčio ir pritarimo, bet nesulaukęs teištarė, kad vaiko niekada nenorės.

– Jis mus pakeistų, – priėjo jos apkabinti.

– Kodėl sakai, kas būtų? – paklausė ji. – Sakiau, aš laukiuosi.

Nors atrodė pavargusi ir sutrikusi, ji spinduliavo pasitikėjimu.

– Juk dar nevėlu? – jis paklausė.

Ji neišėjo tą vakarą. Ir naktį, kaip visuomet, miegojo atsukusi jam veidą. Ryte paruošė pusryčius. Daržoves pjaustė mažyčiais lygiais gabalėliais, ir Ridas akimirką patikėjo, kad viskas bus gerai. Bijojo paklausti, ką jiedu darys su *tuo*, bet, jai išėjus į balkoną parūkyti, lengviau atsikvėpė. Ji negimdys, mąstė, ji irgi, kaip ir jis – nesukurta motinystei. Rūkė žvalgydamasi į paukščius, atrodė, kad tik apie juos ir galvoja. Paskui išmetė nuorūką, kurį laiką žiūrėjo į ją, gulinčią žolėje, tarsi būtų gailėjusi arba nekentusi. Tada apsidairė, apžiūrėjo jo balkono baldus ir išėjo.

– Dabar eisiu, – pasakė ir dingo.

Po kelių dienų atsiuntė žinutę. Jos tekstas ir sukrėtė, ir nuramino. Tu teisus, ji rašė, dar nebuvo vėlu. Ir daugiau nesugrįžo. Tik vaiduoklį paliko ir užkerėjo namus, nuo tos akimirkos balkone tapo su niekuo nesulyginama. Liko ten stovėti ir rūkyti, žiūrėti į paukščius, miegoti jo lovoje, maudytis jo vonioje. Tupėti vinyse po portretais. Ragana iš paveikslų, vadindavo ją, kai prisimindavo. Ji buvo ir nuotykis, ir netektis.

Pasišviesdamas telefonu Ridas prisitraukia žurnalų krūvą. Surinkti visi pasikalbėjimai apie jo taurų, nepriekaištingą gyvenimą. Šalia – šimtai kitų matytų veidų. Draugų iš feisbuko, nežemiškų būtybių tobulais, nuvalytais veidais. Išmokytų gražiai kalbėti ir rengtis. Gebančių

patarinėti. Susitelkusių į savąjį *aš,* gyvenančių magiškame elfų slėny. Selfai, galvojo, kaip kitos rūšies.

Neįmanoma apie save kalbėti blogai. Jie atsineša diktofonus, kameras, mikrofonus ir laukia, kada ką nors gražaus pasakysi. Bet labiausiai – kada susivarysi. Jų galvosenoje nėra paklaidų, neįmanoma būti šiek tiek geram ir truputį blogam. Gali būti baltas arba juodas, susipisęs arba tobulas. Selfas arba niekas.

Ridas įprato maskuoti bet kokius įtarimus. Įgudo žurnalistus vedžioti po dvasingą savo egzistenciją. Kalbėti išmintingais žodžiais iš filmų ir knygų, kurių ir pats gerai nesuvokia. Jo dialogai virtę nevykusiu šokiu. Pirmyn atgal, kairėn dešinėn, bet iš tikrųjų tai tik trypčiojimas vietoje.

Beziliai, taip žurnalistus vadindavo Nuotraukų Moteris. Tik dorianus tapantys beziliai, sakydavo ir juokdavosi. Galima būti kuo panorėjus, ir duodavo pavyzdžių – nuo šventųjų iki šėtonų. Nuo Odrės Hebern iki Chaviero Dolano. Mūsų žodžiai – jų vaizdai – laisvė rinktis. Nuo tų kalbų Ridas suirzdavo. Rūkymas padažnėdavo ir jam prireikdavo pabūti vienam. Dingdavo vonioje arba išvažiuodavo.

Taip iki šiol ir nesuprato, ar ji šaipėsi, ar tik linksminosi, ar jo gailėjo.

Žurnalistai vis dar klausia to paties, prisimena Nuotraukų Moterį, o jis neįsivaizduoja, ką galėtų atsakyti. Išėjo, kaip sakė, be ašarų ir paaiškinimų. Nedavė nė vieno interviu, jam nei uždraudė visko apipinti legendomis, nei leido apie tai kalbėti. Dingo tarytum nebuvusi.

Ištisus mėnesius Ridas vertė save tuo patikėti. Kaip pamišėlis į namus vedėsi moteris. Norėjo, kad nepažįstamosios išvaikytų jos likučius. Mylėdavosi taip, kaip mylėdavosi ji. Lankstydavo jų kūnus tarsi lėles ir nugręždavo jų veidus. Gerdavo jos mėgstamą vyną iš jos mėgstamų taurių. Sodindavo tiksliai ten, kur sėdėdavo ji. Duodavo jos rankšluostį, o paskui uostydavo ir sau kartodavo: štai jos nebeliko.

Bet ji vis tiek būdavo čia.

Paskui elgėsi priešingai, apsimetė, kad jam nerūpi. Nerdavosi iš kailio prasimanydamas jai nebūdingos veiklos. Kepdavo jos nemėgstamus patiekalus. Prašydavo moterų elgtis taip, kaip ji nebūtų pasielgusi. Lankstydavo kūnus, kaip ji nebūtų išsilanksčiusi.

Ir – veltui, nė viena neįtikdavo. Ridą erzino jų drąsa arba perdėtas kuklumas. Žinojo, kad vis tiek ateis diena, kai jos staiga prisimins ir paklaikusios ims aiškinti apie biologinius savo laikrodžius. O jis vėl spruks.

Ridas vylėsi, kad Nuotraukų Moteris žurnalistams atskleis tiesą, kad pagaliau jie pakeis antraštes ir jis nebeturės nuo ko bėgti. Pripažins seseriai, kad ji neturi kuo pasitikėti ir kad laikytųsi atokiai. Pagaliau galės išmesti visus vonios buteliukus, vitaminizuotus gėrimus, filmus, fotokameras, objektyvus, knygas, drabužius, batus, viską. Ir turėti marias laiko senti ir glebti. Gal net gailėtis už Nuotraukų Moteriai pasakytus žodžius. Už baimę keistis.

Bet palengvėjo, kai suprato, kad ji išėjo tyliai. Dabar

sugrįžta tik vaiduokliškai pastovėti. Pažiūrėti į jo metamorfozes, kai atsidaręs spintelę ieško dozės. Suradęs būna toks laimingas, koks buvo vakar, kai žadėjo mesti. Ji žiūri be noro jį sustabdyti, svetimu žvilgsniu, kokiu kartą žiūrėjo susitikusi gatvėje – be konkretaus prisiminimo, tik – kad tas tolstantis žmogus kitoks nei aplinkiniai.

Pabaigęs vyną, Ridas eina į tualetą, tam nereikia didelių priežasčių. Jaučiasi per girtas, eina į tualetą, pavargęs – į tualetą. Sužavėtas, laimingas, vienišas, visada eina ten pat. Jie neprivalo būti švarūs. Nesvarbu, iškloti melsvomis ar baltomis plytelėmis. Patogūs ar per maži. Jie visi vienodi: restoranų, bičiulių, sesers ar numyžti – stočių. Tik sutraukęs dozę jis prisimena, kad tualetai turi ir kitą paskirtį. Bet niekada nebūna atvirkščiai.

Ridas įjungia vonios šviestuvą – sterili balta duria tiesiai į akis. Kūnas dreba kaip ligonio. Jis nežiūri į veidrodį, pažiūrės, kai koksas sužadins beribį pasitikėjimą. Tada nurims ir iki ryto galvos apie Eriką, kad ji – turbūt toji jo moteris.

#

Per pirmąjį jų susitikimą išaiškėjo Ridą uždegusi istorija. Jį sukrėtė, kad Erika buvo palikta nėščia, tai sukėlė nepaaiškinamą norą ją pažinti. Tą pajutusi Erika užsidegė kalbėti, pasakojo viską, ką jis norėjo žinoti, o empatiją

priėmė kaip Rido susižavėjimą. Nebūtų dar pripažinusi, kad džiūgauja, nes tai teikia vilčių, bet toks Rido atkaklumas paskatino chemijos procesus ir ji ėmė gaudyti kiekvieną jo žvilgsnį.

Ridas išties buvo susižavėjęs, galvojo apie laiką, kurio nebuvo ir kurio nebus. Po tiek metų pirmą kartą savęs klausė, kaip viskas būtų susiklostę, jei tą paskutinį vakarą būtų apkabinęs Nuotraukų Moterį. Jam rūpėjo, ką vaiko tėvui Erika jaučia dabar, o jos pasakojimai kurstė fantazuoti.

Kaskart, kai jie susitikdavo, jis panirdavo į psichozę. Į bevertį visko analizavimą. Leidosi į mazochistinius žaidimus, kurie vertė tikėti, kad Erika ir jos sūnus – neabejotinai su juo susiję. Kad tai, kas nutiks, kažkaip sutvarkys jo praeitį, gal net išvalys kaltės likučius. Jis laikėsi jų įsitvėręs. Jam patiko tuo tikėti, tai buvo kone gražiausios to laiko mintys, o ir Erika turėjo kažką sėslaus, kažką tikro, ko Rido gyvenime jau seniausiai nebuvo likę. Apkabinęs jis jautė, kad ji neišnyks.

Erikos priešinimasis meilei pamažu virto nuolankumu. Ji taikstėsi prie chaotiško Rido laiko, meluodavo darbe ir, kamuojama kaltės, vis dažniau palikdavo sūnų tėvams. Vos atsisveikinusi su Ridu, imdavo laukti, kada jis vėl paskambins, o po šiuo laukimu slėpė dar ir kitą laukimą – laimingos pabaigos: kada Ridas įsimylės ir visiems ją parodys.

Apie tai galvodama prisimindavo Mato tėvą, nusivylusius savo tėvus, gailinčias drauges, kolegas, kaimynus, net savo mokytojus, kurių akyse kadais buvo niekuo neišsiskiriantis vaikas, ir tuomet ją apimdavo pergalės jausmas, kad ta pilka vidutinybė yra su Ridu.

Bijodama jo netekti, rasdavo pateisinimą kiekvienai jo kvailystei. Atrodė, kad vienu kartu jį privalo turėti viskam – kas buvo ir kas tik bus. Ji neklausdavo *kodėl*, nes nenorėjo žinoti. Kodėl naktį kur nors pradingsta. Kodėl ir vėl žadėjęs nepasirodė. Kodėl supyko be priežasties. Kodėl vis dar nuo visų slėpė jų draugystę. Kodėl vairuodamas lenkdavo kitus automobilius ir nenurimdavo, kol priešaky nebelikdavo nė vieno. Ko-dėl. Ko-dėl. Ko-dėl. Tai pulsavo jos viduje, kaip antra širdis.

Ridas leido tikėti, kad jos kantrybė pasiteisins – tyliai, kaip jos pulsuojantys kodėl: po kvailysčių tapdavo meilus ir dėmesingas. Prisitraukdavo, o paskui stumdavo nukristi. Toks buvo paskutinis jų susitikimas ir visi kiti.

#

Jie kiauras dienas prakiurksodavo viešbučiuose. Ridas retai kada Eriką pakviesdavo į svečius. Jei užsukdavo, tai trumpam – sugriūdavo į lovą ir greitomis pasimylėdavo. Paskui jis slankiodavo kaip šešėlis, bandydavo įtikinti, kad nereikia gulinėti, kad verčiau nuveikti ką nors įdomaus, ir

jau netrukus jie žengdavo pro duris. Restoranuose taip pat susitikdavo retai, sėdėdavo varžydamiesi vienas prie kito prisiliesti, kol nebeatsilaikę kur nors išvažiuodavo.

Keliai ir pamiškės buvo geriausios jų pasimatymų vietos. Atsidarę langus uosdavo kvapus ir garsiai kalbėdavosi. Būdavo, kad neištvėrę, prietaisų skydeliams spaudžiant blauzdas, mylėdavosi. Drėgni nuo miško ir prakaito, laimingi.

Tą kartą jis nusivežė ją prie ežero. Pavasaris buvo įsismarkavęs ir saulėje jau buvo justi kažkas vasariško. Sėdėjo ant liepto ir atrodė nepaprastai ramūs. Vanduo buvo aptrauktas plonyčiu ledu, bet jau gyvas. Erika pirštu baksnojo jo paviršių, o pradūrusi stebėjo, kaip pro ledo skylutes veržiasi vanduo. Net jei ir nieko tą kartą nebūtų atsitikę, ši akimirka įsirėžė ilgam. Daug laiko ji paskui prisiminė tą šaltą savo pirštą ir į šonus sprunkančius mailius.

– Galvoju duoti interviu apie mus, – tarė Ridas.

Pakėlusi akis ji ilgai tylėjo. Dalykiniai susitikimai ir viešbučio kambariai buvo tapę draugystės dalimi ir ji, regis, pabūgo viso to netekti.

– Eitum kartu? – paklausė.

Erika linktelėjo.

Apimti jaudulio, abu leidosi planuoti. Daugiausia kalbėjo jis. Sakė galvojantis, kad jau atėjo laikas, kad Erika jam svarbi ir kad daugiau nebenori to slėpti. Ji sėdėjo nuščiuvusi, negalėjo nei džiaugtis, nei ką nors pasakyti, baksnojo ledą, kol jis suiro ir tapo raibuliuojančiu telkiniu.

Paskui Ridas ėmė dėstyti techninius dalykus. Žurnalistų klastingumas buvo pagrindinė mintis. Kalbėjo painiai, šokinėdamas nuo vienos idėjos prie kitos, bet atrodė, kad ilgai tam ruošėsi. Vis klausė, ar ji girdėjo, ar nebijo, ar suprato, ar neįklius į jų spendžiamus spąstus. Jie sutarė, ko nesakys ir kaip elgsis, kaip fotografuosis. Jis norėjo aptarti net drabužius. Erika linkčiojo nedrįsdama prieštarauti, neįstengdama suprasti, kodėl tai taip svarbu.

– Padarysime tai per mano parodą, – tarė ir užsirūkė.

Tada, lyg viską iš naujo spręsdamas, ilgai spoksojo į kitą krantą. Erika netvėrė džiaugsmu, staiga ežeras jos akyse pasidarė toks seklus, kad būtų galėjusi juo nubėgti. Bet tik sėdėjo suėmusi jį už rankos ir sakė, kad jaučiasi laiminga.

Apsižiūrėjusi šviesoje Erika servetėle nusivalo lūpas. Raudonis pasklidęs, kaip po bučinio – nuo nosies ir smakro. Ji žvilgteli į laikrodį ir paskubomis imasi viską taisyti, laiko beveik neliko.

– Nereikėjo valyti, – sako mama spoksodama į ją pro veidrodį.

Sėdėdama ant sofos ji saugo Matą. Nors šis žaidžia ant kilimo, jai vis tiek neramu – seka kiekvieną berniuko judesį. Jei Erika pasakytų, kad Ridui dažytos lūpos nepatinka, mama pritartų ir nutiltų. Jau pastebėjo pasikeitusią jos manierą. Pasikeitė nuo tos dienos, kai Erika prisipažino, kur pradingsta. Vyriškas vardas – ir ypač Rido – staiga nu-

maldė jos amžinai kritišką nusiteikimą. Anksčiau kaltinusi ją dėl neplanuoto nėštumo, dėl nevykusio vaiko tėvo, skyrybų ar dar dėl ko, ji staiga liovėsi. Liko tik užslėptas žinojimas, kad ji savo gyvenimą nugyveno ir doriau, ir geriau. Ir kad jos vienintelė mažytė nesėkmė – tai nesusiklostęs dukters gyvenimas. Kitaip sakant, Ridas buvo ir jos viltis. Erika neabejojo, kad ir mama galvoja apie visas paskalūniškas drauges ir gimines. Pagaliau galės įrodyti, kad buvo puiki motina. Toks žentas jai būtų kaip karūna.

Erika mato, ji jau kitaip sėdi. Suglaudusi kelius, o ant jų sudėjusi nejudrias rankas. Pasiruošusi tuoj pakilti ir šypsotis, pasakyti Ridui ką nors malonaus, atsisveikindama palinkėti gero vakaro ir pridurti, kad ji viskuo pasirūpins. Erika šypteli, kandžiai, bet atlaidžiai – šį vakarą niekas nesugadins nuotaikos. Viskas suplanuota iki smulkmenų: jie susitiks su žurnaliste, kuri jau spėjo Ridui kelis kartus paskambinti. Tikslinosi detales, nors ne kartą jau buvo aptartos. Ir, anot Rido, nerimavo, kad jis pamirš ar dar blogiau – kad persigalvos. Jis sakė, kad viskas vyks greitai, kad geriausia, jei kalbės jis, o Erikai šį kartą užteks tik pasirodyti.

Šiai progai jis nupirko jai marškinius ir džinsus. Stovėjo tada varstoma smalsių pardavėjų ir su viskuo sutiko. Marškiniai, gerai, sakė, sportiniai batai irgi tinka. Neprisipažino, kad jei būtų jos valia, norėtų vilkėti ką nors puošnesnio. Šiaip ar taip, veidrodyje vaizdas buvo neblogas, tad ji nusiramino, beliko laukti.

Laikrodžio rodyklė jau pasistūmusi po šešių. Neturėtų vėluoti, galvoja ir pradeda nerimauti. Tiek kartų viską pakartojęs ir suplanavęs, Ridas nesilaiko žodžio. Jau dešimt po šešių, paskui dvidešimt – ir Erikos krūtinę nusėja dėmės.

Nerimą pajaučia ir mama. Prieš tai beveik visą laiką tylėjusi, dabar ji tauška. Kalba, kad Erika gražiai atrodo, giria marškinius, džinsus, paskui nesugalvodama, ką dar galėtų pasakyti, kalba, kaip greitai užaugo Matas. Pameni, koks buvo, klausia ir drauge su Erika žvilgčioja į laikrodį. Nepaprastai panašus į tave, sako. Tavo nosis ir tavo lūpos. Tada neištvėrusi pasiūlo jam paskambinti.

Erika mąsto, ar verta sakyti, kad jau skambino, bet Rido telefonas išjungtas. Tada dar reikėtų prisipažinti, kad tai jau ne pirmas kartas. Kad jau priprato būti mulkinama. Mama vis tiek nepatikėtų ir dingimą apipintų kokiu nors nelaimingu atsitikimu. Dieve, sakytų, gal pati pas jį nuvažiuok, ir turbūt pradėtų melstis. Erika nusprendžia nieko nesakyti, linkteli, kad paskambins, ir užsidaro kitame kambaryje.

Jau nutuokia, kuo viskas baigsis, bet skambina vieną, antrą, trečią kartą. O atsakiklio balsas vis siūlo palikti žinutę. Ji nesileidžia į spėliones, nes jos beprasmiškos. Dėbso į kambario duris, už kurių mama tikriausiai bando ką nors išgirsti. Svarsto, kaip galėtų jos atsikratyti, ji trukdo jai kentėti. Jei viską supras, pažeminimas bus neišvengiamas. Bet visos istorijos jau išnaudotos: sugedę telefonai,

ligoninės, mirtis – niekas seniausiai Erikos nebeveikia. Žino – jei neveikia jai, neveiks ir mamai. Ji suuos, prikibs ir dar labiau išvargins.

Erika sugrįžta į kambarį ir segiodamasi marškinių sagas taria:

– Važiuok namo. Vakaro planai pasikeitė.

Pasipila nenutrūkstama klausimų tirada. Kartojasi nebeveikiančios *kažkas nutiko* istorijos.

– Tiesiog važiuok, – Erika pertraukia. – Prašau tavęs. Nieko blogo neatsitiko.

Netrukus abi tylėdamos stovi prie durų. Erika pastebi, kaip mama paseno. Kaip staiga sugižo jos žvilgsnis ir užkrito akių vokai. Mato, kaip sunku jai nuslėpti, kad nusivylė ne juo, o Erika. Ji neturi jėgų ką nors taisyti, bet bando. Nieko nenutiko, aiškina, menininkai – nenuspėjami, ir tokia yra viso ko kaina. Jai gėda dėl šio kvailo sakinio. Ir pati nežino, ką kalba ir kodėl. Jaučiasi už viską seniausiai sumokėjusi, galbūt net per daug. Mama linkčioja ir stoviniuoja. Ilgai aunasi batus, taisosi plaukus, glostinėja švarko skvernus ir laukia ko nors įtikinamesnio. Ko nors, dėl ko ramiau išvažiuotų namo ir toliau girtųsi.

Užrakinusi duris Erika pusbalsiu sau taria: paroda gali įvykti ir be jos, toks yra Rido sprendimas. Tada nusivelka drabužius ir mąsto, kad niekada jam nebuvo reikalinga. Valosi makiažą ir galvoja, kad kartu norėtų nusivalyti ir tą veržimą gerklėje. Bet žino, kad nepavyks – sielvartą nuvalo tik laikas.

Likusį vakarą su Matu stumdo mašinėles ir tik jam užmigus pratrūksta. Pradžioje verkia sėdėdama ant sofos, nieko negalvodama spokso į spalvotas mašinėles. Paskui ilgai stovi duše ir kuria Rido atsiradimo scenarijus. Jie visi, kokių norėtų – su gėlėmis ir nuoširdžiais pokalbiais. Bet tiksliai žino: jis paskambins ir vėl ką nors beprasmiško kalbės. Paskui pakvies susitikti, ir viskas kartosis.

Norėtų sutrumpinti laukimą – atsigula anksti, bet užmigti negali. Vis skaito paskutinę Rido žinutę. Būsiu 18 valandą. Būsiu 18 valandą. O laikrodis jau rodo: 22.22. Paskui: 22.24, 22.28, 22.31. Galiausiai telefoną pastumia po lova ir ilgai žiūri į lubas.

Kai Rido automobilis įsuka į kiemą, ji jau miega.

Jis sustoja po Erikos langais. Radijo vedėjas slogiai pristatinėja Deividą Būvį. Ridas prisidega cigaretę. Būvis dainuoja: *Time takes a cigarette, puts in your mouth, you pull on your finger, then another finger, then cigarette...*

Tik dabar įjungia telefoną. Sumautos technologijos, galvoja, be jų atsitraukimas įgautų daugiau prasmių. O dabar reikia ką nors sugalvoti ir teisintis. Telefoną numeta ant keleivio sėdynės ir atlošęs galvą rūko.

Duoti laiko pykčiui – jo taktika. Jei paskambintų dabar, jį pasiųstų, tada viskas apsiverstų ir jis privalėtų įdėti pastangų viskam susigrąžinti. Jei skambins po keleto dienų, žino, ji jau bus pradėjusi nerimauti. Skambutį priims jei ne su džiaugsmu, taip bent jau su pakenčiamu abejingumu.

Šį kartą jis pasielgė išties baisiai. Jau kuris laikas abejojo, galbūt net abejojo tą kartą, ant liepto. O iki žadėto interviu likus kelioms dienoms sugrįžo ir Nuotraukų Moteris. Sapnuose jie išdarinėja neįtikėtinus dalykus, paskui jis negali užmigti. Sutraukia kokso ir kur nors važiuoja.

Net miegodamas su Erika dažnai kur nors išspruk-davo. Nupirkti vandens, kaip pats sakydavo, ar dar ko, ką prisimindavo tik sugrįžęs. Ji pasitikdavo nieko neklausiančiu žvilgsniu, o jei ko nors ir norėdavo paklausti, Ridas užbėgdavo už akių – ištraukdavo iš patalų ir paimdavo. Taip konfliktų surogatu tapo seksas.

Jei galėtų, dabar pat nueitų, čiuptų tarpduryje ir dar šiltą, mieguistą kūną prispaustų prie sienos. Turbūt ji priešintųsi ir bandytų ištrūkti, bet nurimtų, kai tik į ją įsiskverbtų. Užplūdęs susijaudinimas priverčia suabejoti, ar nereikėtų taip ir padaryti, bet nuojauta sako, kad šį kartą taip lengvai neišsisuks. Be to, ryte pasirodys straipsnis. Ne tokio straipsnio Erika tikėsis. Ne tokio tikėjosi ir jis.

Kalbėdamas su žurnaliste prarado blaivų protą. Vos ši įjungė diktofoną, suprato, kad nieko ypatingo jo gyvenime nevyksta. Pametė ribas, visą pokalbį galvojo, kad atvirumas išmuša saugiklius, o tada tik laiko klausimas, kada būsi pribaigtas.

Būvis liaujasi dainavęs. Pasigirsta tas pats mieguistas radijo balsas. Jis sako, kad karjeros pradžioje Deividas

pasižymėjo androginiška... Ridas pamano, kad balsas per jaunas kalbėti apie Būvį, ir išjungia radiją. Tyloje surūko dar kelias cigaretes ir išsuka iš kiemo.

#

Eriką pažadina prisilietimas. Savaitgalio rytais Matas į lovą susineša žaislus. Anksčiau jiedu miegojo kartu, bet atsiradus Ridui jai tekdavo ilgai sėdėti vaiko kambaryje ir įtikinėti, kad dabar jie miega atskirai. Taip reikia, sakydavo skaudančia širdimi, ir kai tik pabusi, galėsi atbėgti.

Kilimą padalijusi į kvadratus, veržiasi saulė. Nespėjusi pagalvoti, kad diena graži, Erika prisimena praėjusį vakarą. Skubėdama ieško telefono, bet jame nieko neranda. Žinojo – bet vis tiek nusivilia. Matas kalbina apie dalykus, kurių jį nenori girdėti. Ji nieko nenori girdėti apie naują *beibleidą*. Aš sergu, sako tikėdamasi ramybės ir lipa iš lovos. Paviršutiniškas miegas ištraukė jėgas, atrodo, kad kraujas jos kojose užako.

Ji užsipliko kavos ir telefone spusteli naujienų portalą.

...pristatė dar vieną, kelionių įkvėptą nuotraukų parodą „Nepriklausomybė". Autorius sako, kad...

Akimis permeta tekstą, ieško, ko nežino. Jai baugu dėl to bejėgiškumo, dėl pasyvaus stovėjimo įbedus žvilgsnį į

Rido žodžius. Ji suvokia, kad viskas, ką gali padaryti, tik juos perskaityti. Vos begali sugraibyti mažyčius ekrano mygtukus. Paspausti nuorodą į kitą puslapį jai pavyksta iš kelinto karto.

Ridai, jau kuris laikas netyla kalbos apie naują mylimąją, tačiau šį vakarą pasirodei vienas. Ar tai buvo gandai?

Ne, mano gyvenime iš tiesų yra moteris. Tiesiog ji negalėjo dalyvauti.

Gal išduosi visiems magančią paslaptį ir pasakysi, kas ji tokia?

Ji paprasta mergina, su kuria man gera.

Tekstas nukrypsta į Rido apmąstymus, kas jam yra *gera*. Jis kalba abstrakčiomis sąvokomis. Sako: ramybė, laisvė, tikrumas, pasitikėjimas. Tiek visko iškalbėjęs apie laimę, jis niekuo neužsimena apie ją. Kaip visuomet – čiuožia paviršiumi.

Bet žurnalistė neatlyžta.

Ar judu susipažinote kelionėje?

Ne. Galima sakyti, mus suvedė neįtikėtinas sutapimas. Kažkur skaičiau, kad geruose kūriniuose jų nėra daug, tačiau gyvenime sutapimus mes įsimylime. O tada lengva tikėti, kad tai bus kažkas ypatingo ir amžino. Aišku, būtų dar geriau, jei galėtume pradėti nuo pabaigos (juokiasi).

Kaip tai įvyko?

Labai smagiai (šypsosi). Tą dieną eidamas gatve pamačiau, kad rodomas Džimo Džarmušo filmas *Sulaužytos gėlės*, negalėjau atsispirti ir užėjau. Eilėje prie bilietų pamačiau ją. Kažką bandė išsiaiškinti su pardavėja. Pasirodo, norėjo grąžinti bilietą. Atėjo viena, o per aplaidumą nusipirko du bilietus. Pasisiūliau jį iš jos nupirkti. Taip išėjo, kad atėjome atskirai, bet salėje sėdėjome šalia vienas kito. Gerai, kad filmą buvau jau matęs, nes visą laiką galvojau apie šalia sėdinčiąją. Siūliau tai šokolado, tai gėrimo ir turbūt žiauriai jai trukdžiau (juokiasi). Po visko jos jau nebepaleidau.

Į kiną atėjai kaip laisvas vyras, o išėjai su mergina?

Pora tą vakarą, žinoma, netapome. Bet palydėjau ją namo. Tylus miestas, dulksna, o šalia – žavi moteris. Jau tada pamečiau galvą ir stovėdamas prie jos namų jaučiausi taip, tarytum čia būčiau buvęs jau daugybę kartų.

Ar reikės laukti kitos parodos, kad ją parodytum?

Ji nėra viešas žmogus, tad gerbiu jos norą išlikti nuošaliai. Ateis laikas ir pamatysite.

Erika trepena po virtuvę sukdama mažyčius apskritimus. Atrodo, kad Matui tai patinka. Straksi iš paskos ir kiša žaislus. Ji mašinaliai juos ima ir deda kur pakliūva. Galėtų prisiekti, kad Džarmušo matė tik vieną filmą. *Išgyvena tik mylintys*. Jokių sulaužytų gėlių, jokių kino salių. Gerai prisimena, žiūrėjo lovoje grauždama obuolį. Patiko muzika ir groteskiški jų kambariai, o Tildos Svinton oda tame filme buvo dar blyškesnė.

Nejaugi gali būti, kad viskas taip paprasta? Jei Ridas kalba ne apie ją, tai paaiškintų daug dalykų. Erika iš naujo skaito straipsnį, galbūt praleido kieno nors vardą. Bet Ridas vardų nemėgsta. Dažnai sako: draugas, bičiulis, moteris, vienas žmogus, bet vardų neatskleidžia, lyg tyčia vengtų aiškumo. Dėl atsargumo ar dėl to, kad pats jo neturi.

Ji nusijuokia, galvoja, kad pasimaišė protas. Matas įtariai žiūri jai į veidą. Ji valosi ašaras linksmais mostais, lyg žaistų. Pažiūrėk, sako, tai tik žaidimas, ir vėl juokiasi, nėra ko bijoti. Ji niekur nebemato išeities. Persmelkia suvokimas, kad visko per daug. Kad ne jis, o ji pati persistengė – neturėjo tiek daug tylėti. Šis suvokimas ją pribloškia. Iš nuostabos gniaužia kvapą, ji blaškosi po kambarius nežinodama, ko imtis.

Pagaliau išsiunčia žinutę, joje – tik susitikimo laikas ir vieta. Tada ilgai spokso į telefoną. Lengvai šiuo plastiko gabalu viską užbaigtų, mąsto. Parašytų, ką galvoja, ir saugiai slėptųsi už stiklo. Už juos skiriančių daugiaaukščių ir gatvių. O susitikimas veda į atleidimą. Bet Erika neatleis, ji eina jo palikti.

Šį kartą nežino, ar jis ateis. Paprastai jau nuspėdavo Rido elgesį. Nujausdavo, kada jis kalba rimtai, o kada tik tam, kad kalbėtų. Atrodo, kad numatė net bjauriausius jo melus. Bet šį kartą jos nuojauta tyli, ji neleidžia jai pasiruošti. Erika negalvoja nei taip, nei kitaip. Ji nenori apie tai mąstyti.

Atsisėda arčiausiai gatvės, kad matytų abi kelio puses, ir prasmenga telefone. Tikrina paštą, žinutes, brauko per nuotraukas ir klausosi artėjančių ir vėl tolstančių žingsnių. Prieš ją sėdi japonų pora. Jie nesikalba, tik monotoniškai siurbia arbatą. Kelia, gurkšteli – vienas. Kelia, gurkšteli – du. Jų veidai Eriką ramina, tad vos padavėjas atneša kavą, ji daro tą patį. Kelia, gurkšteli – vienas. Kelia, gurkšteli – du. Tada pamato ateinantį Ridą.

Jis artėja pasislėpęs po akiniais, rankas susikišęs į kišenes. Žingsniai – pasitikintys ir užgožiantys aplinkinius. Visgi veide ji pastebi susijaudinimą. Jis pasisveikina pernelyg optimistiškai, tada paklausia, kaip ji laikosi. Kaip laikaisi, klausia ir atsisėda.

Erika norėtų sužinoti, kaip jam taip pavyksta – sėdi ramus, iš pažiūros net laimingas ir klausia, kaip ji laikosi. Bet žino, kam tai skirta: kavinės lankytojai alkūnėmis jau baksnoja vienas kitam ir žvilgčioja į jų staliuką. Šito Erika nepakenčia, dabar jis toliau kalbės ir kur nors įterps tą vangų, vos girdimą *atsiprašau*. O gal tai pati turės suprasti.

Ji pastebi, kad šįkart smalsuolių žvilgsniai padalyti abiem, tai stabdo jos pyktį. Planavusi tuoj pat viską išsiaiškinti, ji nieko nedaro. Numaldo mėšlungiškai besitraukiančius savo pirštus ir kurį laiką tik apie juos galvoja. Regis, Ridą tai nuramina, atrodo, tuoj pasiūlys ko nors iš meniu ir pasakys, kad diena saulėta.

– Apie ką tas Džarmušo filmas? – pagaliau ji prabyla.

Jis pasimuisto kėdėje ir pasiūlo geriau iš čia išeiti. Bet Erika krato galvą, ne, sako, gerai ir čia, ir pamiršusi aplinkinius laukia atsakymo.

– Tu nematei jo?

Jis neatsako, bet tai matyti iš jo stalu slidinėjančių plaštakų. Erika juokiasi, negali patikėti. Tik Matas prieš ką nors meluodamas nepasitikrina, tik jis dar nevertina pasekmių ir nesirūpina, kad tai skambėtų įtikinamai.

– Melas, – taria ji ir gurkšteli kavos.

Tada pažiūri į vis dar dzadzeną atliekančią japonų porą. Ridas prisidega cigaretę, atsilošia kėdėje ir ištiesia kojas, lyg būtų ką gero prisiminęs. Nebeatrodo nei besigailintis, nei sutrikęs.

– Paaiškinsi man, ar jau galiu eiti? – klausia ji.

Jis žvilgteli į ją su šypsniu, netiki tais žodžiais. Galvoja, kad daug progų turėjo išeiti.

– Paaiškinsiu, – taria.

Bet tyli, kol nebaigia rūkyti. Tada sutrina cigaretę peleninėje ir spokso į praeivius. Kai kurie jų praeina taip arti, kad, atrodo, paltais nušluos ir puodelius, ir vazą.

– Ką konkrečiai norėtum sužinoti? – paklausia.

Ji išpučia akis. Konkrečiai norėtų sužinoti viską: ką reiškia straipsnis ir kur jis išvažiuoja naktimis. Kodėl elgiasi kaip beprotis.

– Nekreipk dėmesio, – nusijuokia.

Erika nuščiūva. Pasiremia rankomis į stalą, lyg ketintų išeiti, bet lieka sėdėti. Tada rėžia tylią kalbą, kaip ją

įskaudino. Sako, kad seniai reikėjo jį palikti ir kad ji juo nusivylė. Negali patikėti, kaip jis, kuriantis tokias istorijas žurnalams, jai tegali pasakyti: nekreipk dėmesio. Pamažu balsas ima trūkčioti. Atrodo, kad trūkčiojimas sudomina aplinkinius, jie liaujasi tarškinti indais.

Tai suerzina Ridą ir jis prabyla pašnibždomis.

– Erika, – suima ją už rankos. – Tas melas... Tu daug ko nežinai.

Bet čia pat sustoja, įgauna savimi pasitikinčio Rido sėdėseną ir labai rimtai, su tokia pačia išraiška kaip tada ant liepto, išdėsto, kad ji niekada to nesupras ir kad nereikia suprasti. Ji turinti juo pasitikėti arba nėra prasmės būti kartu. Jis dėl jos daro kaip geriau. Žurnalistai yra kaip maitėdos, sako, dar blogiau, radę progą jie nudvasina, o paskui, tarpusavy besiplėšydami ir klykdami, narsto kūną.

Jis gurkšteli iš Erikos puodelio ir ranka paveja besiartinantį padavėją.

Erika žiūri Ridui į lūpas, į liežuvį, rankas, pirštus ir suvokia, kad užplūsta noras mylėtis. Kaip visada ne laiku ir nevaldomai. Tai pajutęs Ridas suima ją už riešų ir brauko pirštais, beveik pamiršęs, apie ką kalbėjo.

– Nespausk manęs, – taria. – Pasitikėk. Kuo daugiau painiavos, tuo sudėtingiau jiems. Kol jie turi tik butaforines detales, mums saugu. Tau ir Matui.

Išgirdusi sūnaus vardą Erika atlyžta. Nepasitenkinimo ir agresijos ženklai lūpose ir kaktoje švelnėja, kol visai išsilygina.

– Dėl parodos atsiprašau, turėjau paskambinti. Tiesiog jie tave būtų suėdę.

Tada pabučiuoja jai delną ir priduria, kad viskas įvyks, tik pamažu.

Erika nusuka akis į japonų porą. Kelia, gurkšteli – vienas. Kelia, gurkšteli – du. Suskaičiuoja iki penkių. Žinoma, viskas įvyks, bet pamažu, galvoja, ir, nepaaiškinamo džiaugsmo apimta, suspaudžia Ridui ranką. Mąsto, kad tokios kalbos prilygsta Rido apsinuoginimui. Viskas įvyks, tik pamažu, ji linkteli. Rodos, linkteli viskam: jo melui ir paslaptims. Pamiršta viską, dėl ko čia ėjo.

– Važiuojam? – paklausia Ridas ir po stalu suima jos kelį.

Erika nori važiuoti.

Vos įžengę į Rido namus, jie puola plėšti vienas nuo kito drabužius. Mylisi ant grindų, ant purvo, prinešto iš gatvės ir išvartytų jo batų. Dedasi atleidę ir kažką apgavę.

#

Ridą gąsdina Erika. Jos tyliuose namuose jis virsta pusamžiu vyru ant sofos. Toks, kokį mato sesers vyrą – reikšmingas tik čia, ne toliau kilimų, ne toliau už svetainės sienų. Erika meiliai glaudžiasi ir siūlo ko nors užkąsti, sukiojasi su lėkštėmis ir šypsosi. Paskui įjungia filmą arba koncertą ir jie tyli. Ir ta tyla braunasi į jį, apima panika,

kad nebeištrūks, kad stovės prie durų su šlepetėmis ir bergždžiai bandys jas atrakinti. Negana to – išeiti nebenorės.

Apie tai galvojant jį užplūsta pasibaisėjimas. Tada nori viską baigti tuoj pat. Būna, kad rašo bjaurias, viską griaunančias žinutes, bet taip ir neišsiunčia. Bando surasti visus *už* ir *prieš*. Traukia iš galvos ir kur nors užrašo. Kas kartą jie būna kitokie, vienas kitam prieštaraujantys. Iškamuotas veikiau rašymo nei neapsisprendimo, galiausiai randa begalę priežasčių, kodėl Erika jam reikalinga.

Viskas, ką ji turi, yra jos viduje. Tai varo jį į nevilтį. Dažnai jis galvoja, ką ji parodytų žurnalistams. Kokia būtų tarp tų visų pretenzingų žmonių. Tai bergždžia, tie jo galvojimai, jau seniausiai suprato, kad ji netiktų. O mintys, kad gėdijasi savo moters, jį dar stipriau menkina.

Ridą persekioja įkyrumai: nusivylę vakarėlių bičiuliai, gailintys jo trokštančių moterų žvilgsniai. Ir antraštės. Jos neabejotinai praneštų, kad ilgai ieškojęs svajonių jaunikis išsirinko pelenę. Jis mato jas mirgančias žurnalų viršeliuose, internete ir tolina šią akimirką.

Tai buvo priežastis tąkart išjungti telefoną. Nesitikėjo, kad bus taip lengva. Sukiojosi tarp blyksčių, lipšnių žmonių ir ji jam nerūpėjo. Vienintelis kartas, trumpa akimirka, kai ją prisiminė, buvo mintis, kad, šiaip ar taip, čia jai nepatiktų. Per vakarą sutraukė keturias dozes, stovėjo tualete nudūręs žvilgsnį ir galvojo apie Džarmušo filmą. Išsprūdo netikėtai, kaip visus sužavėsianti mintis. Bet iš

tikrųjų reikėjo kažko, kas Eriką ištrauktų iš jos pilkos rutinos.

Tik po visko, kai salėje liko vienas, jį užklupo kaltė. Kokainą jau buvo išprakaitavęs ir išleidęs su šlapimu. Jo likučius sutirpdė delikatūs apsikabinimai ir puikybė. Jis prisiminė dieną ant liepto, nesiliovė galvoti apie Erikos apkabinimus ir atvirą žvilgsnį. Apie aklą pasitikėjimą, atkaklų jos naivumą, į kurį pats dabar buvo įkliuvęs. Jis įsivaizdavo ją laukiančią ir jau supratusią, kad jis neatvažiuos. Ir visgi – neįstengė pamatyti, kokia iš tikrųjų tada ji buvo.

Jis bjaurėjosi savo darbais ant sienų ir istorijomis, kurias jau gromuliavo žurnalistų krumpliaračiai. Kitą rytą bjaurėjosi ir jos atlaidumu, jos nesugebėjimu visko užbaigti, išklausti, išlupti tai iš jo lūpų ir jį niekinti.

Pamažu viskas ritosi į tamsą. Galėjai justi atsėlinančią beprotystę. Dienos tįso nukabinėtos kokaino maišeliais, *Amarone* vyno buteliais, žmonių žurnalais, ibuprofeno, bromazepamo ir escitalopramo tabletėmis, *Marsell* batais, *Ermenegildo Zegna* kostiumais, IWC laikrodžiais, kas kelerius metus keičiamais *Porsche* rakteliais, kol ištįso iki plonyčio siūlo. Buvo pavojinga net iškvėpti.

Erika neįtarė, kad vaikšto peilio ašmenimis. Iš pažiūros viskas klostėsi kaip buvę, gal tik Ridas pasidarė dar tylesnis. Jis ir ją tildydavo prisilietimu, apsimesdavo, kad yra sužavėtas jos rankų, pečių ir glostydavo, kad tik ji nebekalbėtų. Ji nutildavo ir jausdavosi esanti reikalinga.

Jie daugiau laiko praleisdavo drauge. Ridas rečiau iškviesdavo taksi ir neprieštaraudavo, kad ji pasiliktų nakčiai. Erika pastebėjo mažyčius žingsnelius meilės link – jis arčiau paslinkdavo jos kėdę ir dažniau sakydavo *mes*. Šitai ją klaidino. Net jei ir jautė už viso to augantį abejingumą, ji gynėsi. Neieškojo dviprasmybių, juo labiau grėsmės. Ji net ėmė galvoti, kad pagaliau viskas nusistovėjo ir kad laukia graži ateitis, gal net vestuvės.

Vienintelis rūpestis buvo sūnus. Jis tebebuvo įterpinys, skiriantis juos kaip gruntas. Ji žinojo – reikia laiko. Atrodė, kad viską, ką anksčiau iškentė ji, dabar privalo iškęsti jos vaikas. Ji pažino amžiną Rido nenuoseklumą. Jis svyruodavo nuo euforijos iki užsidarymo. Čia ateidavo su dovanomis ir žaisdavo pusdienį, čia atrodydavo irzlus. Tada bet koks Mato dėmesys rikošetu lėkdavo atgal. Tuo metu Erika labiausiai norėdavo įsikišti ir viską atremti. Kaip nors padėti jiems suprasti vienas kito veiksmus. Priversti vienas kitą pamilti. Bet dažniausiai likdavo nuošaly bejėgiškai stebėti, kaip mylimiausi žmonės bando surasti tai, ką ji tikėjo jau radusi.

#

Ta kelionė buvo viltis, nors ir matė Rido apmaudą, kai pasakė, kad taip ilgam ir taip toli nenorinti išvykti be Mato. Pradžioje ieškoję išeičių, galiausiai sutarė – važiuos visi. Ji

įtikino Ridą, kad taip bus geriausia. Prisipratins pamažu, kalbėjo, o paskui ir Matui bus lengviau juos vienus išleisti. Ridas neprieštaravo, tik jo veide Erika išvydo nusivylimą. Atrodė, kad gailėjosi pakišęs kelionės mintį.

Bet ji buvo kantri ir dėjo pastangas, tikėjo, kad kelionė juos suartins. Susipažino su regionu, sudarė geriausių restoranų sąrašą, pažymėjo gražiausių gamtovaizdžių maršrutus, kuriuose, kaip tikino, Ridas pats vienas galės dirbti. Vis rodė paveikslėlius internete ir kartojo, kad tai tiktų jo naujiems darbams.

Kelionė su vaiku Ridui buvo pirmoji, tad Erika privalėjo ką nors paruošti prieš nuobodulį. Ji ilgai galvojo, ką skaityti. Jam išrinko Mišelio Huelbeko knygą *Žemėlapis ir teritorija.* Vylėsi, kad ekscentriškasis fotomenininkas Džedas bent kiek atskies drausmingas jų dienas. Sau išrinko *Belaukiant Bodžanglio*, ne kartą skaitytą, Ninos Simone ritmais skambančią knygą. Taip galės apsimesti, kad skaito, o iš tikrųjų juos stebės ir vos prireikus galės įsikišti.

Ji nuo ryto nerimauja, ar nieko nepamiršo. Lagaminą perkrovė kelis kartus. Ten kremai nuo saulės, kremai po saulės, keletas *Victoria's Secret* apatinių. Juo specialiai šiai progai užsisakė internetu ir nedėvėjusi laikė net keletą savaičių. Taip pat naujas, krūtinę formuojantis maudymosi kostiumėlis, dar – naujutėlaitės, nedėvėtos suknelės ir akiniai, ir... Šioje lagamino pusėje viskas buvo nauja. Ji ir save, kaip lagamino turinį, padalijo į kelias dalis. Vienoje buvo daiktai jos moteriškumui ir seksualumui skleistis, ki-

toje, po užtrauktuku, – viskas, ko reikia rūpestingai motinai. Ten sudėjo drėgnas servetėlės, tabletes ir sirupėlius, *Tomo Sojerio* nuotykius, komiksus ir žaidimus.

Matas jaudinasi, kelionė jam pirma. Sėdi ant palangės ir nekantraudamas laukia. Erika džiaugiasi jo žvalumu. Klausosi, kaip jis tauška, kaip sako, kad tuoj kils lėktuvu ir kad užaugęs bus pilotas. Jie laimingi ir nenustygstantys. Abu laukiantys Rido.

– Jau! – surinka ir šoka nuo palangės.

Netrukus juodu darda tempdami lagaminus. Atvėrusi laiptinės duris, Erika lengviau atsikvepia, jie iškeliaus. Visi priprato čia matyti Ridą. Sportinis automobilis pasidarė įprasta kiemo puošmena. Atrodo, kad šį kartą tuo tiki ir ji. Stabteli apsidairyti, kad viską prisimintų. Oras minkštas, kažkur krykščia vaikai, turbūt visi mato, kokie jie laimingi.

– Noriu į tualetą, – taria Matas.

– Dėl Dievo, turėjai visą rytą.

Ji pamoja Ridui, kaip tąkart, pirmą kartą, kad sugrįš, ir dingsta laiptinėje.

– Tik nuleisk vandenį, – šūkteli Matui stovėdama kambaryje.

Tada žvilgteli pro langą.

Tai, kas vyksta apačioje, jai atima žadą.

#

Šokiruojantis smurto protrūkis: šalies įžymybė užpuolė vaiką

Penktadienį, rugpjūčio 25 d., apie 10 val. ryto, X miesto daugiabučių rajone užfiksuotas smurto protrūkis prieš mažametį vaiką. Konfliktas vyko kieme, kai automobilyje sėdintis Ridas X puolė berniuką, aplaisčiusį jį vandens šautuvu.

„Jis bandė juos sudrausminti. Išlipo, o jie pradėjo laistyti jį. Tada ir puolė. Atrodė nevaldomas", – pasakojo įvykį mačiusi liudininkė. Anot jos, Ridas stūmė vaiką į automobilio kėbulą, o paskui ėmė jį kratyti.

Nukentėjusysis dėl galvos sumušimų išvežtas į X miesto ligoninę ir po medikų apžiūros išleistas gydytis ambulatoriškai. Įtariamasis uždarytas į X areštinę. Jam gresia baudžiamoji atsakomybė už sutrikdytą vaiko sveikatą.

#

Ridas atėjo jos pasitikti. Gatvės žibintai neapšviečia jo veido, bet ji žino – žiūri į ją. Stovi nuleidęs pečius, atrodo žemesnis, nei buvo. Atrodo kitoks, kaip iš kito gyvenimo. Erika akimis klaidžioja jo kūnu: ant pečių sukritęs kapišonas, kelnės, baltapadžiai sportiniai batai, viskas jo. Tai Ridas, lygiai toks, kokį pažinojo, lyg būtų nepraėję nė dienos.

O iš tikrųjų prabėgo jau daug mėnesių. Erika vengė bet kokio priminimo. Apeidavo jų išvaikščiotas vietas. Rodos, vengė net savo gyvenimo, jis trukdė jai jausti skausmą. Po to įvykio atsitvėrė tylos siena. Ridas buvo teisus, jie kaip maitvanagiai kėsinosi ją pralaužti. Daužėsi, kaip vaikų laidomi akmenys. Skambino iš laikraščių, iš televizijos, rašė žinutes ir uždavinėjo klausimus. Laba diena, esu iš tokio ir tokio leidinio. Gal galėtumėt skirti kelias minutes. Būtume dėkingi, jei. Galbūt galėtume. Susitiktume prie kavos. Sveiki. Gal galėtumėt. Laba diena, esu iš tokio ir tokio leidinio...

Paskui ji ilgam išjungė telefoną.

Ignoravo straipsnius, perjungdavo žinias, o telefone ištrynė visų portalų aplikacijas. Taip bandė išbraukti Ridą iš savo širdies, ištaisyti klaidas ir sugrąžinti pavogtą laiką. Žaisdavo su sūnumi, dirbo viršvalandžius, skambino tėvams. Vakarais, išvargusi ir nurimusi, atrodydavo net laiminga, bet kentėjo. Gyveno debesyje, kuriame neliko erdvių, neliko virtuvės, miegamojo, svetainės, biuro koridorių ir liftų. Visur jautėsi vienodai – užsitraukusi geliantį šydą. Šiurkštumu atmušdavo bet kokius su tuo susijusius klausimus. Su baime priimdavo užuojautą. Įkalino save gėdoje ir gynėsi, bet vis tiek jautėsi prie to prisidėjusi. Pyko, bet ilgėjosi.

Šiaip ar taip, tyla buvo geriausia, ką jis galėjo duoti. Bet vos išvydusi jo vardą telefone suprato, kaip to laukė. Nežinia ko tikėdamasi: atsiprašymo ar vilties, o gal norėjo tik atsisveikinti.

Ridas trina sudrėkusius delnus, stovi sustabarėjęs, kaip į betoną įsodintas augalas, ir žiūri į ją. Tas pats jos paltukas ir ta pati eisena, optimistiška ir gyva, paskui save traukianti miestą. Ji nepasikeitė tiek, kiek jis. Jos gyvenime tai paliko mažiau randų, o jis tapo dar irzlesnis, sudžiūvo ir sulinko, susiraukšlėjo nuo kaltės. Nenorėtų toks pasirodyti, tiesia pečius, bet jie sunkūs.

Erika sustoja visai šalia, jis pastebi neištartą *labas* ar dar ką, kas sakoma ilgai nesimačius. Pamano, kad norėtų ją apkabinti, apsimesti, kad jie seni draugai, ir nusivesti už rankos. Ką nors kalbėtis, arba išvis nieko nesakyti. Bet tebestovi – apsunkęs.

Ji paklausia, kaip jis gyvena, ir pasitrina delnus kaip sušalusi. Ridas nežino, ką pasakyti. Kvietė, norėjo pasikalbėti, o dabar pasitenkintų ir tyla.

– Einam į vidų, – jis pasiūlo.

Jai išsprūsta, kad bijo, geriau kalbėkime čia, sako, bet Ridas jau suka laiptinės link. Ji bijo eiti, nes pamiršo, ką sau žadėjo, turėjo ateiti ir pasakyti kelis žodžius, o tada apsigręžti. Net jei atrodo gražesnis, atsikratęs puikybės, silpnas ir pasiilgęs.

Laiptinėje ji nervinasi. Nereikėjo važiuoti, sako, atvažiavo čia nežinia ko, verčiau dabar apsisuks ir išeis, bet nesipriešina, kai jis paima už rankos. Lipa paskui, numarinta savo kančios, sugrąžinta ten, iš kur tiek bėgo.

– Nieko nebus, Ridai. Išleisi mane iškart, kai tik pasakysiu, – taria stovėdama jo bute.

Jis užrakina duris ir atsistoja taip arti, kaip būtų apkabinęs rankomis. Kvėpuoja į skruostą netekęs žado dėl jų artumo, tyrinėja jos veidą. Ji stovi sukaustyta. Galvoja, kad turėtų už viską nekęsti, galėtų net vožti ir išrėkti apie visas tas dienas. Bet laukia, ką jis, apimtas ilgesio, darys.

Ridas prispaudžia ją prie krūtinės, šnabžda, o šnabždėjimas išblyškęs, kaip ligonio. Ji nesupranta, žodžiai byra smėliu ir galvas barsto dulkėmis. Tada bučiuoja ir verkia nieko nesakydamas.

Ji užuodžia alkoholį ir cigaretes. Seilės sūrios ir lipnios.

– Trūksta tavęs, – jis taria.

– Paleisk.

– Dar minutę.

– Turiu eiti.

– Atsiprašau.

Jis pratrūksta kalbėti. Sako, kad nebežino, kas jis toks. Ištraukia kokaino maišelius, pakilnoja delne ir paslepia. Prisipažįsta, kad nežino, kiek kartų tai darė. Pasakoja apie košmarus, kuriuose krenta iš dangaus jau sustingęs. Apie paranoją ir gatves. Išgalvotas istorijas žurnalistams, kad įtiktų ir sužibėtų. Moterį Iš Nuotraukų ir jų negimusį vaiką. Kad su Erika buvo tik dėl jos skausmo. Kalba skubėdamas, tartum bijotų, kad kas sustabdys ir nebeleis kalbėti. Tada prisimena dieną su tuo berniuku ir sako, kad gailisi. Gailiuosi, sako ir nutyla.

Jo kalba Erikai pasirodo tiesmuka ir šiurkšti, koks ir pats buvo Ridas. Ji linkčioja, lyg jau viską žinotų, viskam pritartų. Lyg sakytų: taip, suprantu, ir ruoštųsi atleisti. Jo žodžiai guodžia ir skaudina. Ji apsvaigusi ir sukrėsta – per kelias akimirkas pažiro visi atsakymai. Viskas vienu metu, be minutėlės pailsėti. Ir visgi toje sumaištyje ji jaučiasi atradusi išsilaisvinimą.

– Tu visur, – jis taria.

Ridas kartoja, kad pasikeis ir kad ją myli. Kad jie dar galėtų kartą pabandyti, be paslapčių ir melo. Bet Erika stovi kaip išpiltas dubuo. Neturi nieko, ką galėtų atsakyti, nieko, ką galėtų jausti. Galvoja, kodėl jis neįjungė šviesos, tamsoje pamiršo, kad neturėjo čia eiti. Ir kad nieko tarp jų nebebus.

Užnugary mato daiktų kontūrus: stalas, butelis, stiklinė, sustumti kokso takeliai. Ji apžiūri jo veidą su begaliniu gailesčiu, perbraukia plaukus, rūpestingai, kaip motina. Pasistiebia ir pabučiuoja į kaktą. Ji drėgna ir įkaitusi.

– Turiu eiti, – taria.

Jis jos nelaiko.

Erika nenori nieko skaudaus, viską jam atleido. Galvoja, kad nieko nesakys ir išeis tylėdama, bet jaučia, kad tyla jį sudraskys.

– Matei *Sulaužytas gėles*? – taria ir šypsosi.

Jis papurto galvą ir atrakina duris.

– Pažiūrėk.

Ridas tyli ir kai stabtelėjusi ji atsigręžia.

Mato ją einančią per kiemą, jos plaukai virpa. Visos tos nuotraukos jo telefone, tie straipsniai, tie pasikalbėjimai apie laimę, jo darbai, atminties diskai, retušuoti veidai, visos nueitos tundros ir stepės. Jis klajojo kaip vienišas vilkas, kad rastų laisvę, o ji čia pat – už lango.

#happyfamily

Motinos diena tik padėjo paskutinį tašką. Pirmiausia jie nusipirko šunį. Paskui gimė vaikai. Tada Simona užkabino užuolaidas.

Atrodo, kad tos užuolaidos ir sunaikino jaunystės likučius. Uždengė viską, kuo galėjai pavadinti laisvę. Jie liovėsi taip mylėtis. Nebejaudino mintis, kad kas nors galėtų juos stebėti. Viskas vyko bendru sutarimu. Retai, kaip Šyšos vizitai pas veterinarą. Padaryta – ir galima dėti varnelę. Fizinis atšalimas plito kaip pelėsis, jie vengdavo kartu stovėti vonioje, o ant sofos kiekvienas turėjo savo kampą. Šios teritorinės paliaubos vedė į aklavietę. Pamažu, rytas po ryto, kai kas kartą praplėšęs akis Robertas žiūrėdavo pro melsvus plyšelius į langą. Jis nieko nebeprisiminė, tad ir graužtis nebuvo ko.

Robertas sugraibo telefoną. 06.54. Užtenka pagalvoti, kad nebemiegi, ir išgirsi Šyšą šnopuojant į durų plyšį. Jos laikrodis nemeluoja. Ji tiksliai žino visus namų buvimus. Žino, kada stovėti prie durų, kada laukti prie du-

bens, įbrukti pavadėlį. Stebi, o tada šoka. Daro tai minučių tikslumu, lyg jos ciferblatas būtų žmonės. Robertas dar ir dabar prisimena tą kraupų jos žinojimą, kad Simona pastojo. Kiūtindavo iš paskos ir pirmai progai pasitaikius guldydavo snukį jai ant pilvo. Apsimesdavo mieganti, bet iš tiesų saugodavo šeimininkę. Jis ilgai negalėjo pripažinti, kad Šyša tai suprato pirmiau. Bet visgi, glostydamas paausį, kartais jai apie tai primena.

Motinos dieną Robertas leidžia Simonai išsimiegoti. Iš lovos išlipa nesukėlęs nė krebždesio, tada važiuoja gėlių. Pakeliui skambina mamai ir kažko atgailauja. Žada, kad kitąmet atvažiuos. Padėjęs ragelį graužiasi, kad taip nebus.

Jis atsisuka į Simoną. Apskritai ji miega gražiai: guli tvarkingai sudėjusi rankas, o plaukus po sruogelę būna išbarsčiusi ant pagalvės. Bet Robertas galvoja, kad bejėgis kūnas negali būti gražus, todėl vis ką nors suranda. Ir dabar veidas suguręs pataluose, lūpos pravertos ir pamėlusios nuo vyno. Atrodo, kad būtų mirusi.

Galėtų ją paliesti, įkištų ranką ir padėtų ant šilto pilvo. Bet dabar ji negali pakęsti Roberto muistymosi. Šoka kaip išprotėjusi ir rėžia vis tą patį tekstą apie jo nenuovokumą, apie nepagarbą ir egoizmą, apie šiurkštumą ir taip toliau. Robertui nesuvokiama, kaip ji, prieš akimirką miegojusi, gali tai pasakyti. Be jokios klaidos, energingai ir su įtūžiu.

Simona guli atsukusi *tą* savo pusę. Nedaug progų į jį taip saugiai pažiūrėti. Jis nesikeičia ir negyja, išvagotas kaip vulkaninės salos. Tokias buvo matęs skrisdamas lėk-

tuvu. Ir po tiek metų rando ir Roberto tandemas jos galvoje taip ir nesuderėjo. Pričiupusi, kad žiūri, Simona ima elgtis kaip seniau: išrausta ir kažin ko supyksta. Nukreipia temą net jei apie nieką nekalbėjo. Randas aptraukęs visą petį, uždengęs raktikaulį ir kaklą – ši vieta ir kelia Simonai siaubą. Jai uždengti turi milijonus šalikėlių. Tinkamų žiemoms, vasaroms, iškyloms, operoms. Jie – kiekvienam Simonos žingsniui. Tik miegodama jų nesiriša, dar – kai būna girta. Tada tyčia nusiplėšia ir provokuoja, tai daro nekaltai ir sumaniai: ką, klausia jo, vos tik prasižiojusio, ir nusivilia, jeigu jis kalba ne apie ją.

Kol nežinojo, Robertas vadino ją Skarelių Princese. Sugalvodavo apibūdinimą ir laukdavo jos reakcijos. Boružė, sakydavo ir pats vienas juokdavosi, o Simona tuo metu suledėdavo. Jis jau ėmė nerimauti, kad išsirinko apatišką, net iš mandagumo negalinčią nusišypsoti snobę. Be to, randas ją darė šaltą kaip marmuro plokštė, kone frigidišką. Daug savaičių mylėdavosi atidengusi tik tai, kas apačioje, ir visuomet sustabdydavo megztinį keliantį jo delną.

Kad jį parodytų, prireikė pusės romo butelio. Aš girta, sakė, o tada nusirengė ir viską nusirišo. Robertas pamatė juos abu: randą ir tą kažin ko jau supykusį jos veidą. Pasakė, kad randas nėra bjaurus ir kad jam tai nerūpi. Ir iš tikrųjų jis jo nejaudino. Salos ir žemėlapiai buvo jos kūno dalis, kaip jos kojų pirštai, ausų lezgeliai, šnervės ir plaukeliai jose.

Ji linktelėjo ir jį amžiams paslėpė.

Anksčiau Robertas norėjo žinoti, tikėjosi išgirsti atkurtas gaisro detales su kvapu ir odos čirkštelėjimu prisilietus liepsnai. Apie tai klausdavo švelniai, duodavo laiko pagalvoti ir nurimti. Nebijok, sakydavo, o ji pažvelgdavo pasiutusiomis akimis. Leisdavo painius kabalistinius garsus, kurių nei ji, nei Robertas nesuprasdavo.

Tokie pat kabalistiniai Simonos santykiai buvo ir su broliu. Jis ir pats Robertui buvo neaiškus. Atžarus, viskuo nepatenkintas – įžymybė. Atsirasdavo jų namuose, kada šaudavo į galvą, nenuspėjamai ir nenuosekliai. Buvo neįmanoma to suprasti ir išskaičiuoti. Jei pasirodydavo šiandien, tai nereikšdavo, kad neateis rytoj. Jei dingdavo mėnesiui, nereikšdavo, kad nedings dar dviem. Ir tik vienoje vietoje buvo nuoseklus – pasirodydavo, kai jo nelaukdavo. Įbrukdavo vyno butelį į rankas ir iškart pažemindavo. *Amarone*, sakydavo, nežinai, ir įsiveržd avo. Sunėręs rankas stoviniuodavo, apžiūrinėdavo jo kilimus, sienas, jo vaikus. Paskui viską fotografuodavo. Robertui atrodydavo, kad objektyvą suka į visus jo nepasisekimus. Paskutinį kartą tai buvo ne laiku ir ne vietoje suplyšusi jo kojinė.

Bent kalbėdavo jis mažai, ir tik su Simona. Nusigrūsdavo į tolimiausią namų kampą, lyg jo paslaptys ir reikalai ką nors domintų, ir nesijaudindavo, kad ir jį, ir vaikus paliko kaip šiukšles. Nuo to Robertui būdavo tik geriau, kuo mažiau kontakto, tuo greičiau viskas sugrįždavo į vietas. Apžiūrėdavo jį paslapčia – internete ar pas Simoną rastuose žurnaluose. Ir tai kėlė dar didesnę neapykantą. Jis

net atleido sau, kad iš visos širdies kas kartą į jį žiūrėdamas linkėdavo nesėkmės. Tu nesupranti, pykdavo Simona. Ir jis tikrai nesuprato. Kaip nesuprato ir nesveikų jo prisiliėtimų, tai būdavo *ta,* uždrausta jos vieta.

Robertui jis priminė jo paties brolius – pasipūtusius ir nesuprantančius, kas yra gyvenimas. Ir jie, ir jis, visko turėjo per daug. Ir nuo to pertekliaus savo minkštose galvose nesuvokė, kad jiems tik atsitiktinai pasisekė. O Simona laikėsi savo. Primindavo jam, kad *po visko* jai brolis liko vienas. Vos tik Robertas bandydavo skųstis, kad jis negali šitaip va imti ir bet kada pasirodyti, ji vartydavo akis. Lyg Robertas būtų kvailas, lėtai sakydavo: tu gal pamiršai, *po visko* jis man liko vienas. Jis kratydavo galvą, kad ne, ir galvodavo, jog rakštys subinėje taip lengvai nepamirštamos.

Todėl tenka iškęsti. Priimti brukamus jo šūdelius iš kažin kokių kelionių. Prisitaikyti prie patologiško įpročio skambinti naktį, o paskui neužmigti. Dėkoti už tarp kita ko išspaustus jo kvietimus į parodas, į kurias Robertas nevaikšto. Labiausiai norėtų, kad neitų ir ji, atvirai jį šlovinanti jo Simona. O tu pabandyk jį pamėgti, kartą ji pasiūlė. Robertas neatsakė. Pabandė: įsivaizdavo juos dar vaikus, susikibusius prieš siautėjančią ugnį, vienui vienus. Bet veltui – drama nepadėjo, neapykanta augo toliau.

Simona pasiverčia ant kito šono. Pagaliau sužvilga nuotraukai tinkamas petys, glotnus ir nusėtas apgamėliais. Nufotografuos ir parašys *#mylovelybeutifulwife*, parodys tam

pienburniui ir visiems, kam ji priklauso. Klakteli telefonu ir ilgai renka filtrą. Jų tiek daug, nelygu ko nori: paryškinti, paslėpti, sumistifikuoti, nesvarbu. Išrenka *slumber*, su juo ne taip daug apgamų, nuotraukoje jie kaip purvas. Tada guli patenkintas ir apžiūrinėja draugų profilius.

Daugiausia ten nuotraukos iš vakarėlių. Antrosios žmonos šeštadieniais tempiasi juos su paaugliais. Krykščia ir fotografuojasi su šiaudeliais, o jie pervargę, pajuodusiais žvilgsniais, bet rašo, kad laimingi, *#happy*. Robertas neįstengia įsivaizduoti tų stangrių moterų kūnų šalia jų senti pradėjusių raumenų. Būtų lengviau, jei galėtų. Tada aiškiai žinotų, kad senti drauge su vienatine savo moterimi veikiausiai reiškia ką nors laimėti. Galbūt net tą amžiną laimę. Bet atrodo, kad yra atvirkščiai. Nebejaudina slysti tiek metų pažįstama jos oda. Gąsdina mintys, kad šiame guolyje jis pasens ir išnyks, taip tyliai ir atsargiai – kaip šį rytą lipdamas iš lovos.

Simonai tai geriausia ryto dalis. Jei ne krebždesys už durų, pragulėtų taip visą dieną. Slėptųsi nuo dar vienos kolektyvinės instagramo šventės, nuo pareigos atrodyti laimingai. Toje dienoje ji norėtų įžvelgti kažką ypatingo, bet teįstengia matyti varžybas – kuri gi jų visų motiniškiausia? Simoną erzina tos dienos sumaištis, tas patarnavimas, kuris išaušus kitai dienai lieka tik nuotraukose. Ji žino, visos jos žino, papildomas miegas būna avansu ištrauktas iš rytdienos.

Ji nepamena savo mamos, nelikę nieko, kas pasakotų, kaip buvo. Motinos dieną nelanko net kapo, važiuoja nebent tik su broliu. Tai puiki proga pamatyti, kaip jis pasikeitė, kaip jam nuo saulės nudiržo oda. Jis stovi išsiblaškęs, seniai toks – žvilgsnyje vien paslaptys, ir vengia kalbėti apie save, už tai klausinėja. Kaip jūs, klausia lyg ji viena jau nebeegzistuotų. O ji atsako, kad gerai. Paskui abu valo paminklą, trina servetėle akmenį, lyg mamai taip geriau, tada stovi susikaupę. Brolis sako, kad Simona kabindavosi mamos karolius, bet ji tai priima kaip laiko iškraipymus: skaros – vienintelis jos papuošalas, todėl tik renka nuo kapo šapus ir kvailai šypsosi.

– Labas rytas, – visi trys jau stovi tarpduryje.

Gabrielius laiko gėles, Vincentas neša puodelį. Jis karštas, Simona žino, kaip greitai įkaista. Robertas pervertina galimybes ir nieko nepasveria. Jo mąstymas pasibaigia čia ir dabar. Vaikams patiki tai, kas negali būti patikėta, o tada pyksta, kad jie ir vėl ką nors sudaužė. Iš įtampos Simona pamiršta nustebti, tiesia rankas, paskubėk, galvoja, duok tą puodelį, neišpilk. Vincentas išsišiepęs, jam smagu – patikėta svarbi užduotis.

Simona mato, kaip keičiasi jo veidas, jaučia, kaip dega jo delnai.

– Vincentai!!! – visi choru surinka.

Simona parausta, apstulbusi žiūri į patalynę, į tirščiais apdrėbtas rankas. Nežino, ką galėtų pasakyti, jie trukdo jai galvoti. Staiga pratrūksta:

– Dinkit iš kambario! – suklykia ir sviedžia puodelį nuo lovos.

Per grindis nutįsta kavos siūlas. Vincentas pratrūksta verkti, o Gabrielius numeta gėles. Simona jų nemato, valosi rankas ir laukia Roberto atsakymo, bet jis neturi ką pasakyti, stovi apmiręs kaip nudžiūvusi šaka. Paskui išsiveda vaikus iš kambario.

Ji nesigaili. Dar reikia viską išvalyti ir pabūti tyloje, pajusti pasibjaurėjimą diena, patikrinti feisbuką ir instagramą, apžiūrėti kitų *#happymothersday* ir tik tada pasiduoti kalčiai.

Simona stengiasi niekada neverkti. Mano, kad ašaros išduoda, paskui išdžiūva ir tampo skrandį. Jai bloga, tirščiais tepliodama veidą valosi akis, verkia tyliai, kratydama pečius, o instagramas laukia, ką ji pasakys. Ji paima puodelį, gėles ir ieško tinkamos vietos nuotraukai. *#happymothersday #lovelysons #coffeeinbed* rašo ir pasijaučia apgailėtinai.

Kiek kartų jau tai darė?

Prieš savaitę rašė *#familytime* ir *#lazyday*. Gerai prisimena tą rytą, buvo pagiringa po brolio parodos. Skaudėjo galvą ir strėnas. Stovėjo maišydama kavą, puodeliai tiko prie komodos, komoda prie stalų, šie prie kilimo, tie prie užuolaidų, užuolaidos prie grindų. Tokia buvo nepertraukiama jos pasitenkinimo grandinė. Fotografavo puodelius, pridėjo dvi stiklines sulčių, pastatė taip, kad matytųsi vaza. O paskui dingo iš svetainės, taip ir nedavusi vaikams stik-

linių. Nusprendė, kad atsigers vėliau, kad prilaistys, kad aptaškys. Tada pusdienį palėpėje dirbo. Apačioje girdėjo televizorių ir Šyšos lojimą. Dar tą savitą tylą, kai visiems ramu, kad jos nėra.

Jau seniai socialiniai tinklai tapo sąžinės ruporu: iš pradžių kalba, paskui rėkia, kad ji nevykėlė. Simoną erzina nesibaigiantis jų džiaugsmas, mirgančios lėkštės, apsimiegoję vaikai. Tai ir verčia ją sugrįžti, o jei galėtų, liktų palėpėje, kur kvepia popieriumi ir kilimų atraižomis. Šis kvapas permaino jos smegenis ir jos tampa darbo smegenimis. Tai geriausia jos kūno dalis, atsvara maudymosi kostiumėliams. Jos gražios, o ji protinga, galvoja naršydama po internetus. Simonos instagramas pilnas pripažinimų, ten diplomai, sušukuoti jos berniukai, jis vertinamas žmonių, sekamas kolegų ir konkurentų.

Jai patinka jos darbas. Nepertraukiamas, suplanuotas keliems mėnesiams į priekį. Tik taip žino, kad neprapuls. Išlėkė vos gimus Gabrieliui, atsisakė būti mama ir tomis dienomis nuolat skubėdavo. Verčiau kilimus pirks ir derins juos prie sienų, galvojo, nei sėdės ant jų tarp žaislų. Manė, kad jei neišeis, namai ją įkalins, buitis išjungs jos smegenis. Todėl viską sutvarkė, sudėliojo į skyrelius, namus apstatė buteliukais ir netrukus liko vienintelis rūpestis – tos kelios akimirkos tarpduryje, kada auklėms nurodydavo, ką ir kaip daryti.

Dabar iš namų išeina visai tyliai, netrukdydama užsimezgusiai tų moterų ir savo vaikų draugystei. Taip ir ne-

išdrįso tarp jų įsiterpti. Jos telefone nėra tokių nuotraukų, kokias jai rodo auklės. Jose vaikai gyvi, įraudę, apsidrabstę trupiniais. O ji trupinių nekenčia, renka juos paseiliotu pirštu, valo sudrėkintu skudurėliu. Ji pastebi kiekvieną *ne tokį* namų centimetrą. Tai traukia ją kaip periferijoje sukrutėję taškeliai. Viskas, kas čia – jos pirmieji daiktai. Ir ji viena žino, kaip juos apsaugoti: žaidei su gėlėmis? Ką ten padarei? Čia nevalgyk. Neliesk. Užsuk. Padėk. Pakartoji tai šimtus kartų – ir namų įpročiai keičiasi.

– Gal pažiūrėk filmuką? – dažnai ji klausia.

Tie piešinėliai ekrane ir paklaikusios jų dainos saugoja jos fotelius. Išjungia vaikus ir jie duoda bent minutę atsikvėpti. Minutės virsta valandomis, kol lieka švarutėlis pasitenkinimas ramybe. Toje ramybėje kartais Simoną užplūsta noras vaikus susigrąžinti. Padaryti tai griežtai ir nedelsiant, bet atidėjusi rytojui ji vis išlekia. Sėda į automobilį ir tuoj pat kuom nors užsiima. Čiumpa telefoną ir skambina arba dažo lūpas. Stoja piltis degalų arba nusprendžia, kad reikia nuplauti automobilį. Spokso į besisukančius šepečių sijonus, o iš po drabužių gelia tuštuma.

Simona pervelka patalynę, išvalo aptaškytas grindis ir sieną. Zuja pirmyn atgal, iš kambario į vonią, iš vonios į kambarį. Daugiausia be tikslo, nežinia kam. Paskui spokso į patalynės kalną, tada ir ateina suvokimas, kad jie visi kaip dėmės, o ji ką tik užklojo juos švaria paklode. Vaikai kaip žvėriukai spietėsi tėvui už nugaros. Jie bėgo nuo savo motinos.

– Išvažiuokime kur nors, – vakare ji pasiūlo.

Sėdasi šalia Roberto ir leidžia tekėti ašaroms. Rytas išgriovė jos mūrus, dabar ji besvorė kaip plastikas ežero paviršiuje. Robertas nuščiūva. Jį tai pribloškia, Simona ne iš tų, kurios rauda, jos randas viską seniai utilizavęs ir išmušęs saugiklius. Daugių daugiausia ji trenkia durimis arba sviedžia puodelį – kaip šį rytą.

Ji pakartoja tai kelis sykius, išvažiuokime, sako, pabūkime kartu. Ir Robertas sutinka: žinoma, jie išvažiuos, galbūt seniai to reikėjo. Tada leidžia Simonai išeiti, užsidaryti vonioje ir ilgai praustis, o pats iki vidurnakčio naršo internete, žiūrinėja kurortus ir viešbučius. Seniai jiems trūko žydro vandens, galvoja, tų paplūdimių, kurie vakarais nusidažo raudonai. Brolių gyvenimuose ne tik kostiumai, juose ir palmės, ir kokteilių barai. Ir atrodo, kad visi šie dalykai tik padaugina sėkmę, daro ją ne visiems prieinamą. Jis irgi nusipelnė tokio gyvenimo. Ir jis nori kopti į viršūnes ir rasti sau vietą tame pasaulyje. Robertas įninka braižyti maršrutus, guglinti krioklius ir, rodos, net čia, prie kompiuterio, jaučia jų drėgmę.

#

Vestuvių sukaktuves buvo pamiršę tik kartą – tada metinės sutapo su Roberto tėvų lankymu. Ši kelių kartų perkusija juos taip sujaudindavo, kad būdavo įmanoma pamiršti

ir svarbesnius įvykius – gimtadienius ar didžiąsias metų šventes. Vos tik pasileisdavo užmiesčio keliais, jie nustodavo šnekėtis. Tuose namuose kiekvieno bijojimai būdavo išplėšiami ir apnuoginti numetami ant stalo.

Tik įėjus tėvai imdavo džiūgauti, kad bent vienas sūnus juos lanko. Ir tarsi netyčiomis primindavo, kad jo broliai yra baisūs verslininkai. Pačios imperijos nepasistato, juk taip, klausdavo, ar dar ką, po ko Robertas virsdavo mokyklinuku. Simona matydavo, kaip jis bijo tėvo ir kaip, baimės vedamas, atsiduodavo motinos lipšnumui.

Šeima Robertui buvo vienintelis prieš brolius turimas koziris ir jis laikydavosi jos įsitvėręs. Maigydavo Simonai pečius, glostinėdavo vaikams galvas ir kalbėdavo apie santuokos vertybes. Bet jo balse girdėdavosi daugiau abejonių nei nuoširdumo.

Simonos kančios ten būdavo tylios. Jie žiūrėdavo užjaučiančiu žvilgsniu, o prie to žiūrėjimo prikabindavo ir palyginimų: vargšelė mūsų, sakydavo ir ruošdavosi ją nuo kažko gelbėti. Anyta nesikuklindavo kištis ir į Simonos darbą. Architektė, sakydavo, ir ji kas kartą turėdavo taisyti, kad interjero dizainerė. Ak, taip taip, pagalvėlės ir staleliai, šyptelėdavo su abejotinu pritarimu ir kratydama galvą apžiūrėdavo anūkus. Tada prisimindavo, kad juk Simona dar galėtų pastoti, kad mergaitė atneštų tiek džiaugsmo ir kad segės, kurią tuoj pasičiupinėdavo, išskyrus anūkę, niekam kitam nedovanos.

Paskui ateidavo fotografavimosi laikas. Veiksmas kambaryje akivaizdžiai pasikeisdavo, pagyvėdavo, kaip miestas po pirmų atlydžio dienų. Anyta aptvarkydavo stalą, nors viskas ten ir taip būdavo kaip iš kulinarijos almanacho. Ji pasukiodavo lėkštes, viską sustumdydavo į jai vienai suprantamą žemėlapį. Tada pradingdavo dažytis lūpų. Grįždavo plaukus parietusi, kaip Kenedžio Žaklina, o akys žibėdavo. Roberto tėvas atnešdavo konjako. Kokio nors ypatingo, specialiai jam sūnų parvežto iš tokio ir anokio vynuogyno. Jis ilgai pasakodavo apie statines ir į objektyvą atsukdavo etiketę. Robertas jau būdavo spėjęs apkabinti Simoną, o ši – jau priglaudusi vaikus.

Bet viskas taip gerai nesibaigdavo.

Roberto tėvas pasigerdavo ir juokdavosi tuklios meškos juoku. Pasakydavo ką nors, kaip: jau seniai buvo aišku, kad Robertas nieko rimto nepasieks. Arba: jau nuo vaikystės jam reikėjo įsitverti sijonų. Ir lyg nieko nebūtų sakęs kapstydavosi lėkštėje. Tuo metu Robertas gindavosi, bet tėvas numodavo ranka ir būdavo aišku, kad priešintis negalima. Tada įsikišdavo motina, ji greitai paplūsdavo ašaromis, o pamačiusi, kad šios niekam nerūpi, rėždavo kalbą apie pagarbą jos namuose. Apie laiką, kurį sugaišo virtuvėje, o jos Žaklinos šukuosena kratydavosi ir virpėdavo.

Almanacho žemėlapiai suplyšdavo. Sumirgėdavo nuskilę namų kampai ir nepavykę ištrinti kadrai.

Robertas žadėdavo ilgai ten nevažiuoti. Kelias dienas nagrinėdavo absurdiškai nereikšmingus dalykus. Kas per

sutikimas, sakydavo ir apeidavo tikruosius. Jų nesimatė ir *#happythreegeneration* nuotraukoje, tačiau kuo dažniau į ją žiūrėdavo, tuo ryškiau sumirgėdavo tų namų ažūrai. Tada apimdavo kaltė ir Robertas skambindavo mamai. Atslūgdavo ir Simonai, sakytum ir ji imdavo kažko gailėtis. Negana to – ilgėtis daiktų ir sienų mazgelio, kuriame ir trisdešimt aštuonerių tebesi vaikas. Jai būdavo smalsu stebėti Robertą, kada jis stoviniuodavo savo vaikystės kambaryje, kada šypsodamas apžiūrinėdavo senus savo stalčius. Atrodydavo, kaip stovėtų ant kamuolio – svyruojantis tarp *ten* ir *čia*. Bet labiausiai Simona ilgėdavosi dar kartą pamatyti įsižeidusius visų veidus ir nurimti, kad nieko ji neprarado, kad ta jų meilė ir tas mazgelis tėra tik kadras.

Bet šį kartą sukaktuves jie pamiršo be sukrėtimų. Diena bėgo kaip visada, Simona užsidariusi dirbo, o į apačią parginė feisbukas: Roberto nuotraukoje *#dženga* pastebėjo, kad jie ir vėl niekuo neuždengė stalo, kaladėlės vėl grius ir braižys jos juodmedžio paviršių. Ją pasitiko Šyšos uodega ir bokštas, daugiau prie stalo niekas nesėdėjo. Robertas kalbėjo telefonu, sukiojosi virtuvėje ir paklusniai kažkam linkčiojo, Vincentas valgė dribsnius, o Gabrieliaus išvis nebuvo matyti.

– Kodėl be pieno? – paklausė Vincento, rodydama į lėkštę.

– Sakė, kad viską aptaškysiu.

– Žaidžiate? – paklausė pildama vaikui pieno, kai Robertas baigė kalbėti.

Jis pažvelgė į ją nustebusiu žvilgsniu, tada prisiminė, kad taip, jie gi planavo žaisti, o dabar – jis turi išvažiuoti. Pasisukiojo ir dingo iš virtuvės, tik viena Šyša jį išlydėjo.

– Žaisime? – paklausė Vincentas.

Simona žvilgtelėjo į pienu aplaistytą stalą, į dribsniais aplipusią jo burną, tada prisiminė, kad visada norėjo studijuoti architektūrą ir kad stalai ir servetėlės jai neturėjo rūpėti. Bet neįstengė, pritrūko užsispyrimo ir gebėjimų.

– Gal vėliau, – atsakė pavargusi. – Nusivalyk burną.

Pašiūravo jam plaukus, kaip vaikystėje darydavo brolis. Tokia buvo jo kalba. Septyneriais metais už ją vyresnis, tai darydavo pernelyg tėviškai. O jai norėjosi kur kas daugiau – daugiau žaidimų, daugiau vaikystės jo veide.

Ji neprisiminė, kada matė jį paskutinį kartą. Išvažiuodavo kur nors pusmečiui, ir tiek žinių. Paskui siųsdavo nuotraukas ir žinutes, klausdavo, kaip jie gyvena. Ji nežinodavo, ką atsakyti, kas kartą vis tas pats.

Kartais apie brolį parašydavo žurnalai. Ta diena Simonai prilygdavo šventei: nešiodavosi straipsnį rankinėje iki pietų, o paskui sprukdavo į kavinę. Sėdėdavo žvilgčiodama pro langą ir ilgai valgydavo pyragaičius. Straipsnį skaitydavo vis iš naujo ir džiaugdavosi, kad jam pasisekė.

Kai Robertas sugrįžta, Simona stovi su stikline, plaukus susukusi į rankšluostį, kvepia kremais ir mėta. Prieblandoje atrodo pilka kaip daiktai, tik veidas apšviestas telefono. Jis ilgai negrįžo. Simona viena pati suguldė vaikus. Gniaužė vonios putas, laukdama to ypatingo tylos laiko,

kada be sąžinės graužaties gali daryti ką nori. Anksčiau tai būdavo jų laikas, Robertas dekantuodavo vyną ir ištraukdavo taures. Dabar tas valandas praleidžia vienas kitam netrukdydami, okupavę savas vietas: Robertas – sofą, o Simona – amžinybę besitęsiantį dušą.

– Užtrukau, – jis taria ir ant stalo iškrauna kišenių turinį.

Simona nuo telefono pakelia akis, beprasmiška kartoti, kad subraižys, pamano ir vėl panyra į žinutes. Jai pasirodo, kad Robertas viskam abejingas, kad nieko nebeklaus ir eis miegoti, bet jis pastebi *Džengos* kaladėles.

– Kodėl pažaidę nesusitvarkėte?

– Nes nežaidėme, – ji gūžteli pečiais.

Darbe gavęs per daug užduočių, namie Robertas išsikrauna. Pradeda persekioti vaikus. Ištisas savaites juos apleidęs, staiga prisimena jų mokyklas ir darželius. Pajunta būtinybę apie tai kalbėti. Varto Gabrieliaus vadovėlius ir ko nors klausia. Peržiūri Vincento žaislus ir pats vienas nusprendžia, kuriuos galima išmesti. O Vincentas kaukia kaip laukinis, bet, regis, Robertui taip geriau.

Jis ir Simonai primena dalykus, apie kuriuos ji pamiršta. Baksnoja į neišplautus peilius, prisimena, kad jos mašinai laikas į servisą. Klausia apie draudimą ir stabdžių kaladėles, primena, kad neturėtų to pamiršti. Tai būna ženklas, kad laikas miegoti.

Bet šį vakarą jo atmintis užsimoja daugiau.

– Kokia šiandien diena? – prisimerkia, kaip skaičiuotų.

– Mes pamiršom, – nusijuokia Simona.

Robertas šoka kaip įgeltas. Simonai tai primena tas egzistencines jo nerimo dienas. Ji nesupranta, nuo ko tai priklauso. Pastebėjo, kad tuo susijaudinimo metu jis įninka tyrinėti kitų gyvenimus. Kiša brolių ir draugų profilius. Kartoja, kad jie su Simona viską apleido ir aptingo. Tą dieną jie važiuoja į parkus, parduotuves, baseinus, o Robertas viską fotografuoja ir prašo šypsotis. Paskui pusdieniui prasmenga telefone ir atrodo šokiruojamai laimingas. Šito užtenka mėnesiui dviem, paskui viskas kartojasi. Tai prasideda, kai Simona labiausiai trokšta nieko nedaryti. Šiaip ar taip, Robertui tai nerūpi, atrodo, kad kuo daugiau kliūčių, tuo labiau jis neriasi iš kailio. Ši gyvenimo erekcija sustiprėja per šventes, paminėtos būna visos valentino, vyro, moters ir vaikų dienos. Pasitaiko, kad švenčia picos, vištienos ir humuso dienas. Simonai tai kaip per anksti išduotas anekdotas – juokinga iš pasigailėjimo.

Bet šį kartą tikriausiai turėtų kaip nors atšvęsti. Žino, kad Roberto perkalbėti nepavyks, tad pasiduoda jo inercijai. Tylėdami abu kuičiasi po spinteles, traukia taures ir pila jau atkimštą, nusivadėjusį vyną. Robertas randa net žvakę. Viską sustato Simonos pirktų gerberų fone, o apvytusią pusę nusuka į langą, spragteli telefonais *#happyanniversary* ir geria.

Simona mąsto apie tylą. Salivanas turbūt kur nors prie ežero irgi tylėdamas žiūri į nendres. Jai patinka taip apie jį galvoti.

– Klausiu, ką mąstai? – pakartoja Robertas.

– Mhm...

– Ką galvoji, klausiu.

– Nežinau, kad tiek laiko praėjo, – susinervina.

Salivanas moka tylėti. Jo tyloje daug stebėjimo – ir ne tik tai, ten visos istorijos apie sėkmę. Ten jo gražūs namai, automobilis, kostiumas, laikrodis ir spindintys batai. Jis mėgsta toks būti ir nesipriešina pagyroms, atsako į jas linktelėdamas ir išsitiesdamas. Simonai skirtoje tyloje mažiau daiktų, ten daugiau vibracijų, o tai išjungia jų budrumą ir jie ima žaisti. Jis pamiršta, kam ją pasikvietė. Sugalvoja ką nors paskubomis, kas jau buvo apkalbėta. Bet, atrodo, tai jau nusprendėme, atsako Simona ir mato, kaip jis susigėsta.

Ji tiksliai žino, kada tai prasidėjo. Buvo gruodis, sniegas krito gniūžtėmis, o miesto gatves sukaustė kalėdiniai kamščių žiburiai. Jie išstumdė pasitarimų salės stalus ir išjungė šviesas. Dangoraižyje kažkur likę namai ir rūpesčiai atrodė tik kaip mažytis žiburėlis. Visi elgėsi veikiau kaip paaugliai nei kolektyvas. Tą vakarą Simona per daug išgėrė ir prisipažino, kad tai ji sugalvojo jam pravardę. Dangoraižių tėvu* mieste daugiau niekas negalėjo būti. Jam tai patiko. Atrodo, kad Simonos prisipažinimas įžiebė žalią šviesą įsimylėti – jis pamilo jos įspūdį apie save.

* Louisas H. Sullivanas – amerikiečių architektas, pramintas „dangoraižių tėvu“. Aukštuminių pastatų suklestėjimas buvo jo nuopelnas. Pastatams jis pritaikė naujoviškas plienines karkasines konstrukcijas, kurios leido statyti labai aukštus pastatus. (Čia ir toliau – aut. past.)

Bet jo meilėje kažkas buvo ir Simonai. Jis liovėsi su ja kalbėti dalykiškai, o kabinete likus dviese, jo vardą būdavo galima tarti iš mažosios raidės arba išvis netarti, gal net sakyti tu, ne jūs. Jam taip žiūrint, iš motinos ir žmonos ji virsdavo meilės elgeta. Ir jei ne randas, daug kartų būtų atsisegusi švarko sagas. Ji įsivaizduodavo, kaip nusirengia, nusiriša nuo kaklo skarą ir išsitiesia. Bet vien nuo įsivaizdavimo įskausdavo galva, todėl tik susigūždavo ir toliau meluodavo. Dėdavosi dora ir nieko nesuprantanti.

– Greitai būsime kartu pusę gyvenimo, – Robertas kalba.

– Ką? A, aha. Greitai praėjo?

Jis trukteli pečiais.

– Neprisimenu, kaip buvo kitaip, – taria ir duria žvilgsnį į taurę.

Kartą Simonai buvo neištikimas. Beveik šešiolika metų jos nepamiršta. Ta moteris buvo stulbinanti ir absoliučiai ne jam. Atrodė, kad jį įpainiojo į kokį nors fatališką savo eksperimentą. Dar ir dabar prisimena vėsų suknelės audinį ir pūkelius ant nugaros linkio.

Jį patraukė nepriekaištinga jos sėdėsena, mažumėlę atsikišęs smakras ir aštrus balsas. Ji rūkė ir gestikuliavo prieš bičiulių akis. Tai konformizmas, sakė, feminizmas, seksizmas. O prie stalo sėdintys vyrai ir moterys jos įdėmiai klausėsi. Nesibaimindamas, kad ji pastebės, jis neatplėšė nuo jos akių. Bandė suprasti, kas ji tokia, kuo ypatingos prie stalo vardijamos pavardės ir ką reiškia tie keli

nugirsti sakiniai. Ji sakė, kad mėgsta dirbti neapsiavusi ir kad prilipęs žvyras ant padų jai primena už sienų vykstantį gyvenimą.

Tikriausiai tai buvo užrašyta jo veide, tos spėlionės ir susižavėjimas, nes netrukus ji pažvelgė tiesiai jam į veidą. Paskui priėjo ir paklausė, ar jis nemanantis, kad jie galėtų pasimylėti. Jūsų rankos gražios, pridūrė, turbūt supratusi, kad be paaiškinimo jis neišjudės. O iš tikrųjų jam buvo nesvarbu – būtų ėjęs, net jei žinotų, kad pričiupo iš nuobodulio.

Netrukus jie stovėjo jo kambaryje. Regis, nuščiuvusiame iš nuostabos, kad jis grįžo ne vienas. Jame kas naktį keisdavosi gyvenimai, o tą naktį, tą vieną trumpą naktį, ten vyko jų mažytė sąjunga. Kai ryte ji užsirūkė lovoje, Robertas suprato, kad turi ją pamatyti dar kartą. Paskui dar ir dar. Kad privalo pasilikti, paslėpti ją telefone ir įvardyti skaičiais. Gal net išsiskirti su Simona. Bet toji moteris jau žinojo, kad nė vienam jų šito nereikia, ji baigė rūkyti ir dingo vonioje, paskui – ir iš kambario.

Robertas ieškojo, klausė administratorių, padavėjų, bet viskas, ką galėjo papasakoti, tebuvo vėsus suknelės audinys ir plaukeliai ant nugaros linkio.

Dabar, kai visa tai prisimena, jam atrodo, kad taip geriau. Nepavojingas nuklydimas nieko nesugriovė, tik ilgam įžiebė vilties. Įsivaizduodavo, kad gauna jos žinutę, kad ten – kambario numeris. Išvykęs darbo reikalais apsistodavo tame pačiame viešbutyje ir tikėdavosi, kad ji at-

eis. Prašydavo 210 kambario ir laukdavo. Vakarieniaudavo tame pačiame restorane, spoksodamas į stalą, prie kurio ji sėdėjo. Paskui grįžęs į kambarį su nirtuliu masturbuodavosi. Jo vaizduotėje dabar ji buvo brandi ir įtakinga. Dar gražesnė, stipriau dvelkianti tabaku ir popieriumi. Tokia pat tyli ir paslaptinga.

Savo regėjimuose jis nebijojo jos tokios sutikti, bet realybėje jau buvo tapęs dviejų vaikų tėvu, o po sekso privalėdavo pailsėti. Jis bijojo, kraupiai bijojo, kad ji atsiras, o jis taip ir neišdrįs ateiti.

– Robertai... alio, – taria Simona. – Sakiau, kad einu miegoti, – ir išpila taurės likutį į kriauklę.

– Taip, – jis linkteli ir žvilgsnį nuduria į *Džengą*.

Simona girdi, kaip Robertas tvarko kaladėles. Žino, kad dar bruzdės ir murmėdamas kažkur kuisis. Paskui ateis ir pasišvies telefonu. Girdės jo diržo sagtį ir šlamėjimą, kai priartės bandydamas suprasti, ar ji jau miega. Gal net paklaus, bet ji neatsakys, jos akys bus užmerktos.

#

Simona tūpčioja apie vaikus. Perbraukia Gabrieliui paltą, Vincentui susegioja sagas. Jis stovi įsitvėręs dvokiantį Šyšos žaislą.

– Tik ne šitą, – bando ištraukti.

Bet vaikas atkaklus, žino, kad mama keletą kartų pa-

bandys ir liausis. Cypteli kaip pamuštas šunytis ir Simona atsitraukia. Prašo paskubėti ir nebežiūri į žaislą.

– Aukitės batus. Taksi laukia.

Ji stabteli prie veidrodžio, jaučiasi suglebusi ir mieliau liktų namie. Išvengtų to betikslio lindimo į užpakalius, to beprasmio kalbėjimo. Bet boso prašymus Robertas priima nuolankiai. Juolab kad tuoj atostogaus. Jis tiki, kad užiminėti boso svečius naudinga jo karjerai, kad tai ką nors pakeis ir jis šoktels iš sekretorių vaikymo lygio. Kavos, sako, uždarykite duris, tyliau, o prabilus bosui pasitraukia į tolimiausią kabineto kampą.

Tą dieną Robertas būna ypač bjaurus. Kišasi į Simonos spintą, lenda į apatinius ir viską klausinėja. Čia juoda, klausia ir suraukia nosį. Paskui papasakoja, ką rengsis pats. Tauškia apie užsakytus restoranus ir siunčia nuorodas su maisto kritikų atsiliepimais. Kalba apie Vidužemio jūros patiekalus ir laukia iš Simonos susižavėjimo. Ji atsako jam *ak* ar dar ką nors ir nuorodų neskaito.

Robertas jau laukia. Iš toli matyti, kaip stipriai susinervinęs. Susitraukęs nuo vėjo suka ratus, tada puola lupti durelių.

– O kas čia? – jis nuščiūva.

– Kaip kas, mūsų vaikai.

– Kodėl tu su jais?

– Kaip kodėl? Pats sakei, kad su vaikais, – nesupranta.

– Sakiau, kad jie, – pirštu baksteli į restorano pusę, – bus su vaikais.

– Anksčiau tai reikšdavo tą patį.

– Jų vaikai suaugę! – pasiunta.

Robertas nepakenčia netvarkos. Pyksta, jei kas nors nukrypsta nuo plano. Ir dabar jam nerūpi, kad Gabrielius suledėjo, o Vincentas tuoj verks. Pritūpęs grasina, kad jei trukdys, savaitgalį abu praleis be kompiuterio.

– Kas čia per skuduras? – patampo žaislą.

Simona žino, kad tai jai teks nuraminti verkiantį vaiką. Progai pasitaikius Robertas pasiplaus ir ragins paskubėti.

– Palik juos ramybėje, – taria ir klupinėdama per trinkeles nusiveda berniukus.

Užnugary jaučia Roberto įtūžį. Atrodo, kad pasivys ir voš, kad sučiups ir pakratys, bet žino – jo kankinimai tylūs. Sukasi greta ir nenuleidžia akių, komentuoja kiekvieną žingsnį, nekaltai, tarsi norėdamas padėti. Gal nedėk tų prieskonių, sako ir išlupa iš rankų žoleles. Žuvis, klausia, šiandien jau valgiau žuvies, ir suraukia antakius. Tai siaubinga. Simona nori klykti ir išpilti prieskonius ant grindų, ištrypti arba sviesti į akis – kaip vaikystėje smėlį.

Restorane Robertas pasikeičia. Šypsosi ir laukia vaikų, kol šie nerangiai neriasi iš striukių. Atrodo, kad prabanga lavina jo kantrybę.

Minkštas kilimas sukioja kulkšnis, bet personalas nepriekaištingas. Juodbruvi vyrai, smilkiniuose pražilę, šypsosi. Sako, taip, pone, čia, pone, prašom, ponia. Jie visi vienodi, o jų rankos įmautos į baltas pirštines.

Robertas susižavėjęs. Patraukęs Šyšos žaislą, fotografuoja reljefinius maisto kūrinėlius. Tai išduoda, kad

restoranas jiems neįkandamas. Simonai paskausta akys, ši niekinga akimirka ją verčia tylėti. Ji net pamiršta, ką kalbėjo su ta įraudusia ponia, bet nuotraukoje viskas išties taip nepriekaištinga. Daug dalykų viename kadre: ir *#businessdinner*, ir *#happyfamily*, ir *#beautifulwife*, ir *#lovelykids*, ir *#makingmoney*.

Salivanai, ar matai?

Simona apgirsta. Jos suknelė aptempia kūną, akimirksniu ji sudera su prabanga. Ją ima supti užuolaidų gobelenai. Pokalbis darosi minkštas ir nenatūralus, jie kalba apie malonią pažintį, bet taip nemano. Tai tik parašas, už kurį Roberto bosas gaus pinigų, o jis pats – feisbuko *laikų*.

– O kur tas keiptaunas? – netikėtai įsikiša Gabrielius.

Robertas kosteli, kažką suvapa, kad pakalbės namie, ir batu stukteli Gabrieliui į pėdą. Tada pamoja padavėjui, kad tuščia svečio taurė. Simona pakyla. Ji apsunkusi, o kojos bateliuose ištinusios. Norėtų negrįžti, palaukti kur nors lauke ir žiūrėti į neskubančius praeivius.

Ji užtrunka tualete. Siurbia vandenį, tada ilgai spokso į veidrodį. Kūnas kažko neteko, skruostai sublizgo, o paakiai pritvinko. Bet apgirtusi ji sau įdomesnė, o ir juoda tinka labiau, nei tikdavo jaunystėje. Ji galvoja, kaip būtų buvę su Salivanu. Ką jis sakytų, kai ji sugrįžtų iš tualeto? Ar pastebėtų, kad pagyvėjo jos veidas? Ar pajustų, kad jai smalsu jį pamatyti be kostiumo? Fotografuoja save veidrodyje: šiek tiek patamsina, nugesina spalvas, paraudonina skuostus ir pašviesina akių obuolius – nuo vyno jie

paraudo. Tada žiūri negalėdama atsistebėti, lyg kas būtų suteikęs galių, kaip elfams.

Kai sugrįžta, jau vyksta kova dėl sąskaitos. Robertas išdidžiai stumdo svečio piniginę, tegul tai priima kaip dovaną, sako pamiršęs, kad už tą dovaną jam sumokės.

Namie jis prisimena Gabrielių, kelia iš lovos ir vedasi į darbo kambarį. Simona apžiūri pliką vaiko nugarą, išsišovusias mentes, liesas kojas, rankas. Jis atrodo pavargęs ir susigėdęs. Girdi Roberto balsą ir – kaip po vieną traukia knygas. Pietų Afrika, sako, kvaili klausimai, va skaityk, turi jau žinoti. Gabrielius tyli.

Staiga ją apima noras jį apginti. Pasakyti Robertui, kad nereikėtų visko sureikšminti ir į kvailas vakarienes kišti vaikų. Kad jos apskritai nereikalingos. Ji norėtų susipykti ir pasakyti, kad arogancija jam netinka, bet jaučiasi pavargusi. Jei pratrūks, greičiausiai dar ko nors išgers, tada atsikels paburkusi, bus nebetinkama Salivanui.

Šyša tupi prie kojų ir meditatyviai sūpuoja uodega. Simona paniurko jos kailį ir lieka stovėti. Pasislepia, kai su knyga rankose praslenka Gabrielius.

#

Tokia buvo kelionės pradžia, jie gavo automobilį be kondicionieriaus. Robertas plūdosi nuomos punkte, aiškino, kad nevažiuos. Reikalavo atversti sutartį, pakviesti vado-

vus, patylėti. Jis kartojo, kad negali patikėti ir kad nebus kvailys. Simona bandė jį sutramdyti: timpčiojo už rankos, lietė pečius. Galiausiai, atvėrę langus ir įsitvėrę kepurių, kad neišpūstų vėjas, jie nuvingiavo kalnais.

Simona įnikusi į žemėlapius, jie mažas taškelis jame ir tai kažkodėl ją jaudina. Ji džiaugiasi, kad Robertas viską apibraukė mėlynai. Čia tik trumpam sustosime, sako, o ten pabūsime ilgiau. Jis atrodo pailsėjęs, kitoks – išsinėręs iš marškinių, regis, pamiršęs ir kondicionierių.

– Tu tikras, kad čia? – Simona taria žvalgydamasi.

Jie stovi apmirusioje aikštelėje. Jokios gyvybės, už krūmų išdžiūvę tyrai. Robertas nėra tikras, bet nekantrauja. Vis kas nors buvo negerai: vaikai privalėjo ilsėtis, o Simonos kojos po skrydžio ištino. Jį tai sunervino, važiavo ne tam, kad gulėtų išdribęs. Lankstinuke kriokliai įspūdingi, verti kopimo valandų. Vaikus jis paneš, jei prireiks, jie pailsės ir sustos atsigerti.

Bet viršūnėje vaizdas nuvilia, išgirtieji kriokliai primena varganą upelį. Robertas iškart prisimena kondicionierių ir išvardija viską, kas buvo negerai. Vakar sumokėjo per daug, o žuvyje buvo kaulų. Lankstinukų tai jis nepamirš, paskambins ir išklos apie sugaištą laiką ir išvargintus vaikus. Simona tvardosi nieko nesakiusi. Jam nerūpėjo vaikai, dūmė nė karto neatsigręžęs. Pamiršo, kad neš, kad sustos, kad atsigers. Ją suima kvailas juokas, jie eina tarpeklių atbrailomis, vos keletas metrų ir nugarmėtų, o jos vyras iš žuvies renka kaulus. Ji pratrūksta kvatoti, berniukai bere-

gint pratrūksta iš paskos. Namie jie nesijuokia, ne – jie nesijuokia su ja. Krizena tarpusavyje, net su Robertu, bet su Simona – niekada. Ji vaikų išdaigas paveja ranka ir vėl grįžta į brėžinius. Ji sako tyliau, nes jai būna nejuokinga. O tas retas švelnumo akimirkas išgyvena susigėdusi, lyg glaustųsi meilūs, bet svetimi vaikai. Simona susijaudina. Gražus jų juokas, toks nuoširdus ir skirtas jai.

– Važiuojam kitur, – šūkteli Robertas ir dingsta.

Pamiršęs krioklius, dabar jis kalba apie naują objektą. O nuotraukos bus įspūdingos, sako. Paskui kalba apie sunkumus, kurie, anot jo, suartina.

– Gal atidėkime rytojui? – pasiūlo Simona.

Ji mato, kad vaikai pavargę. Vincentas graužia nagus – kažko bijo, o Gabrielius neperprantamas, tyli.

– Pakelkite rankas, kas pavargo, – taria Robertas.

Berniukai stovi nepajudinami, iš po kepurių nematyti akių, bet Simona žino, kad jie nenori eiti. Verčiau sugriūtų į vandenį, o paskui džiūtų saulėje.

– Nuspręsta. Nagi, eikit čia.

Pamiškėje juos pasitinka apskuręs senolis. Simoną nustebina jo giedros akys, tame nukarusios odos tankume jos kaip netikros. Jis ketina kažką pasakyti, murma ir gestikuliuoja rankomis. Simona bando suprasti, primerkia akis, linksi galva ir vėl ją krato, tarsi sakytų: atsiprašau, nesuprantu.

– Ką jis čia peza, – Robertas skuodžia.

– Robertai ! – šūkteli Simona. – Jis kalba apie uodus!

Kratydamas žastų odą, senolis dursto pirštu į berniukus.

– Robertai, gal vaikams ten pavojinga?

Bet jis nesiklauso ir neketina sustoti, mina miško keliu, paskui save tempdamasis berniukus. Simona pasiblaško, patrypčioja vietoje, tada tik linkteli, kad viską suprato, ir nuseka paskui Robertą ir vaikus. Ji žino, kad sutrukdyti jo planus reiškia juo nepasitikėti, o tai užgauna jo savigarbą ir jis pasidaro neperkalbamas.

Robertas girdi Simonos žingsnius. Tuoj pripuls ir visažinės veidu išdėstys, kaip geriau. Pasakys ką nors baisiai įtikinamo ir viską sugadins. Jį tai erzina, jis ragina paskubėti. Bet Simona nesiartina, kažkas vilioja atsilikti ir murkdytis dumble. Nuojauta sako, kad tai geruoju nesibaigs. Ji nori, kad tai nutiktų, susipykti ir būti teisi, išrėžti viską, ką galvoja. Pamačiusi spiečius uodų, ji šypteli: juos sukąs, galbūt net kuom nors užkrės, o tada ji galės jam neatleisti ir nubausti.

– Sakiau! – Robertas sušunka viršūnėje.

Vaizdas tikrai nuostabus. Žiedais aplipusios viršūnės taip arti, atrodo, galėtum jas paliesti. Bet Simona nedžiūgauja, plėšrūnės akimis stebi Robertą. Mato, koks jis energingas, kaip traukia asmenukių lazdą ir ieško, kur nukreipti.

Vaikai ne taip stipriai sukąsti, kaip tikėjosi, bet iš nuovargio net pamėlę. Sutūpę ant žolės žeria klausimus apie maistą, apie kilometrus, kuriuos nuėjo ir kuriuos dar turės nueiti. Robertas jų negirdi, mojuoja lazda ir kviečia. Laikas

nuotraukai, skelbia ir šypsosi. Simona mato jo nekantrą. Vaikštinėja tai ten, tai šen, fotografuoja ir rodo medžius. Rodo kelią ir ten, kur paukščiai. Jis nerimauja, kad jie nepastebės. Simona lukštena popierėlius, naršo po kuprinę, ištraukia staltiesę. Dabar jie valgys.

– Ateikit, sakau, – Robertas nerimsta.

Jis nemato pavojaus. Sako, kad verčiau paskubėti, nes jei dar spės iki sutemos, tai galės... Nes jei galės, tada padarys. Nes matė internete, o ten buvo tobula. Nes atrodo, kad kaip. Tada galėtų visi sutūpti ir. Nes kolega sakė, kad. Tai verčiau nelaukti, nes.

Simona atsistoja. Mato, kaip Robertas išsitraukia naujus marškinėlius ir kaip senaisiais nusivalo drėgną veidą. Įsmunka į švarų rūbą ir delnais perbraukia plaukus.

– Gal dar pasidažyk? – paklausia.

Robertas prunkšteli. Atrodo, kad jam pasigirdo, bet pastebi įtartiną Simonos žvilgsnį.

– Kiek *laikų* už tai gautum? – taria ji artėdama. – Už jų, – pamoja į vaikus, – įkandimus? Nematai, kad jie pamėlę?

Robertas nežino, ką pasakyti. Ir gerai, dabar kalba Simona. Ji sako, kad jis nieko nesupranta, kad jis jai šlykštus ir ji pavargo pozuoti jo feisbuko profiliui. Jai gera kalbėti, kaip gurkšnotų sodrų vyną. Tu bjaurus, sako, tau jie nerūpi, tu persivelki švariais drabužiais, o tavo vaikai išvirtę nepasijudina. Ir tu...

– Užsičiaupk ! – sustaugia Robertas. – Gal tu durna?!

Simona nutyla, žiūri Robertui į veidą: akys kaip pamišėlio, bet jis kartoja, kad yra atvirkščiai.

– Tu isterikė, – sako. – Tau viskas blogai. Ar ne tu čia užsigeidei važiuoti? Apie kokius feisbukus tu kalbi? Ar ne dėl tavęs čia ėjome? Bet tau vėl blogai, tau niekas netinka. Tu net nesusimąstai, kad dėl tavęs kažkas stengiasi. Laikas susimąstyti, nemanai? Be manęs, nieko neturėtum. Tu nedėkinga, egoistė. Iš savo kvailų pagalvėlių ir šūdelių nė pusės tiek negalėtum.

Simona nustebusi, kiek daug jis turėjo jai pasakyti. Atrodo, kad stovi rami, bet rankos virpa, o širdis tuksi paausiuose. Jo pyktis gąsdina, ji puola.

– Verti čia lipti, kad nuotraukomis paslėptum savo kompleksus! Niekada nebūsi kaip broliai, – rėkia.

Robertas kvatoja užvertęs galvą, atrodo pasipūtęs ir kandus. Jis kelia rankas, lyg pasiduotų, bet iš tiesų rodo, kad jos žodžiai jam nieko nereiškia.

– Pasinagrinėk savo kompleksus, – taria ir timpteli Simonai už šalikėlio.

Ji numeta kuprinę ir atrištą jį sviedžia prie kojų. Robertas mato, kaip jai išrausta kakta, veidas sulysta, sukrenta ir tampa senas.

– Fotografuok, – paliepia ji. – Parašyk, kokia iš tikrųjų tavo žmona.

Robertas juokiasi ir traukia telefoną. Juda lėtai, tartum galvotų, ką daryti, bet fotografuoti delsia, tada paima nuo žemės šalikėlį.

– Pasislėpk, – sako ir grūda jai į ranką.

Simona žiebia antausį ir nustyra. Spokso apstulbusi. Galvoja, ką padarė, bet pabando trenkti ir vėl. Robertas sučiumpa už riešo ir neleidžia ištrūkti. Jie galynėjasi kaip gyvuliai, kaip klounai cirko arenoje.

Pasigirsta Vincento spiegimas. Gabrielius metasi bėgti, bet pusiaukelėj sustoja – nežino, kurį jam ginti. Sūnaus akyse išvydęs baimę Robertas atlyžta, apsigręžia ir pasileidžia šlaitu žemyn. Simona įsiutusi grūda daiktus: staltiesę, lėkštes, dar nesuvalgytus sumuštinius, viską vienu sykiu. Nepakelia akių į berniukus, mato tik jų kojas. Atrodo, kad stovėtų apsikabinę.

#

Robertas užsidaro duše. Peršti nudegusią odą, atsuka šaltą srovę ir stovi tirtėdamas. Skauda raumenis, galbūt ir persistengė, galvoja, bet Simona irgi peržengė ribas. Visos tos kalbos apie kompleksus, tas sarkazmas ir neapykanta, lyg pačiai tai nebūdinga. Tą patį galėtų pasakyti ir apie ją. Meilumas vaikams perdėtas, jo nelieka, kai tik niekas nežiūri. Namie ji kitokia: įsiutusi ir visuomet kažkur skuba. Važiuoja tai šen, tai ten, o paskui apsimeta, kad yra rūpestinga. Gyvena kiaute, hermetiškame visų rūšių švelnumui. Neįmanoma ten pakliūti nei jam, nei vaikams. Jos skarelėmis nukabinėta drabužinė – melo pilis. Apsimeta, kad gais-

ro nebuvo, o naktimis dejuoja, visa įkaitusi ir šlapia, neįmanoma nuraminti. Išaušus rytui ir vėl šypsosi, bet viskas matyti jos akyse. Netgi fantasmagoriškose jos instagramo nuotraukose, jose tik mėgdžioja kitų gyvenimus, o savąjį atstumia. Kategoriškai ir be kalbų, net nedavusi progos.

Jis užsuka vandenį ir žiūri į melsvas plyteles. Jam gaila tik dėl vaikų. Atrodo, kad lūkesčiai iš tikrųjų pranoko galimybes. Gal reikėtų pas juos užeiti, mąsto, ką nors pasakyti, bet jaučiasi sušalęs. Griūna į lovą ir vakarą leidžia šokinėdamas per televizoriaus kanalus.

Simona žino, jis neateis – ir šis susipykimas sudūlės tyloje. Bet vis tiek laukia, norėtų bent šiek tiek apvalyti, kas apdrėbta purvu. Nuraminti tą kažką, kas ją nuodija. Ji sėdi balkone ir žiūri į vandenyną. Paviršius saulėlydyje žėri tarytum iš vidaus, primena jai gyvąjį Soliario okeaną. Atrodo, kad tuoj šviesa iškils ir rausvais purslais aptaškys jai kojas. Oras minkštas, drėgme aptraukęs jos taurę ir pėdas. Ji stebi medžiojančius paukščius, bumbteli pilvais į vandenį ir šauna į viršų. Tikriausiai Salivanui jie irgi patiktų, su juo gal apskritai viskas būtų buvę kitaip. Simona gurkšteli vyno ir graužiasi. Važiavo čia pailsėti, pabūti su vaikais ir Robertu. Vežėsi tą bevardį norą ką nors pakeisti, ką nors padaryti kitaip, galbūt kažko pamažinti ar padauginti, bet sėdi nieko gero nepadariusi. Negana to – trenkusi Robertui.

Paplūdimiu artėja pora, jie krykščia ir vienas kitą stumdo, paskui sugriūna į smėlį ir bučiuojasi. Ji pamano, kad

jie netikroviški, bet vis tiek pavydi jų jaunystės šaržo. Ir jie dar galėtų taip voliotis, bučiuotis, paskui plaukti. Bet atrodo, kad jau seniausiai stengiasi dėl kitų.

Simona nori būti laiminga, o ypač nori, kad tą laimę matytų kiti. Svetimų žodžiai kažkodėl leidžia tuo tikėti. Tobula šeima, sako ir tu tiki. Gražučiai vaikai ir nuostabus vyras, ir tiki tuo. Tada turbūt ir ateina ta laimė.

Ant taurės ji nupiešia šypsenėlę, stato ant balkono krašto ir stebi, kaip ritasi lašai. Aš laiminga, sako tiems ant smėlio, o jie bučiuojasi, bet kas nors juk privalo tai pamatyti. Ji griebiasi telefono. Ten jos pasaulis, kolegos ir segtuvai, ir laiptai į Salivano kabinetą. Be jų jos laimė išnyko, atrodo, kad su ja nyksta ir pati.

Ji fotografuoja taurę ir pėdas. Nuotrauka išeina nuostabi, nereikia nė pagražinimų. *#cozyevening*, *#happy* rašo. Kai pakelia akis, paplūdimys jau spėjęs užgesti, iš vandens telikęs teliūškavimas tamsoje. Saulę prarijo telefonas, o ir Robertas neatėjo. Gal taip ir geriau – ji apgirto, dar daugiau apgirs, tada pamirš, ką sakė. O Roberto žodžiai irgi suminkštės. Paskui ji kris miegoti.

#

Simona! Kažkas šaukia. Ji atmerkia akis.

– Girdi? – Robertas įsitvėręs krato ranką.

Ji atsisėda ir delnais perbraukia kaktą, po vyno ji kaip

prikimšta akmenų. Jis kiša popieriaus skiautę. Joje – Gabrieliaus rašysena – vienas žodis: *Išėjau.*

– Jis išėjo...

Robertas žiūri sutrikęs, laukia Simonos plano, kokio nors motiniško jos instinkto, kuris sugrąžintų Gabrielių. Bet Simona vis kartoja, kad Gabrielius išėjo. Negali būti, ji norėtų sakyti, bet Robertas atkaklus, užsivedęs pasakoja, kaip jis pabudo ir intuityviai nuėjo į vaikų kambarį, o Gabrieliaus lova buvo tuščia. Kaip vienais apatiniais išbėgo ieškoti į kiemą.

Simona dairosi po kambarį ir ieško ženklų. Teįstengia pastebėti rankšluostį, kurio vakar nepadžiovė, pliažo šlepetes, kurios dar aplipusios smėliu, ir knygą, kurios taip ir neatvertė. Ji bando prisiminti, kokį paskutinį kartą matė Gabrielių. Ką jis kalbėjo? Koks buvo? Bet galvoje vis akmenys.

Ji žadina Vincentą. Išplėštas iš miego, jis purto galvą, paskui spokso į tuščią brolio lovą. Simona rankioja daiktus, ima kelnes, šlepetes, Vincento žaislą, griebia Gabrieliaus knygą.

– Kuprinė, – taria žiūrėdama į Robertą. – Jis pasiėmė kuprinę.

Tie žodžiai, kaip pavėjui sugauta smilga – jie nežino, ką su ja daryti, ir paleidžia skristi. Spokso vienas kitam į akis, paskui tyloje ruošiasi išeiti. Simona aunasi batus, o mintyse kažkur besiblaškantis jos vaikas.

Ji bėga per smėlį. Pakrantė tuščia, prinešta jūros šiukš-

lių, kriauklelių, nuspurusių jūržolių. Jos žvilga saulėje, tokios švarios po nakties, dar nepaliestos. Nepatikėtum, kad tarp jų kas nors ieškotų savo vaiko. Simona šaukia: Gabrieliau, Gabrieliau, bet vėjas spaudžia ir laiko vardą prie lūpų.

Netrukus jie išvažiuoja. Iki miesto du kilometrai. Simona stebi šalikelę, o delnai nenustygsta ant kelių. Galbūt jį pamatys, kelios akimirkos ir išvys jį einant. Tada jis vėl bus čia. Bet kelias tuščias, nesutinka nė vieno žmogaus, neprasilenkia nė su vienu automobiliu.

Simona sako, kad reikia pranešti policijai. Mieste jo nerasime, kartoja ir įsikimba Robertui į ranką. Jis jaučia jos jėgą, permainytą su baime ir kalte. Ji niekada nebuvo jo taip įsitvėrusi. Bet Robertas nenori pranešti policijai. Tai reikštų, kad iš tikrųjų praganė vaiką. Jis nenori iškloti intymių gyvenimo detalių, pasakoti, kad pykosi, o paskui užsidarė duše, kad įjungė televizorių. Ne, geriau Gabrielių suras patys.

Jie stovi miesto aikštėje, ji kitokia nei tą kartą, kai čia vakarieniavo. Berniukai tada zujo tarp žmonių, o jie kažką kalbėjo. Dabar ji tuščia, tik kavinių šeimininkai sukiojasi aplink stalus. Jie purto staltieses, prie kojų slampinėja balandžiai. Simona pavydi jų darnos: vyrai brūkšteli per stalą, o balandžiai jau laukia, žino, kur trupiniai pabirs. O ji nenutuokia, kur pasisukti.

Sėdasi ant fontano krašto ir veidą įkniaubia į kelius. Nežino, ko norėti: išnykti ar atsidurti ten, kur vienintelis rūpestis būtų išlikti. Pavalgyti, pamiegoti, pasidulkinti. Ir

tai daryti niršiai, necivilizuotai ir už nieką neatsakant. Būti tik kūnu. Paleisti savo vaikus į genties būrį ir jų nebeieškoti. Nebeatpažinti.

– Nurimk, – taria Robertas.

Bet ji negili nurimti. Norėtų sekti paskui, kai jis rodys kelią. Sutikti, kai jis sakys: dabar eisime čia ir ten pasuksime, pažvelk, matai, čia Gabrieliaus pėdsakai. Norėtų paklausti, kur jo žemėlapiai, bet ir jis tik žiūri į kavinių stalus.

Jie rodo Gabrieliaus nuotrauką. Kavinių savininkai į ją žvelgia nenutraukę darbų. Krato galvas iš burnų neišsiėmę cigarečių ir neužvertę laikraščių. Jie sako *no* ir trauko pečiais. Simona pastebi, kad kai kurie šypsosi, lyg ji juokautų. Arba lyg visai jos nesuprastų. Simonai pikta, kad niekas nejaučia jos skausmo. Ji nebenori čia stovėti.

– Žiūrėk, – duria pirštu ir pasileidžia per aikštę.

Policininkai valgo pyragaičius, atrodo, kad ieškotų saulėkaitos. Bet paklaikęs Simonos bėgimas išblaško jų pusryčius.

Nuovadoje burzgia kondicionieriai. Simonos oda pašiurpsta, ji nustebusi, kad kūnas veikia, net jei galva nedirba. Kažkas kalba, spragsi kompiuterių klavišai, čirškia telefonai. Ji sėdi nudūrusi akis į grindis, kartkartėmis jas pakelia ir klaidžioja po patalpą. Tada spokso į įkyriai Roberto grąžomus pirštus. Atrodo, išsinarins ir pradės šaukti. Tik Vincentas susižavėjęs nužiūrinėja ginklus, akys žvitrios, jis norėtų pažaisti.

Pareigūnas užrašinėja parodymus, plaštaka juda atsargiai, lyg pieštų. Simona prisimena raštelį, tuščią paplūdimį ir kelią. Kol ji kalba, jis linkčioja, paskui paklausia, ar jie neįtaria, dėl ko Gabrielius galėjo pabėgti. Robertas purto galvą, o Simona sykiu linkteli.

– Vakar mes susipykome. Stipriai... – taria ir ilgam nutyla.

Paskui jie pasiskirsto į ekipažus ir išvažiuoja ieškoti Gabrieliaus.

Simona sėdi suglebusi, uniformos ir policininkų veidai, žadą surasti Gabrielių. Jie rimti, galvoja, klaksi mygtukais, turi ginklus, neįmanoma jo nerasti. Ji atpalaiduoja kelius ir atsiremia į vėsią sėdynę.

Pardavėjai ruošia vitrinas, neša vaisių, daržovių dėžes ir vienas su kitu kalbasi. Jei Gabrielius atsiras, galvoja, išpildys visus jo norus. Ne, išpildys ir Roberto, ir Vincento. Niekada nebebus nelaiminga ir labiau juos saugos, daugiau juoksis ir mažiau dirbs. O Salivaną pamirš amžiams. Prie kai kurių parduotuvėlių jie sustoja, tada Simona ir vėl rodo nuotrauką. Šį kartą niekas nesijuokia ir į prijuostes valosi rankas, tada atidžiai žiūri, paskui užjaučia. Bet jų užuojauta Simonai atžari ir nereikalinga.

Po valandos ji panyra į tylą ir tik žvilgčioja į telefoną. Gabrielius ten patenkintas, stovi oro uosto eilėje ir tarp tų nepažįstamųjų atrodo neregėtai mažas. Jai gniaužia gerklę. Galvoja, o kas, jei jam kas atsitiko, tada nuklysta į detales.

Kažkaip juk turės visa tai paaiškinti, atiduoti viešumai, kur visi raudos ir skalys.

Tšššyyy... Tšššyyy... džeržgia racijos. Ji tikisi ką nors išgirsti iš kito ekipažo, bet ir pas juos tylu.

Robertas bejėgis, dabar sprendimus priiminėja kiti. Prie sankryžų jie sustoja ir susiginčija, pasuka ten, kur rodo vairuotojas, o jis pritartų antrajam. Pirmasis įsijautęs į kažin kokius ieškojimus, suka į tamsiausius skersgatvius. Tokiuose joks vaikas nesislėptų. Bet tyli, nieko nesako, sėdi sugeibęs ir permirkęs. Yra dalykų, kurių nepagražinsi, galvoja, jau vien žodis *pabėgo* yra baisus. Jis netinkamas apie tai kalbėti. Tai ne įvykis, o įvykio pasekmė. O už pasekmes jie atsakingi.

Jis spokso į Vincento rankutes, kokie maži jo piršteliai. Vaikas atsisuka ir Robertas išsigąsta tų jo akių, tų paklaikusiai juo tikinčių. Galvoja, kokie jie bus – jo tėvai, broliai, pažįstami. Tada nesusitvardo, ašaros sunkiasi pro akių vokus, bet jis neleidžia joms kristi. Sugeria rankove ir linksi, tartum pats save guostų, kažką sakytų. Jis nežino, kaip be jo sugrįžti, kaip apie tai pasakyti kitiems. Pagaliau, kaip pakeisti tą nevykusį žodį, kurį paliko Gabrielius.

Tšššyyy... Tšššyyy... džeržgia racijos. Jis nesupranta jų kalbos, nebenori čia sėdėti, dabar pat norėtų išlipti ir grįžti namo. Bet vienas atsisuka ir su palengvėjimu praneša:

– *Sir, boy is with mother.*

#

Jie nežino nuo ko pradėti. Simona mato, kokia gili raukšlė Roberto kaktoje, lyg pasiruošęs būtų pykti ir bausti. Tuoj ims vaikščioti ir kaip paklaikęs klausti, ką jis sau galvojo? Ar bent nutuokia, ką jiems teko ištverti? Bet tyli, barbena pirštais į stalą ir stebi vaiką. Žiūri į sumuštinius.

Simona irgi norėtų visa tai praleisti. Numotų ranka ir surinktų ryte jų išmėtytus daiktus. Galbūt pasiūlytų nueiti išsimaudyti. Bet jie čia, susėdę prie stalo, bejėgiai prieš galimybę nieko neišsiaiškinti.

– Kas čia buvo? – pagaliau taria Robertas.

Tai nuskamba griežčiau, nei visi tikėjosi. Simona suspaudžia sūnaus delną, pamano, kokia ji nebevaikiška. O jis atkaklus, nieko nesako, tik žiūri į sienas.

– Kodėl išėjai? – ji paklausia.

Gabrielius trukteli pečiais.

– Ko tau trūksta? – Robertas puola.

Simonos žvilgsnis jį nutildo.

– Pasakyk... tau čia blogai? – klausia ji.

Gabrielius krato galvą ir sykiu trukteli pečiais. Jis nežino, ką atsakyti, tiesiog galvojo, kad reikia išeiti.

– Mes nepyksime, pasakyk. Tu nenori čia būti?

Jis linkteli ir pavydžiai žvilgteli į brolį. Vincentui vienodai, galvoja, jam viskas tik žaidimai.

– Aš irgi noriu bėgti, – taria Simona, bet nežino, kodėl taip pasakė. – Mes viską sutvarkysime, gerai? Turi pasitikėti.

Kad myli, pasakyti daug sunkiau, nei manė. Buvo pratusi, kad užtenka žinoti. Ir tą žinojimą atidavė namų taisyklėms ir nurodinėjimams. Mylėjo, neš taip įprasta.

– Atsiprašau, – taria ir apkabina.

Akimis ragina ir Robertą. Jis gėdijasi švelnumo ir kramto lūpas. Tuoj pat pribėga Vincentas, įsispraudžia jiems tarp kojų ir krizena, tikriausiai vėl tikisi žaidimų. Jie stabteli akimirkai, tik apsikabinti. Laikrodis rodo 11.32. Rytoj tokiu metu pradės kelionę namo.

#

Pirmoji apie tai prabilo Simona. Bandė sugauti Roberto žvilgsnį, bet jo akys murksojo telefone. Ji pamanė, kad jei ne ekranu besiiriantis jo pirštas, atrodytų kaip Stounhendžo liekana arba Velykų salos statula. Kažkodėl jų kopijas mėgsta masažų salonai, tokią matė ir čia, viešbučio SPA.

– Robertai, – pakartojo. – Tai mūsų kaltė.

Jis pakėlė nustebusį žvilgsnį, prisiminė dienos įvykius ir paslėpė telefoną. Išnyko sutemose ir Simonai teko jį atkurti iš naujo. Robertas nejudėjo, bet jai ir nesinorėjo judesių – laukė jo žodžių. Jis nieko neatsakė, atrodė pavargęs, abejingai dėbsojo kažkur į pakrantę. Simona vis dar tikėjosi pasikalbėti, muistėsi kėdėje ir trynėsi smilkinius, lyg jie skaudėtų.

– Padarau šimtą kadrų, – tarė. – O išrenku tik vieną.

Kartais tyčia ką nors sukuriu, dažniausiai taip ir darau. Nežinau, – nutilo, tarsi svarstytų, ar tai įtikinama, – kaip kurčiau tolimą pasaulį...

Tai pasakiusi įdėmiai įsižiūrėjo jam į veidą, pajuodę ratilai paakiuose užgožė akių kontūrus ir lėliukes. Vaizdas priminė prastą groteskišką paveikslą, kurio autorius nemokėjo nupiešti akių. Supratusi, kad ir į tai Robertas nieko neatsakys, ji nudūrė žvilgsnį į savo pėdas. Melsvos, sustirusios. Jai pasirodė, kad balkone šalta, ir ji susigūžė. Buvo suirzusi dėl jo abejingumo. Kiaurą dieną apie tai galvojo, apie tuos, rodos, menkus dalykus, kurie virto į visko nutylėjimą. Ji net pamanė, kad gera jame ir kad jei ne šio ryto įvykis, ir vėl čia viena sėdėtų.

– Tu netiki, – nusišypsojo ir ištiesė savo telefoną. – Pažiūrėk, kokie gražūs. Ir aš ten be rando.

Robertas pakilnojo telefoną delne, paskui padėjo ant stalo. Buvo nejauku, Simona kalbėjo apie dalykus, apie kuriuos išvis niekada nekalba. Pauzės tarp žodžių vertė jį jaustis kaltą, lyg Simona būtų numačiusi, kad tas mintis jis užrašys popieriuje, o paskui išmoks atmintinai. Jis kažką burbtelėjo, pats nesuprato ką ir iškart pasigailėjo. Simona įsitvėrė to burbtelėjimo kaip nuoširdaus pokalbio ir ėmė klausinėti. Negirdėjau, prikibo, pakartok, ir nekantraudama suplazdėjo rankomis. Ši ekspresija jam pasirodė kitokia, kaip jaunystėje. Ir jis suminkštėjo.

– Per daug viską imi į galvą, – tarė švelniau, nei tikėjosi. – Mums reikia pailsėti.

Bet ir vėl pasigailėjo. Geriau būtų palaukęs ryto, kol ji nurims ir visus sukrėtusi Gabrieliaus drama taip nebejaudins. Atrodė, kad Simona buvo apgalvojusi kiekvieną žodį, pasipylė fantazijos apie galai žino kokį jos galvoje egzistuojantį slėnį. Ji net sugalvojo tam pavadinimą. Selfai, sakė, geresnės mūsų versijos. Vardijo visus, anot jos, apsimestinius jų poelgius, suklastotas nuotraukas. Tikino, kad šitai ir išgąsdino jų Gabrielių. Supranti, klausė, bet jis nesuprato. Ko gero, tokios susirūpinusios jos nebuvo matęs ir jautėsi įkliuvęs tame balkone – be galimybės ištrūkti.

– Selfai, – pakartojo nesupratęs.

Simona linktelėjo, paskui paklausė, ar jis ją myli. Ar gali tai pasakyti čia? Dabar Robertas galvojo, kur suklydo, baiminosi, ar netyčiomis išspaustas švelnumas staiga nevirs konfliktu. Jis pasimuistė, nenorėjo kalbėti, viskas, kas sukosi galvoje, tebuvo pasitikslinimas, ką reiškia *čia*. *Čia*, tame jų slėnyje? Ar *čia*, balkone? Bet nujautė, kad geriau neklausti. Norėjo pasakyti, kad jį vargina jos galvojimai ir kad ji užsiima okultizmu, o jis norėtų eiti miegoti. Bet ir nuo to kažkas sustabdė.

Vis dėlto teko pripažinti, kad Simona teisi. Jis neprisiminė, kada į ją žiūrėjo negalvodamas apie visus tuos kadrus. Nespręsdamas, ką ir kas pakomentuos, ką pagalvos. Sakytum, kad savo žmonos grožį matė per kitus. Ir jį tai apsėdo.

– Gal tu teisi, – tarė truktelėdamas kūną. – Bet kaip tai gali pasikeisti?

Jis nežinojo, apie kokį pasikeitimą kalba, atrodė, kad

žodžius ištraukė pati Simona. Jis įsmuko į pagalvėles ir laukė atsakymo, buvo aišku, kad pokalbis užsitęs. Bet ji tylėjo. Sušlamėjo tamsoje ir ėmė segiotis palaidinę. Sulig kiekviena saga ištardama po sakinį. Atrodė, kad ir tai buvo surepetavusi. Pirma, jis buvo teisus ant kalno. Antra, jie meluoja. Trečia, jam reikėjo nufotografuoti randą. Jį trikdė jos drama ir jis nenugirdo paskutinio sakinio. Užteko keturių sagų ir ji liko stovėti tik su šortais, bet ant kaklo vis dar buvo užrišta skara. Jos nepamiršo ir *force majeure* rytą.

Robertas matė neįdegusias maudymosi kostiumėlio žymes. Tai išdarkė jos nuogumą ir erotika tapo sarkastiška, kitokia, nei buvo pratęs matyti internete. Ir visgi, nepaisydamas to išdarkymo, jis privalėjo ką nors pasakyti.

– O tu mane myli? – nesuvokė, kodėl klausia.

Simona nusuko akis. Tikriausiai ne šito tikėjosi, o gal klausimas šis, tik Roberto tonas skambėjo neįtikinamai. Tos maudomuko žymės viską sugadino. Ji ieškojo kažko pakrantėje. Klykavo kirai, kai kurie krapštėsi ant stogų. Robertas matė, kokia ji susikaupusi, turbūt galvoja, kad jei šį vakarą jie nekalbės, viskas vėl sukibs į melą. Ar dar ką, ko Robertas neįstengtų suprasti.

Ji pažvelgė į jį nusivylusi, jautėsi be reikalo nusirengusi. Kiekvienas žodis skambės kvailai, todėl bus veltui pasakytas.

– Gal ir tu galėtum nusirengti? – paklausė.

Robertas nusijuokė.

Buvo teisus, pabaigos sulauks prašvitus. Bet pabandė nustumti visus ciniko balsus, įtikinėjančius nepasiduoti šiai

moteriai, ir pažvelgė į ją sutuoktinio žvilgsniu. Tiek metų slydo jos oda, o dabar kaip vaikas spyriosis ir priešinsis. Jis pasikasė smakrą lyg ruošdamasis ką svarbaus pasakyti ir pamanė, kad tegul, kad ir ką ji čia sumaniusi. Nusivilko marškinius, atsisegė kelnes ir atsistojo basas prieš Simoną. Ji žiūrėjo jam į pėdas.

Kurį laiką, gėdydamiesi netikėto nuogumo, sėdėjo tylėdami. Robertas laukė, ką ji toliau darys, o Simona svarstė, kaip galėtų išnaudoti šį atvirumą, kurį pajuto vos suguldę vaikus.

– Prisimeni, kaip mylėjomės ant smėlio? – paklausė ji.

Robertas prisiminė. Retai, o galbūt ir niekada, apie tai nebegalvojo. Buvo neseniai susipažinę, bet jau pralaužę pirmuosius nedrąsumo ledus – pasimylėję, ir Simona jau buvo parodžiusi savo randą. Jis pamanė, kad tas vakaras buvo geriausias iš visų jų vakarų. Sėdėjo atrėmęs nugarą į skėtį ir žiūrėjo, kaip ji brenda gilyn. Su visais drabužiais. Tada galvojo, kad ir su visa naktimi.

Paskui jie žaidė tiesą – drąsą.

– Nieko neprisipažinau, – tarė Simona pernelyg optimistiškai.

– Bet už tai buvai nuoga.

Tai pasakęs Robertas pažiūrėjo į nuogas jos krūtis, bet Simona staiga panoro prisidengti. Sulindo gilyn į kėslą ir apkabino kelius. Jie šitaip nesikalba, juo labiau neišsirengia balkone. Vienintelį kartą, tą ant smėlio, prieš daugybę metų, kai baisiai pasigėrę buvo neva atviri. O iš tikrųjų tas

jų nuogumas per daug juose visko paliko. Jie pirko šunį, namą, gimdė vaikus, žiūrėjo filmus, gėrė vyną, tepė sumuštinius, gesino šviesas ir tikėjosi, kad vienas kitą pažįsta.

– Tiek visko buvo, Robertai, – tarė nebe taip linksmai. – Bet stovime vis dar įstrigę jaunystėje.

Jie sutartinai sužiuro į vandenyną, apsimetė, kad tai, kas nutylėta, nebuvo svarbu. Galbūt mąstė susirinkti drabužius ir eiti miegoti. Turbūt taip būtų ramiau, bet abu suvokė, kad ši įvykių virtinė yra viskas, kas jiems likę.

– Manai, dabar žaistume kitaip? – paklausė Robertas.

Jis nustebo dėl savo klausimo. Regis, nustebo ir Simona, ji nusijuokė ir priminė, kad jie jau išsirengę. Tada pamanė, kad viskam jau praėjo laikas. Rytoj jie iškeliaus ir viskas vėl nesiliaus sukęsi. Jie kraus lagaminus ir pamirš šį žaidimą. Nusvarinusi galvą, ji bandė surasti ką nors, kas sustabdytų šį sukinį. Paskui pakėlė palengvėjimo kupiną žvilgsnį ir kažkaip egzaltuotai, nenatūraliai paklausė: o kas, jei viskas tėra tik žaidimas?

Robertas ilgai sėdėjo tylėdamas. Žinojo, kad Simona laukia ko nors konkretaus ir kad konkretumas verčia įsipareigoti. Nenorėjo sugriauti nepaaiškinamo Simonos pasaulėlio. Pasakyti ką nors, kas patvirtintų arba paneigtų jos selfus. Atimtų tikėjimą, kad jie dar gali keistis. Bet vis dar manė, kad reikėjo eiti miegoti. Nesuprato, ką ji kalba ir kodėl. Jį spaudė atsakomybės svoris ir šį vakarą jis pasirodė per sunkus. Dar kiek patylėjęs pasakė, kad tada nėra ko bijoti. Paskui priminė, kad jau vėlu, ir pasiūlė eiti miegoti.

#supermama

Viskas tėra tik žaidimas, save ramindamas kartoja Lukas, parėjusi mama turbūt pamanys, kad jis dar mokykloje. Rami vaikštinės virtuvėje, vakar parsinešė maišą pomidorų ir šį kartą jis nesužinos, kam jie skirti. Nors laikrodis rodo 11.32, jis delsia, dar dairosi po kambarį.

Paliko viską kaip įprasta. Ant kėdės kelnės, ant stalo gėlės. Jų žiedai greitai susiraukšlės ir mama vėl juos skabys, paskui keis naujomis. Dažnai jas keičia, pirkinių sąraše turbūt užrašo *nupirkti gėlių* arba savaime tai prisimena. Lukas nė karto nebuvo pažvelgęs į tuos mamos raštelius, todėl nenustebtų, jei ten visai ne pirkiniai. Kadais ji buvo rašytoja, bet tokios jos nebeprisimena. Panašu, kad nebeprisimena ir ji pati. Vos tik kas nors apie tai prasitaria, ji tuoj nustemba – lyg kalbama būtų ne apie ją. Ką, sako ir susigėdusi keičia temą.

Su knygomis irgi tas pats, jis ne kartą matė mamos sumišimą. Įžengusi į knygyną ji pasikeičia. Čiupinėja margus viršelius draskydama nagu, lyg ant jų būtų radusi purvo.

Puslapius varto atsainiai, be smalsumo, lyg jau žinotų, kas jose parašyta. Tik kartais kur nors stabteli, ką nors nufotografuoja, tada sprunka pro duris.

Paskui kelias dienas būna ypač išsiblaškiusi. Beveik nekalba, o jei ką nors pasako, tai išsprūsta be jokios logikos. Tarsi tie žodžiai būtų gimę ne jos galvoje, o šiaip kabėję ant liežuvio galo be tikslo. Manai, sako, nežinau. Gal tu teisus, kalba. O iš tikrųjų jis jos nieko nė neklausia.

Tomis dienomis griūva ir namai. Prisikaupia neplautų indų ir drabužių, po kambarius pasklinda rūgimo kvapas, o patiekalai būna vakarykščiai. Nepaisydamas šių nepatogumų, o gal net atvirkščiai – vien dėl jų, Lukas pamėgo tokias dienas. Nesiprausęs ir parūgęs gali ramiai sau gulėti ant sofos. Tad vos jie kur išeina, jam prisireikia kokios nors knygos.

Šiaip ar taip, mama atsigauna ir grįžta su dviguba jėga. Valo, skalbia, perka gėles ir vėl jas merkia. Paskui kas kartą, užsukusi į jo kambarį, nuo stalo nubraukia žiedadulkes. Lukas negali atsistebėti, kaip rūpestingai ir lėtai ji tai daro. Ir kaip susižavėjusi. O jam gėlės išvis nerūpi, dažnai nuverčia jas nuo stalo ir palieka gulėti baloje. Tada mama nuskabo sužeistus žiedus ir paklausia, ar jos jam neatrodo labai gražios. Lukas pažvelgia buku žvilgsniu ir atsako, kad taip. Taip, mama, sako, jos labai gražios. Tai išgirdusi ji rami išeina iš kambario.

Šie ritualai jai turi kažkokią reikšmę. Atrodo, kad tik dėl jų čia ir ateina, o Lukas visai neprieštarautų, jei ji ap-

žiūrėtų jo piešinius. Ar kartais pati nuverstų vazą, o dar geriau – pasakytų, kad nuo šiol apskritai gėlių nebus.

Bet tai nėra tik gėlės. Ji nešioja ir nešioja jo drabužius. Šiltus ir išpurentus, lėtai skirsto po lentynas. Kas kartą Lukas nustemba, kaip juda jos kūnas – be menkiausios abejonės ir laisvai. Pirmiausia sulanksto marškinėlius. Užmeta kairę, tada dešinę rankovę ir perlenkia pusiau. Ant pakabų užmauna džemperius. Pakrato, pasiūbuoja ir kabina. Į stalčius guldo trumpikes. Sudeda, kad kyšotų spalvota guma, išeina visas vaivorykštės spalvynas. Sportines kelnes kabina ant kėdės ir kruopščiai išglosto. Tada apžiūri ir, net jei atrodo patenkinta, sugrįžta ko nors pataisyti.

Taip jai vaikštant jis nieko negali daryti. Meta į šalį pieštukus, kompiuterį, telefoną. Netrukdau, automatiškai paklausia ji, bet niekada neatsigręžia į jį pažiūrėti. Į jį, sėdintį be žado. Tačiau Lukui tai netrukdo pamatyti mamos akių, jos apsitraukia ir tampa kaip žuvies, atrodo, kad jai trūktų oro.

Staiga jis prisimena sportines kelnes. Tai vienintelis daiktas, kurį privalo pasiimti į mokyklą. Nutraukia jas nuo kėdės ir susuka į kamuolėlį, grūda giliai į spintą. Dažniausiai nešasi jas kuprinės apačioje ir retai kada užsimauna. Pastaruoju metu ištisai praleidžia treniruotes, vietoje to kėblina ant kalno, o ten rūko.

Rūkyti išmoko pats vienas šaltą dieną. Traukė vieną, kitą, dar kitą kartą, kol pagaliau numaldęs kosulį deramai

pabaigė. Drėbė taip stipriai, kad pirmoji cigaretė sudrėko, paskui išvis iškrito. Sniege paliko nedidelį brūkšnelį, tarsi pusnis būtų juokusis. Paskutinę cigaretę surūkė užsimovęs pirštines, dėl didelio šalčio rūkyti plikomis rankomis tiesiog neįstengė. Kumštinė pirštinė netiko nei prie jo, nei prie cigaretės. Ir dėl to jautėsi apgailėtinai, daug blogiau, nei tikėjosi.

Cigarečių Lukas randa pas tėvą. Ima po kelias, kad nepastebėtų, ir sprunka iš kambario. Jie mažai kalbasi, galima sakyti, išvis nesako vienas kitam jokių žodžių. Išskyrus *taip* arba *ne*. Dar kartais tarp jų įterpia šypsnį. To niekaip neišvengsi, kai gyveni viename bute, net jei tėvas tapęs tik po namus klaidžiojančiu Šešėliu.

Jų tylėjimas Lukui didžiausia mįslė, juolab kad nė karto nebuvo susipykę. Jokios pabaigos išvis nebuvo. Ji atsirado iš niekur arba nė neatsirado, nes visada jau buvo. Panašų reginį kartą matė ant kalno. Rūkas ne kilo, ne atplaukė, ne nusileido, o tiesiog gimė iš oro. Susitelkė iš nebūties. Viskas aplink pildėsi garais, kol galiausiai Lukas atsitokėjo – oras pilkas, blausus, nepermatomas. Ir jis jau niekaip nebeįstengė paaiškinti, kaip tai įvyko, ar prisiminti, kaip buvo prieš tai. Tada ir pamanė, kad jo ir tėvo tyla yra pirmapradis namų reiškinys ir kad paaiškinimas neabejotinai kažkaip susijęs su evoliucija. Pirmiausia gimė tyla, o tada evoliucionavo jis.

Ant kalno Lukas dažnai apie tai mąsto. Ir jis, ir tėvas turi viską, kad kalbėtų. Turi burnas, liežuvį, smegenis, bet

kažkodėl viskas užakę tyloje. Kartą jis apie viską guglino. Pasirodo, liežuvio ir burnos nė velnio neužtenka. Kalbos padargai skirstomi į dar tris aparatus: balso aparatą, artikuliacijos aparatą ir oro aparatą. Šie savo ruožtu sudaryti iš dar kitų darinių: raumenų, kaulų... o varge, ten surašyti buvo ir plaučiai, ir dantenos, ir dantys, ir nosis, ir minkštasis, ir kietasis gomurys, ir dar galai žino kas. Šiaip ar taip, viską jie turėjo ir ištarti *taip* arba *ne* jiems puikiai pavykdavo. Tad priežastis buvo kita.

Po penkioliktojo gimtadienio Lukas tyčia bandė išprovokuoti pokalbį. Klausdavo taip, kad privalėdavo atsakyti be *ne* ir be *taip*. Kas lošia, pavyzdžiui, jam žiūrint ledo ritulį. Tėvas kažką burbtelėdavo panosėje, o jei jis neatstodavo, patardavo klausti mamos. Luką tai priblokšdavo. Vadinasi, galvodavo, jis nė neklauso, juk mama virtuvėje nebūtų galėjusi to žinoti.

Lukas nedrįsta net pagalvoti, kaip viskas eitųsi, jei vieną dieną sutiktų tėvą gatvėje. Labas, Lukas sakytų, o tėvas greičiausiai: paklausk mamos. Mirtų iš gėdos, jei būtų ne vienas. Jo bendraklasiai su tėvais kalba, jie kalba ir apie juos. Mano tėtis tą, sako, ir taip toliau. Ir tie pasakymai jų nestebina. Klausydamas Lukas tik šypsosi ir laukia, kada jie baigs. Bijo, kad nepaklaustų apie jo tėvą. Galėtų papasakoti, kad mato jį išeinant iš viešbučių. Ir kad ten jį pastebėjęs kelis kartus, pro juos Lukas kėblina išpiltas prakaito. Dar – kad tėvas nė karto nebuvo jo apkabinęs. Ko gero, tai juos nustebintų.

Jis neklausė mamos, kodėl tai vyksta. Kodėl jie gyvena skirtinguose kambariuose ir kalbasi vienskiemeniais žodžiais. Vienas kitam jie sako: *taip, ne, kas, tas*. Kaip geniai į medį. Lyg ir kalimas būtų pirmapradis jų namų reiškinys – atsirado jis, o paskui – mama ir tėtis. Lukas tikisi, kad vieną dieną ji pati papasakos. O iš tikrųjų nenori veide išvysti, kokia niekingai trumpa akimirka jos gyvenime buvo tėvas. Nujautė, kad įsivaizduojama jų meilė tėra tik jo paties išsigalvojimai.

Taigi, tiesa buvo tokia – jei sutiktų tėvą gatvėje, nertų kur nors į šalį ir plakančia širdimi lauktų, kol jis praeis. Kam griauti tą daugelį metų kurtą paslaptį. Gal taip ir geriau, praslenka vienas pro kitą mįslingai, kaip pogrindyje, ir nieko nebeklausia, nežadina vaiduoklių ir gyvena toliau. Galbūt kada nors tai supras savaime. Atsakymas atsiras galvoje, kaip iš nebūties susitelkęs rūkas ar padriki, ne vietoj išsprūdę mamos žodžiai. Dar per anksti buvo galvoti apie paradoksus. Juolab – viskuo kaltinti mamą. Kol kas to suvokti jis negalėjo. Mama gera, kartodavo, mama lygina kelnes, merkia gėles, perka jam mėgstamų alyvuogių.

Viskas klojosi neblogai, jei ne viso to intensyvumas ir ypač jei ne privaloma padėka. Po visko mama tikisi gražaus Luko elgesio. Neįmanoma to išvengti, lyg dėkingumas būtų įgimtas ir nereikalautų pastangų. Gražus elgesys yra arbatos puodelis. Gražus elgesys yra stiklinė prie lovos. Gražus elgesys yra paduoti rankšluostį, kai

mama jį pamiršta pasikabinti prie dušo. Ir nors būna pasiutusiai gėda matyti ranką, pasibaigiančią jos nuogumu, jis negali atsisakyti. Po gražaus elgesio mama džiaugiasi ir ištiesia rankas apsikabinti, sako *ačiū* ir kad Lukas yra geriausias sūnus. Jis nežino, koks sūnus yra geriausias, bet nujaučia, kad blogiausias yra tas, kuris dabar dairosi po kambarį.

Lukas negali paaiškinti jį apėmusio pasipriešinimo. Kuo daugiau mama stengiasi, tuo stipriau jis negali pakelti to gėrio. Jos persekiojimas kažką permaino jam smegenyse, jos atsijungia arba nesusijungia. Arba susijungia ne tie galai ir ima veikti priešingai. Vos mama užsidega meilei, jis nori šliūkštelėti vandens.

Bet ir ne tai blogiausia. Mama *ačiū* parašo ir feisbuke. Ji viešai rodo visą jo gyvenimą. Mano sūnus išvirė arbatos, rašo, mano Lukas daro šitaip ir taip. Žodis žodin pateikia skaityti ištisus jų pokalbius, o šalia parašymų daro nuotraukų koliažus: fotografuoja jo į pagalves nuspaustą veidą, sąsiuvinius, sportinius batus. Paskui ilgai svarsto, kokius filtrus jiems uždėti.

Lukui tai primena tas laidas apie bejėgius gyvūnėlius, kur veterinaras įžengia į kambarį, ištraukia dar neapsipūkavusį padarėlį iš dėžės, tada sveria ir matuoja. Skečia prie kūnelio prispaustas letenėles ir maigydamas pirštais jį apžiūri. Paskui viską užrašo, dar laikydamas jį saujoje – pakraupusį ir bandantį ištrūkti.

Mama daro tą patį, ir kai viskas jau baigta, spaudžia

tą šiurpų, Luką iki vėmulio nervinantį *dalintis*. Paskui ištisai tikrina, ar kas nors pastebėjo. Ar matė, kad gyvūnėlis šiandien pasikeitė? Kad daugiau suvalgė ir ilgiau miegojo? Jei pastebi, ji atrodo laiminga. Lukas guglino ir apie šitai, paieškos lauke įvedė vieną vienintelį žodį *dalintis*. Pirmasis straipsnis vadinosi *Dalintis. Yra daug. – Facebook*.

Anksčiau Lukas tam neprieštaraudavo, jei dėl ko nors ir susigėsdavo, priimdavo tai kaip nenuginčijamą mamos tiesą. Buvo girdėjęs ją kalbant telefonu, nesąmonė, sakė, tavo profilis, darai su juo, ką nori. Taip, pamanydavo ir užgniaužda vo gėdą.

Bet tų susigėdimų pastaruoju metu buvo tiek, kad jis beveik liovėsi su mama kalbėti. Sprukdavo nuo jos, vos tik įžengusios į jo kambarį, sukdavo akis, kai ji merkdavo gėles. Ir šis šaltumas, atrodo, sukėlė dar didesnes jos pastangas. Jam stresas, dažnai sakydavo tų laidų veterinarai, todėl prie savęs reikia glausti kuo dažniau. Toks pats buvo ir jo mamos verdiktas. Gėles ji ėmė keisti dažniau, klubu pasirėmusi į stalą ilgai apie šį bei tą kalbėdavo ir mąsliai žiūrėdavo jam į akis. Galiausiai sustiprino ir feisbuko registrus. Atrodė, kad nieko daugiau ir nedaro, tik gaudo jį ir rašo, rašo.

Tai buvo paskutinis lašas – nuotraukoje matėsi apjauktas Luko kambarys, po juo mama retoriškai klausė: nejaugi jos berniukas bus įsimylėjęs? Paskui išdėstė apie svajingą žvilgsnį ir taip toliau. Jis stovėjo triukšmingame mokyklos koridoriuje, mokiniai traukė kas kur, o jų juokas ir žvilgs-

niai staiga tapo bauginantys. Lukas matė jų telefonus – kaip detonatorius rankose. Suprato: jį ištaškys arba pats nudvės, kaip dėžėje pamirštas žiurkėnas.

Iš mokyklos pabėgo be švarko, čiupo kuprinę ir pasileido laiptais, paskui ilgai vaikštinėjo po miestą. Žiūrėjo į žmonių veidus, suposi purviname, duženomis nusėtame kieme ir nusprendė, kad visa tai turi liautis. Jis galvojo: kodėl mama kalbėdama apie save kalba tik apie jį? Dar galvojo ir apie Ditę, mąstė, ką ji pamanys, ir gal vertėtų ką nors jai parašyti. Ar pameluoti, kad mama serga nepagydoma liga ir jis negali jai pasipriešinti.

Viskas taip įsiliepsnojo, kad jam norėjosi įsisiūbuoti ir pakilus į aukščiausią tašką šauti virš medžių. Kaip nors ištrūkti iš mamos jam surėsto narvo, o į jos asmenukes įdėti jos veidą. Tai ir buvo atsakymas, patraukęs namo jis jau turėjo planą.

Mama į lėkštes dėjo patiekalus, stovėjo apsupta kvapų, nusėta mažyčiais prakaito ir riebalų lašeliais. Jausdavo juos skruostu, kai prisispausdavo lūpomis. Tą kartą jis neleido jai nė atsigręžti, paklausti, kaip praėjo diena, įkvėpė ir nespėjęs iškvėpti viską pasakė. Netekusi žado mama paleido lėkštę ant grindų.

Nobody knows, nobody knows what's on this boys mind...

Lukas išjungia grotuvą ir pirštu nuo paviršiaus valo menamas dulkes. Bendžaminas irgi buvo benamis, galvoja, irgi nutraukė ryšį su tėvais. Bastėsi po gatves, paskui tapo muzikos įžymybe. Luką tai guodžia, bet ir varo į ne-

viltį. Jo piešiniai, kad ir kiek darbo įdėtų, tikriausiai šlovės neatneš. Net mama, kuriai rūpi kiekvienas jo žingsnis, nė karto nieko apie juos nepasakė. Šiaip ar taip, trauktis nebuvo kur, jei dabar išskys, jo prašymo ji niekada neišpildys.

Ant komodos kuičiasi jūrų kiaulė. Tokiu metu paprastai miega, bet dabar, lyg ką įtardama, vis žvilgčioja pro grotas. Lukui gaila ją palikti. Buvo laikas, kai geriau norėjo šuns, bet mamos įtikintas parsinešė graužiką. Ji – ne šuo, bet vis šis tas. Numestą kamuoliuką atridena snukučiu ir charakteris jos neblogas. Atsisveikindamas Lukas kaso jai paausį, kalbina ir ramina, bet ji tik kramto ir žiūri kiaurai grotas.

Kai reikia išeiti, jaudulys toks stiprus, kad ima drebėti kojos. Nesupranta, ar jaudinasi, kad bėga iš namų, ar kad bėga su Dite. Žino, tai viską tik apsunkins. Ji pastebės, kad Lukui niekas neskambina, o pamačiusi, kad jo telefonas išjungtas, siūlys savąjį. Paskambink mamai, sakys, o jis neturės ką pasakyti. Negalės iškloti, kad neplanuoja grįžti. Nieko negalės. Bet iškylauti su draugais ne taip baisu, kaip miegoti parke. Apmusiję benamiai jį ištisą naktį stebėtų, paskui išvytų, o tai sugriautų jo planus. Grįžtų namo palūžęs ir sugniuždytas.

Ditė gerai sutaria su tėvais. Su jais neįmanoma nesutarti. Jie kalbasi ilgais sakiniais, o už sienų girdėti, kaip tėtis prajuokina mamą. Kartą jam būnant jos tėtis pasibeldė. Jau vien, kad pasibeldė, Luką pribloškė. Brangute, tarė ir pakvietė juos į kabinetą. Jie apėjo modelių stalą su

mažyčiais medžiais ir namais. Ditė parodė tėčio projektus, tarp jų buvo aukščiausi šalies dangoraižiai. Lukas stovėjo be žado, mintyse grumdamasis su visur lendančia savo mama, ir jautėsi sukrėstas, ne dėl mamos ar dangoraižių – už tai, kad su vaikais tariasi žymiausi šalies architektai.

Vis dėlto Ditė architekte netaps, ją domina filosofija. Lukas irgi galėtų, nėra tikras, bet dėl jos pabandytų. Kartą apie tai užsiminė mamai: studijuosiu filosofiją, pasakė, kada jie valgė. Mama ilgai sukiojo vištos gabalėlį ir kramtė, nuo kaulo plėšė mėsos likučius, kol iš burnos ištraukė švarų, žvilgantį kaulelį. Tada nusivalė pirštus, atsigėrė vandens ir šluostydamasi lūpas tarė: dar pagalvosim. Panašiai tikriausiai būtų ir su Dite, pervertų ją žvitriu žvilgsniu, o paskui pasakytų, kad pagalvosim.

Jis pakilnoja kuprinę. Iš esmės ten nereikalingi daiktai. Įsidėjo užrašinę su pieštuku, ausinuką su Emili Vels, *Fat Freddy's Drop* ir Bendžamino Klementino įrašais, dar – keletą marškinėlių, apatinių, kojinių ir megztinį, jei atvėstų. Įsimetė ir knygą, grynai dėl Ditės. Nukirpo viršelius, kad mažiau svertų, ir padėjo pačiame viršuje.

Lukas rašo raštelį, sėdi rimtas, bet kažkas taip skauda viduje. Parašė tik vieną žodį: *išėjau*. Iš galvos neišeina mamos gėlės, išrikiuotos jo trumpikės, alyvuogės ir drėgnos lūpos. Jos vertos daugiau, taip pasakytų mama. Tikrai pasakytų ir žiebtų lediniu žvilgsniu, bet jis padeda tašką ir kiek pastovėjęs apsisuka išeiti.

Nauji batai baisiai spaudžia, su tokiais slinks kur nors

gale ir visi atsigręžę turės jo laukti. Sumano įsimesti ir senus, ilgai ieško maišo. Gyvena čia nuo gimimo, o maišo neranda nė vieno, tada prisimena pomidorus. Traukia po vieną ir rikiuoja šaldytuve. Tai ir bus pirmasis ženklas mamai, galvoja. Pabando įsivaizduoti, ką ji darys, bet nusprendžia, kad geriau neįsivaizduoti. Paskui prisimena mamos plaštakas, mintyse mato, kaip jos plaus pomidorus. Buvo matęs ją plaunant bulves, morkas, net žiedinius kopūstus, bet pomidorų – neprisimena.

Jis dirsteli į raštelį. Nė neperskaičius aišku, apie ką. Niekas nerašo ilgų tekstų, kai rašo ką nors nemalonaus. Nemaloniuose rašteliuose būna vos keli nemalonūs dalykai. Jis pamano, kad tai žiauru, ir ant nukirpto knygos viršelio rašo iš naujo.

Kaip sakiau, išėjau. Man viskas gerai. Pamaitink kiaulę. Jai patinka morkų galai, tie, kurie prie lapų stiebo. Dar – kopūstai. Minkštesni. Nakčiai uždenk narvą rankšluosčiu, kol apsipras, kad manęs nėra. Atrodo, ji šiek tiek nervinasi.

Perskaito. Šitas primena pačią mamą. Išeidama net keletui valandų, ji surengia klaikiai ilgą instruktažą. Lukas šį pamiršta, vos mamai išėjus pro duris, bet, regis, jai vis tiek jo reikia.

Braukia.

Kaip sakiau, išėjau. Man viskas gerai. Pamaitink kiaulę. ~~Jai patinka morkų galai, tie, kurie prie lapų stiebo. Dar – kopūstai. Minkštesni. Nakčiai uždenk narvą rankšluosčiu, kol apsipras, kad manęs nėra. Atrodo, ji šiek tiek nervinasi.~~

Tada apsigręžia ir išeina.

Į veidą pliūpteli kraujas. Lukas išrausta, jausmas, kad išrausta iki mėlynumo. Ir lipimas laiptais kažkoks nerangus, jis vis taisosi kuprinę, tikrina kišenes, atsigręžia ar persisvėręs per turėklus kažko žiūri žemyn. Nevykęs pabėgimas, galvoja, viskas, kaip ir kvailoje pirštinėje smilkstanti cigaretė. Batai spaudžia, bet skausmas kažkuo malonus. Galėtų taip eiti, kol nutrintų iki gyvos mėsos, paskui ir iki baltutėlaičių kaulelių, kokius apgraužusi palieka mama.

#

Lukas negrįžo.

Rašė jam ilgą žinutę, paskui trynė pyktį ir nusivylimą išduodančius būdvardžius, kol liko tik lakoniškas sutikimas. Dabar atrodė, padarytų bet ką, kad jis sugrįžtų.

Ji vis prie lango. Nuo to laiko, kai rado raštelį, beveik nieko kito neveikė, lukšteno sūrio popierėlius ir gailėdama savęs čia stovėjo. Nebuvo duše, snaudė sėdomis virtuvėje. Tualete buvo tik kartą – išstūmė vandens ir maisto likučius ir grįžo. Dabar negalėtų net pasakyti, ar nuleido vandenį.

Šviesos nejungia, tamsoje ryškiau matyti gatvė. Po lietaus ji nuščiuvo. Gyvi tik paukščiai, šaudo nuo pievos prie medžio ir vėl prie pievos. Gatvė virto upe, virpa ir krinta į

nuotekas. Vanduo nuplovė dulkėmis apneštus automobilius ir namų langus, medžiai irgi pasidarė kažkokie vaiskūs. Ten su Luku rinkdavo kaštonus. Čiupinėdavo juos mažais piršteliais ir laukdavo, ką pasakys mama.

Ji surijo visus *Babybel* sūrio rutuliukus. Plėšė vaško užvalkalus ir pasūpavusi delne kišo į burną. *Babybel* skaitė ir plėšė, ir vėl grūdo. *Babybel. Baby. Baby.* Tai priminė Luko kūdikystės laikus ir dar neužgijusią jo bambutę, kada drebančiais pirštais valė ją su vata. Dabar Luko liemuo primena miniatiūrinę vyro kopiją – šonkaulių ir raumenų abažūras. O bambutė... buvo mačiusi, kaip jis traukia iš jos dulkių kamuolėlius.

Labiausiai pyksta, kad sūnaus išėjimas nebuvo spontaniškas. Jis ruošėsi, negali būti kitaip. Paskutinėmis dienomis laiko nusukdavo bent po pusvalandį. Buvo šiurkštus ir užsidaręs, matyt, taip pratino ją prie šio cirko. Ji netikėjo, kad kada nors taip gali nutikti, paauglių pabėgimai tebuvo fikcijos iš knygų ir filmų. Lukas nėra tik sūnus, jis ir draugas, ir patikėtinis. Apie tai girdavosi ir Parko Ordos susitikimuose. Mano Lukas taip nepasielgtų, sakydavo ir su piktdžiuga klausydavo jų vargų. O jos verkšlendavo, kad ir jų vaikams tai nebūdinga, bet tuoj prisimindavo apie užrakintas jų kambarių duris. Paskui – ką nors iš savo paaukotų gyvenimų.

Pradžioje ji irgi verkė. Viena, su niekuo nenorėjo kalbėti. Nedrįso sugriauti to nuostabaus savo berniuko. Bet jam nesureagavus į žinutę, neištvėrusi paskambino Ordos

bičiulėms. Jos giedojo giesmes pindamos antinomijas, kalbėjo apie atleidimą, o paskui – apie baisiausias bausmes. Balsuose skambėjo užuojauta ir supratimas, dėl kurių nepalengvėjo.

Į virtuvę užsuko Šešėlis ir neįprastai daug kalbėjo. Sakė *vy vy vy, vy vy vy,* bet ji tik lukšteno popierėlius sutrikusi ir nieko neatsakė. Pasisukiojęs jis paliko ją vieną.

Telefonas įkaitęs nuo čiupinėjimo, kilnoja jį kas kelias minutes, tikisi rasti bent kokią užuominą. Bet Luko telefonas išjungtas, o feisbuke, išskyrus vakarykštę jos nuotrauką, nieko naujo nėra. Jis neišnyko, galvoja ir save ramina, skaito jų senas žinutes: Kelintą grįši? – 15.30. – Pietūs jau baigti. – Vėluosiu 10 min. – Kada grįši? – Jau einu, 3 min. – Ok. – Negaliu užmigti. – Ok. 10 min. – Ok. Jose vien laikas. Atrodo, kad bendrautų skaičių kalba. Ji vis žiūri į laikrodį, jis rodo 22.22, 22.24, 22.28, 22.31. Kaip žaidimas – nesuprantama magiška skaičių seka. Tada pastumia telefoną ir vėl įninka į sūrio rutuliukus.

Tamsa jau aptraukė virtuvę, ji įjungia šviesą ir žiūri į langą kaip į veidrodį. Sėdi tiesi, atloštais pečiais, tvarkingai ant stalo sudėtomis rankomis. Toks sėdėjimas, pasirodo, gali turėti rimties ir kantrybės, kažkur tai jau mačiusi, galvoja ir prisimena Mariną*. Sūrio lukštai vaiskūs

* Kalbama apie pasirodymų ir kūno menininkės Marinos Abramović performansą *The Artis Is Present.* 2010 m. MOMA muziejuje ji tris mėnesius ir šešias dienas po septynias valandas sėdėjo ant kėdės ir žiūrėjo kiekvienam priešais atsisėdusiam į akis.

kaip jos suknelė, tik ji pati veikiau iškankinta motina nei meno diva.

Kartą panašiai pozavo fotografui. Buvo išleidusi dar vieną knygą, sėdėjo lango nišoje ir rūkė. Negalvojo apie nieką kitą, tik apie tą beprasmį sėdėjimą ant palangės. Jokių minčių, tik sėdėjimas ir atsidavimas. Jai niekas kitas nerūpėjo. Kai fotografas atsiuntė nuotraukas, prirašė, kad vis tiek neįstengė išreikšti jos fatališko žvilgsnio.

Bet lipti nuo postamento neužtrunka, tik šast ir tu jau ant žemės.

Dabar, kad ir kaip pasisuktų, atrodo pavargusi. Laukimas sunaikino visus fatališkumo likučius. Jis pasigrobė ją visą. Prie stalo liko sėdėti kvailė, kas kelias minutes kilnojanti telefoną. Juokdarė, lyginanti save su Marina.

Pagaliau telefone kažką aptinka, Luko feisbuke nuotrauka – dviratis ir dvi poros batų. Nerimavusi, kad kažkur klajoja vienas, staiga ji įsiunta, kad taip nėra. Blogiau atsitikti negalėjo – su juo mergina. Gimus sūnui ir ypač jam ėmus bręsti, pajuto mergaitėms pasibjaurėjimą. Žvelgdavo į jas kaip į mažąsias lolitas, prieš visus skečiančias kojinėmis apmautas savo kojas. Ji apžiūri jos čiurnas, batų raištelius, šaligatvio spalvą, nuodugniai, lyg žiūrėtų į veidą.

Tada pro pravirą langą nugirsta Luko juoką.

Mato jį lėtai vingiuojantį per šlapią asfaltą, šis primena padūmavusį veidrodį, atrodo, kad važiuotų ant stiklo. Už Luko matyti lolitos kauleliai, sėdi apsivijusi jos berniuko

liemenį, ten, kur sūnus jai veždavo daržovių. Kur susikraudavo knygas, sportinę aprangą ir viską, kas jos paliesta.

Jos akys sudrėksta. Mintyse – Parko Ordai būdinga isterija. Ji viską paaukojo. Viską atidavė. Ordoje jos kaip santykių juvelyrės. Puošia brangakmeniais, raito, o pamačiusios, kad persistengė, ima stengtis stipriau. Kaltės ažūrais lipdo tol, kol tai tampa perkrauta šlykštyne, kuri paimama dėl šventos ramybės, kad būtų galima išmesti. Pro langą veržiasi pokalbio nuotrupos, mergaitės balsas aukštas, o juokas – dar vaikiškas krizenimas.

Ji surenka nuo stalo šiukšles, užkaičia arbatinį ir laukia. Tuoj įeis ir ji pagaliau galės viską išsakyti, tuos visus dalykus, kurie vėlėsi burnoje kartu su sūriu. Bet jį pamačiusi tyli.

– Labas, – jis taria.

Luko skruostai įraudę, marškinėliai permirkę, o veide gąsdinanti ramybė. Nesulaukęs atsakymo žvalgosi po šaldytuvą. Kažką nučiupęs kramsnoja, paskui užsiverčia pieno butelį ir ilgai, garsiai geria. Niekada nebuvo mačiusi jo pritvinkusio Adomo obuolio. Užuodžia androgenus, estrogenus, somatotropinus, tireotropinus. Girdi užsivedusią jo hormonų sistemą, dar kiek ir ji atims jos vaiką.

Ji neįstengia suprasti, ar jie mylėjosi. Nesiklaūsė, kai Ordoje buvo linksniuojami tą išduodantys ženklai.

– Kur buvai? – pagaliau paklausia.

– Ištrynei?

Ji purto galvą ir pažada, kad šį vakarą ištrins. Atrodo rami, bet bijo, kad jis pasius ir vėl išeis.

– Pasikviesk savo draugę į svečius, – taria ir nesupranta, kodėl tai pasakė.

Lukas nusijuokia tarsi išgirdęs pokštą, dėl kurio nėra tikras. Stovi nuleidęs rankas, plaštakos didelės, apaugusios plaukais. Per parą jis pasikeitė, pamano. Gal tai ženklai? Jis sako, kad vakaro nebedaug liko, ir vėl geria.

– Apie Ditę tu rimtai? – baigęs paklausia.

– Galime susitarti? Pasikviesk Ditę ir tą dieną aš viską ištrinsiu.

Paskui ji žada, kad pagamins vakarienę. Sako, kad būtų malonu su ja susipažinti.

– Ištrinsiu viską, kas tau nepatinka, – priduria.

– Man nepatinka niekas, – atšauna Lukas ir palieka ją vieną.

Ji klesteli į kėdę, nekrutina pirštų, nespaudžia lūpų, nesidairo, tik žiūri į vieną tašką. Tada prisimena, kad antra diena nesimaudė.

Lipa į vonią ir guli numarinta nuovargio. Apžiūrinėja pilvą, vandenyje jis plokščias ir glotnus, tyrinėja paviršiuje plūduriuojančias krūtis. Mintyse kalba su Dite: mergaite, sako, kokia būsi pagimdžiusi mano vaikui vaiką? Klausia, kas ji tokia ir ko norinti, o gerklėje – tarsi kas nors užstrigę: tapo tokia, kokia nesitikėjo tapti. Kadaise, kada vienintelis prasmingas darbas būdavo rašymas, ji manė, kad

niekas to nebepakeis. Kad nepalankiausiai susiklosčiusios aplinkybės tebus medžiaga kūrybai. Bet nuo tų dienų prabėgo penkiolika metų ir ji nė karto nebuvo svarsčiusi, ką per tiek laiko gali nuveikti žmogus.

Ji panyra į vandenį, kaip kristų į ežero dugną. Vanduo skverbiasi į ausis ir šnerves, šniokščia ir burbuliuoja. Atsimerkia ir žiūri į paviršiuje pakibusius savo plaukus. Jie kaip šakos, o jos veidas – žemėmis užverstos šaknys.

Per penkiolika metų įmanoma penkiolika kartų pagimdyti. Penkiolika kartų susituokti ir išsiskirti. Per tiek metų susidėvi nauji namai, automobilis, sudyla žmogaus sąnariai. Dar galima tapti profesoriumi ir parašyti penkiolika knygų.

Iš nosies pasipila kutenantys oro burbulėliai.

Per tiek laiko suyra lentos ir batai. Jie išnyksta be pėdsako ir jokio ženklo.

Ji išnyra ir įkvepia. Vanduo šliūkšteli ant grindų. Apsidairo – jos vonia nepriekaištinga, galvoja, o jos penkiolika metų čia nebuvo.

#

– Ištrinti ką? – tada ji paklausė nesuprasdama, kas sakoma.

Lukas papurtė galvą, lyg negalėtų patikėti, kaip ji gali to klausti. Viską, atsakė, mano nuotraukas savo feisbuke. Supykusi ji metė lėkštę, paėmė nuo stalo ir paleido.

Lėkštė nesudužo, pasisukiojo aplink savo ašį ir sustojo. Makaronai ant grindų atrodė kaip padaže susipynusios kirmėlės.

– Jei ne, aš išeisiu.

Pradžioje norėjo jį vytis, sučiupusi už rankos paklausti, kurgi jis eis be jos. Bet Luko drąsa stabdė, atrodė, kad ji veržėsi kiaurai sienas. Surinko pabirusias alyvuoges. Mirštama per akimirką, galvojo, o kiek užtruks ištrinti penkiolikos metų prisiminimus, ji nenutuokė. Makaronus sumetė į kriauklę ir įsitvėrusi jos nuleido galvą, kretėjo kaip senė, užspringusi vandeniu. Dėl makaronų ir dėl šios dienos.

Paskui nusprendė, kad pasišnekės su Šešėliu. Žinoma. Jis tėviškai jam ką nors paaiškins ir sūnus nurims. Bet Šešėlio nebuvo, ji apskritai nebežinojo nei kur jis, nei su kuo. Net gyvendami po vienu stogu daugiausia bendraudavo telefonu, ji surašydavo darbus ir pirkinius, o tada skambindavo.

Tą kartą įėjusi į Šešėlio kambarį ji negalėjo patikėti, kad čia jos namai. Kvapas kitoks ir šviesa kažkokia sustabarėjusi, tarsi uždaryta stiklainyje. Šis kambarys buvo namų citadelė, į kurią niekas nebeviliojo užeiti. Jei atverdavo duris, tai tik tvarkydamasi, kai dulkių siurblio ūžimas užgoždavo mintis.

Ją nustebino filmų prigrūstos lentynos. Prisiminė, kaip abu juos kolekcionavo, kaip suvertę svetainėje rinkdavosi, kurį žiūrės. Pabandė vieną ištraukti, keletas DVD nukri-

to prie kojų. *Australija* su įsimylėjusiais Nikole Kidman ir Hju Džekmanu, *Men of Honor* su Robertu De Niro, *Boratas* su Amerikos vėliavą įsitvėrusiu Saša Beronu Koenu ir *Ghost* su įstabiai jauna Demi Mūr. Pastarąjį ji paėmė. *The most touching love story yuo've ever seen.* Parašyta, kad įsimintiniausia meilės istorija, bet ji neprisimena nei kada žiūrėjo, nei kokia buvo filmo pabaiga. Įsigrūdo DVD į megztinio kišenę ir žengė į kambario gilumą.

Ant stalo pasklaidė Šešėlio popierius, lyg gyvą padarą pirštu stumtelėjo rašiklį. Pačiupinėjo ant kėdės sukabintus jo drabužius. Kišenėse turbūt gulėjo kokie nors pamiršti daiktai. Luko kelnėse dažnai jų randa, ištiesina ir skaito kaip laiškus, apžiūri kaip amuletus. Tarp Šešėlio rankovių pynėsi taškuoti kaklaraiščiai, anksčiau tokie jie kėlė jai šypsnį. Buvo smalsu pamatyti, kaip tai nuteikia jo klientus, kada įžengęs į teismo salę imdavo juos kompulsiškai taisytis. Turbūt tada jie tiko labiau, pamanė, dabar jo švarkai gerokai paplatėjo, o marškiniai įgeltusiomis pažastimis nebepriminė jaunuolio. Ji ištraukė vieną iš krūvos, pakrapštė taškelius ir sugrąžino į vietą.

Už akių kliuvo neklota lova, pagalvėje matyti išgulėta dauba. Pakėlė ją, įmirkusią kūno, ir pauostė. Jokio intymaus prisiminimo, tik kažkas atžaraus. Dabar ji buvo belytė kūno landas užtraukusi ameba, užsiauginusi tik ataugas, kad apkabintų vaiką. Nebenorėtų su niekuo mylėtis, ypač su Šešėliu, pagalvojo ir sugrąžino pagalvę į vietą.

Tada jam paskambino.

Jis atsiliepė negreitai, bet ji vis tiek nespėjo pasiruošti, be prekių sąrašo nežinojo nuo ko pradėti.

– Klausau, – jis pakartojo.

– Turime pasikalbėti, – pagaliau tarė ji. – Lukas pakvaišo.

Ji kalbėjo jam nesuprantama kalba. Daugybę metų viskas tekėjo buities paviršiumi, o dabar ji sako, kad Lukas pakvaišo. Ką tai galėtų reikšti? Nejau dabar privalo suprasti, kokie lūkesčiai jam primetami? Turime pasikalbėti, ji sako, bet jie jau seniausiai nesikalba.

– Turiu daug darbo. Vakare, – tarė ir atsisveikinęs padėjo ragelį.

Tai pasakė išdidžiai, bemaž maloniai, be nuostabos, kaip ji tikėjosi, ir suirzimo. Ji linktelėjo ragelio tylai, perbraukė patalus, apsidairė ir pakilo.

Prieš išeidama darkart stabtelėjo prie filmų, už akių užkliuvo barzdotas Tomo Hankso veidas. *Cast Away*. Metų metus negyvenamoje saloje gyvenęs vyras. Atsigręžusi ji nužvelgė Šešėlio kambarį, kas galėjo pagalvoti, kad vidury miesto galima panašiai gyventi. Jis irgi jau išmokęs prisitaikyti. Skiltuvu vakarais įsižiebia ugnį, sukasi guolį ir vienas pats taip gyvena. Ji pabandė prisiminti, kaip jautėsi Hanksas, bet ir šito neįstengė, atrodė, kad iš jų praeities nebuvo likę net abstrakcijų.

Anksčiau Šešėlis turėjo kūną, tik dabar jis buvo tapęs nujaučiamu orbitos elementu, vykdančiuoju darbuotoju ir prekių išdavinėtoju. Bet kažkada juk jį mylėjo, dėmės

pažastyse buvo ir jos dalis. Kodėl nebeprisimena to laiko? Lyg kas tyčia būtų akiūklius uždėjęs, kad gyventų nesiraukydama ir be kartėlio.

Vos pagimdžiusi suprato: žmona ir mama – ne tas pats. Šešėlis nesiveržė, gyveno šalia nesisavindamas, ji buvo laisva daryti, ką nori: jausti, bėgti, patirti nuotykį. O Luko gimimas tai pakeitė, iš egoistiško kūrėjos kūno ji virto į motinos kūną, pasiruošusį dėl vaiko susinaikinti. Tapo kupinu meilės ir pykčio kūnu, draskomu paradoksų. Ji pavydėjo Šešėliui laisvės. Kas rytą stebėdavo jo pasiruošimą išeiti, spoksodavo į rišamus batų raištelius ir pavydėdavo jo padams. Jie mins gatvėmis, galvodavo, lips laiptais, šoks per balas ir kiaurai permirks, o ji negalėjo šitaip va permirkti. Jei lydavo, vežimą užtraukdavo celofanu. Juo uždengta užduso ir laisvė.

Jis užverdavo duris ir palikdavo ją skalbti, skambant muzikai apie avelę, krauti žaislus į dėžes. Ji kentėjo toje mažoru skambančioje jų svetainėje, bet ir nenorėjo išeiti. Įaugo į vaiko putlias rankutes, įsimezgė į patalus ir drabužėlius. Pati buvo žaislas.

Šešėliui sugrįžus, nenorėdavo nieko girdėti, taukšdavo apie vaiko pilvo skausmus, košę, kurios nevalgė. Pykdavo, jei jis bandydavo kalbėti apie ką nors kita. Ūkaujantys traukiniai ir skubantys žmonės liko už sienų. Šešėlio bandymai mylėti tapo bjaurūs. Miegas per šiurkštus šalia miegančiam mažyliui. Ji vis kartodavo patylėti, pasitraukti, neliesti, kol vieną dieną jį rado kitame

kambaryje. Tik kuriam laikui, abu kalbėjo, bet tas laikas nesibaigė.

Ji nebeprisiminė, kada jiedu liovėsi šnekėti, kada Šešėlis nustojo klausti, kaip prabėgo jų diena. Sušmėžuodavo trumpam kaip miražas ir pradingdavo. Nuo to jai būdavo lengviau, ir pamažu išderintas, kupinas nuoskaudų jų gyvenimas stojo į vėžes. Ji nebeturėjo ko pavydėti ir laukti.

Bet šį kartą laukė. Tikėjosi, kad Šešėlis ką nors pasakys, ras būdą, kaip suvaldyti Luką. Tačiau išklausęs ją tik papurtė galvą, atrodė negalintis atsistebėti jos naivumu. Lukas penkiolikmetis, tarė. O nuotraukos feisbuke jo išvis nedomina. Tai jūsų reikalai, ir truktelėjo pečiais. Ji vos susitvardė nežiebusi antausio. Norėjo šaukti ir klausti, ką jis supranta apie juos. Priminti, kad tai jis raišiodavosi batų raištelius ir palikdavo ją mauroti virtuvėje. Kad ji vaikui atidavė savo dienas ir karjerą. Ir kad... Toms mintims plūstant ji pasijuto bėganti į aklavietę, jos gale buvo vielinė tvora, kurios nė karto nebandė perlipti.

Tylėdama ji stebėjo, kaip Šešėlis sukiojasi virtuvėje, kaip pjauna duoną, spragsi trupiniai, ieško šaukšto, į stiklinę pila vandenį. Matė tvinkčiojant jo kaklą, supulsavo kažkur po ausies lezgeliu ir vėl nurimo. Akimirką ji panoro prieiti, atgręžti į save ir įsižiūrėti, kaip smarkiai jis pasikeitė.

– Kodėl nevalgai sriubos? – paklausė nebežinodama, ką dar galėtų pasakyti.

Jis pažvelgė į ją siaubingu žvilgsniu, paskui nusišypsojo.

Ir šitai buvo pamiršusi – Šešėlis nevalgo moliūgų sriubos. Nuo moliūgų jį ištinka anafilaksinis šokas, jis paraudusta, išblykšta ir krinta išsipūtęs kaip kamuolys. Ji nusuko akis, supylė sriubą atgal į puodą ir ilgai spoksojo į ryškiaspalvę masę.

– Čia Luko namai, – netikėtai už nugaros prabilo.

Pradžioje pašaipos ji nesuprato, net pamanė, kad pagaliau pasišnekės ir ras išeitį, bet kuo daugiau Šešėlis kalbėjo, tuo sunkiau buvo tuo tikėti. Jis suėmė ją už pečių ir keliais sakiniais nusakė, kaip iš šalies atrodo jos vergystė. Šis žodis pasiekė ją, kaip akmuo į skardą.

– Nesigraužk, – tarė Šešėlis. – Niekada ir nebuvau svarbus, – ir paleido eiti.

Ji nustėrusi blaškėsi po virtuvę, kažką valė ir kilnojo. Nebeišdrįso kelti akių aukščiau jo sausą duoną kramtančių lūpų.

#

Ji kiaurą dieną galvoja apie Ditę. Lukas nenustygsta irgi, čiupinėja puodelius, sukioja lėkštes, žvilgčioja į mamą. Mąsto, kodėl ji, anksčiau tokia nesukalbama, staiga pasikeitė. Ji jaučia jo nerimą, bet apsimeta, kad nėra dėl ko.

Atsako švelniu žodžiu ar klausimu apie vakarienę. Tie klausimai ramina ir pačią. Ar matei servetėles, sako ir dairosi po svetainę. Jie tik vaikai, galvoja, sėdės ir atsiduos akimirkai, paskui apskritai viską pamirš. Gyvenimas tęsis ir ši diena išnyks jų ateities pasirinkimuose, o ji turės rasti būdą įtikti ir ką nors pakeisti. Gudrybės ilgam, o gal su visam įsirėš į kūną ir vis sugrįš.

Ditė pasirodo nuostabi, lūkesčiai prilygti – juokingi, kaip Marinos suknelė ir jos virtuvė. Jai įėjus kambarys prisipildo melodijos. Mergaitės mostai lengvi – kaip šoktų, veidas giedras ir kupinas smalsumo.

– Ačiū už kvietimą, – taria ji ir juodomis lėliukėmis ieško Luko.

Mergaitė nenutuokia, kad nėra laukiama, kiek buvo ruoštasi ir nemiegota. Dėkoja be klastos, šypsosi ir rausta.

– Ar būsime trise? – paklausia, kai susėda prie stalo.

Matyti, kaip sąmoningai nusprendė nesakyti „tėtis“.

– Jis daug dirba.

Tarp jų daug paslapčių, pamano stebėdama sūnų. Rankos virpa, belieka patiekalą pjaustyti į mažyčius gabalėlius. Valgo paskubomis, viską sukimš ir atsisveikins, tada tvarkysis. Stumdys kėdes ir žiūrės į saugiai namuose nuobodžiaujantį Luką. Mergaitė tik batai feisbuke, galvoja, jos neliks, kai tik viską baigs valgyti.

Neištvėrusi dingsta virtuvėje. Pamiršau duoną, sako ir pakyla. Užgulusi kepalą spaudžia taip, kad atpjautos riekės pučiasi, tarsi gyvos kvėpuotų. Ją apima isterija. Nėra kvai-

lė, kad apsimestų, tuoj viską išklaus, paskui paskambins jos tėvams. Papasakos, kad bastėsi visą naktį, kad Lukas grįžo sušlapęs ir išbadėjęs.

Daugiau ji čia nepasirodys.

Staiga suvirpa jos telefonas, Lukas rašo: *ačiū*. Nesupranta žinutės reikšmės, ačiū, nes bijo, ar iš tikrųjų ačiū. Bet tas žodis suminkština nuotaiką, žinojimas, kad ir jiedu turi paslapčių, grąžina balansą, į kambarį ji sugrįžta su duona ir šypsena.

Valgydami jie kalbasi, daugiausia apie mokyklą ir namus. Ditė mandagi, pastebi jų paveikslus, gėlių vazonus, indus, servetėles. Lyg iš kažkur ištraukusi, kad tai mėgstamiausios namų temos. Bet įtampa išties atslūgsta. Apčiuopiami, konkretūs daiktai atitraukia nuo jausmų. Jie kiekvienas turi istoriją, o jos tirpdo laiką. Taip, sako apie indus, tai Luko močiutės palikimas. Tada galima pereiti prie kitų močiutės daiktų, paskui prie pačios močiutės.

Bet netrukus kalbos pasikeičia.

– Ar ką nors rašote?

Ilgai neatsikratė šio klausimo. Žmonės lenda į dūšią ir ne į savo reikalus. Jei kas nors dėl to užsigauna, dar geriau. Pradžioje atsakydavo ką nors painaus ir nesuprantamo. Tada klausiantysis nenorėdavo pasirodyti kvailas ir nežinia kam linktelėdavo, bet nutildavo. Paskui neatsakinėjo išvis. Ignoruodavo klausimą, lyg būtų nenuskambėjęs. Pakartojęs jį kelis sykius, klausiantysis pamanydavo, kad turbūt bus pasimaišęs protas, ir taip pat tylėdavo. Kai

suprato, kad nieko neberašys, atšaudavo: *ne*. Nemandagiai ir šiurkščiai, ir klausimai nebesikartodavo.

– Ne.

– Man patiko jūsų paskutinė knyga.

Atrodo, kad Ditė nesuprato, ji kalba toliau ir vardija veikėjus, kai kurių net pacituoja žodžius. Kėsinasi atimti tikėjimą, kad jos, rašytojos, gyvenimas turėjo baigtis. Dar kiek pakalbėjusi pagaliau pajunta, kad kažkas negerai, ir nutyla.

– Jūs mėgstama mano rašytoja, – pabaigia beveik pašnibždomis.

Kalbėti apie praeitį, kai ateityje tuščia – beprasmiška. Po Ditės monologo ji prisimena, kad seniai niekas neskambino, neprašė interviu, o leidyklos nebesiunčia atvirukų. Jos knygos apdulko ir apsikrovė naujomis.

Kai atsipeikėja, iš servetėlės belikęs plonytis siūlas. Vaikai sutrikę krapštosi lėkštėse. Kažką privalo juk pasakyti. Galėtų papasakoti, kad visi bandymai baigdavosi tuščiu lapu, kad sėdėdavo Lukui užmigus – ir nieko neišeidavo. Prispaudusi veidą prie klaviatūros užmigdavo pati ir pabusdavo nuo čaižaus kūdikio verksmo. Tas verksmas ištirpdė kūrybines jėgas, paskui – ir pasitikėjimą. Galėtų paaiškinti ir kitaip, pasakyti, kad motinystė niekuo dėta, kad po ja tik slėpė savo neryžtą, o baimę vadino kūrybine krize. Kliūtis kėlė ant postamento ir savęs gailėjo. Galėtų pasakyti, kad dabar jos tekstai – Lukas. Jis ir telefone saugomos jo nuotraukos, pirkinių sąrašai, pagaliau, kad tai – įrašai feisbuke.

Lukas atrodo susinervinęs, muistosi kėdėje ir galvoja, ką kalbėti. Toks gražus, ji pamano į jį žiūrėdama, laikantis visą jos gyvenimą.

– Nieko nesakiau, – jis taria nusigandęs mamos žvilgsnio.

– Ir negalėjai. Nieko nežinai, – tada prisimena desertą.

Kai pagaliau jie lieka vieni, Lukas puola tvarkytis. Neš-damas lėkštes gaudo mamos žvilgsnį. Spokso – semda-mas į delną trupinius. Sukiojasi šalia ir bando suprasti, ar jai patiko Ditė. Galbūt, kai viską sutvarkys, jie galės apie ją pasišnekėti.

– Nesakiau jai apie tavo knygas, – neištveria. – Buvau visai pamiršęs.

– Ir aš buvau, – atsisuka.

Jo malonumas uždengęs vienintelį klausimą. Ne tokio jo tikėjosi.

– Šį vakarą viską ištrinsiu, – liūdnai taria ir panardina rankas į vandenį.

– Ištrink tik mano nuotraukas.

Žinoma, ji ištrins.

#

Suknia nusėta riebalų dėmėmis. Nusivelka ją ir numeta prie kojų, tada užsitraukia kandantį pledą ir žiūri į lu-bas. Suima šiltas snaudulys. Jos gyvenimas kaip besiu-

žetis filmas, galvoja, plokščias kaip ikipitagorinė Žemė. Sapnai, ir šie iki tol buvę be gelmės. Juose tik nuo kažko bėgdavo. Įsitvėrusi Luko kūnelio, skubėdavo griūvančiomis gatvėmis, liejamomis milžiniškų bangų. O jis glėby spurdėdavo kaip paukštelis. Pabusdavo apimta siaubo, permirkusia pižama ir tipendavo į jo kambarį. Sustodavo pakirsta džiaugsmo, kad jis čia. Ditė pakeitė jos sapnus, dabar juose kalbama, ji įninka į mįsles ir apie Luką išvis pamiršta.

Stovi ant dangoraižio stogo ir skabo žolę. Ten ir Šešėlis, ir Lukas su Dite, ir platus, žydras baseinas. O ji – avis. Vaikai rengiasi maudytis, neriasi iš drabužių ir kažko juokiasi. Tik Šešėlis stovi tylus, nusigręžęs į žiburiais nusagstytą miestą. Ji nesupranta jų kalbos, bando klausti, bet neįstengia ištarti žodžių. Išleidžia vangų, vaikų dėmesį atkreipiantį garsą ir jie atsisuka. Ditė kažko paklausia, Lukas atsako ir vėl abu pamiršta. Sugriuvę į vandenį plaukia. Lukas tiesia rankas, kai susitinka, tarp jų krūtinių suraibuliuoja vanduo. Pro avies akių plyšelius ji mato, kaip Ditė jį apkabina ir leidžiasi bučiuojama.

Tada atsimerkia ir spokso į margą kilimą.

Pledas jau nuslydęs guli ant grindų. Ji apžiūri savo apatinius, šlaunis, pėdas, rankas. Kūną apėmęs nepaaiškinamas susijaudinimas, tarsi baseine būtų plaukusi ji pati ir apkabinusi kažką kitą, ne Luką.

Kiek pasėdėjusi išsimaudo duše. Nusiskuta kojas, pažastis, išsiplauna galvą, tada eina į Šešėlio kambarį. Ją

sutinka ta pati stiklainio tvankuma ir nuo kūno įmirkusi lova. Norėtų kažko paklausti, kas klausiama, kai rūpi, bet tylėdama atsigula. Turbūt užmiega, nes kai pramerkia akis, jau brėkšta ir į ją žvelgia Šešėlio akys. Neleidusi prasižioti, ji atsiprašo už moliūgus, sako, kad neturėjo to pamiršti. Paskui klausia, ar galima viską susigrąžinti. Mus, sako, susigrąžinti mus, kaip buvo.

Jis guli atsukęs veidą į langą, atrodo ramus, bet žvilgsnis drėgnas, mato jame atsispindint rytą. Ji paliečia jam odą, pirštu, lyg tikrintų, ar nepavojingas, glosto kaklą, pečius, nerangiai ir apgailėtinai. Tada apžergia šlaunimis ir atsitiesia, kad matytųsi nuoga krūtinė. Mintyse skaičiuoja. Vienas. Du. Trys. Vienas. Du. Trys. Kaip cecho darbuotojas arba kaip vaikas, šokinėjantis per trinkeles. Skaičiuoja, kad ištvertų dar bent kelias akimirkas. Ji gėdijasi savo kūno, norėtų jį uždengti nuo Šešėlio šaltumo.

– Nenori? – taria.

Intonacijoje girdėti palengvėjimas, norėtų jį paslėpti, bet atrodo, kad Šešėliui taip pat lengviau. Jis paklausia, o ko konkrečiai ji tikėjosi, ir stumteli nuo savęs.

– Turi kitą, – jai išsprūsta.

Graužiasi, kam kalba nereikalingais sakiniais. Šešėlis įjungia lempą ir aušra už lango užgęsta.

– O tau rūpi? – paklausia atsisėdęs.

Ji trukteli pečiais ir pasigaili. Drauge pragyvenus šešiolika metų, negali nežinoti, ar rūpi, ar ne. Šešėlis juos išlaiko, duoda galimybę auginti Luką, yra tylus ir patogus

sutuoktinis. Jokių intrigų, dūžtančių indų, priekaištų. Net jei ir yra kita, nesvarbu, galvoja, ir pati nebuvo šventoji. Taip, veikiausiai jai rūpi, tas patogus ir tykus jų gyvenimas. Tik pasakyti nedrįsta, nuogumą pridengia ranka ir neatsigręžusi dingsta prieblandoje.

#

Dabar ji gailisi Lukui pažadėjusi. Slenka į darbo kambarį neskubėdama, tarsi pakeliui slėptųsi kita išeitis. Ji nenori visko ištrinti, jau seniai į kūną įskiepijo naują sodinuką. Jis privertė tikėti, kad tokie – gyvenimo dėsniai – jos pabaiga ir jo pradžia. Išteisino save pildydama sūnaus poreikius ir, atrodo, buvo laiminga. Motinystę priėmė kaip dovaną gamtai. Tai buvo galimybė pabūti Dievu. Anksčiau juo būdavo savo personažams, svajojo dėti juos į lentynas kur nors tarp Kafkos ir Tolstojaus. Ir pati tokia buvo – tarp būtinybės baigti arba viską sudeginti. Bet personažų seniausiai nebeliko, o darbo kambarys, krėslas ir jos kompiuteris virto priekaištais. Ji vengdavo čia užeiti, užbėgdavo ko nors pasiimti ir atsainiai praeidavo pro lentynas. Slėpdavosi po buities šiukšlėmis nuklijuota dadaistine kauke.

Prie kambario ji sustoja. Labiau už viską dabar norėtų sapnuoti, bet vėsi durų rankena primena, kad taip nėra. Kambaryje šviečia lempa, neprisimena, kad ją įjungė.

Įžengusi apstulbsta – ant kilimo mato pėdas, kažkas sėdi jos krėsle.

– Lukai? – paklausia.

Bet žino, kad tai ne jis. Ranka ir dūmas, siūleliu kylantis į viršų, gerai pažįstami.

– Nepykstu, kad mane palikai valkatauti, – taria iš krėslo.

Ji sukrėsta sėdasi ant grindų.

– Dabar pradėsi kudakuoti, kad rūkau?

Tikriausiai išprotėjo, pagalvoja, krato galvą ir spokso į murzinus jos padus. Mėgdavo basa dirbti. Išbėgdavo į gretimas parduotuvėles, arba išlįsdavo pasėdėti saulėje. Prilipęs žvyras primindavo, kad už sienų gyvenimas nesibaigė.

– Žinai, kad jį myliu, – galiausiai išdrįsta pasakyti. – Be jo, nieko nebeturiu.

Krėslas pasisuka ir dabar aiškiai matyti jos profilis. Viskas tas pats: tvirta sėdėsena, mažumėlę atsikišęs smakras ir plona nubalusi oda. Tos pačios raukšlės nuo žiūrėjimo į ekraną. Bet visgi kažkas neleidžia abejoti, kad prabėgo daug metų.

Kambarys skendi dūmuose, tiek prirūkyti prireiktų ištisos dienos. Norėtų paklausti, kaip ilgai ji čia sėdi, bet nedrįsta trukdyti, girdi, kaip ji dirba su klaviatūra. Tach tach tach. Ir sustoja. Tach tach tach. Ir vėl sustoja. Žino, ką tos pauzės reiškia. Akimirką užsimerks, pamano, ir paklausys, duos abiem ramybę.

– Tai nėra tik moliūgų sriuba, – taria antroji moteris. – Viską pamiršai.

– Tavęs ne.

– Meluoji, – remia cigaretę į peleninę. – Meluoji, – pakartoja ir laukia, ką atsakys.

Ne. Ji gydėsi skalbykloje, kur, aplipusi pūkais, lygintuvu užmušdavo nerimą. Nebesugrįžo į susitikimus, kur skaitydavo poeziją. Apeidavo miesto atkarpas, kuriomis vaikščiodavo, kad susikauptų. Nebesileido į nuotykius, kai mylėdavosi, o paskui rūkydavo lovoje, išeidavo neatsisveikinusi. Pamiršo tuštumą, kuri apimdavo pabaigus knygą. Tą grynakrauję meilę sau, kai tvirtai žinai, kad niekas kitas taip nesugebės mylėti. O ir nereikia, nes tik pati viena sau būni reikalinga. Pamiršo euforiją ir puikybę, kuri lieka, kai sulipdai sakinį, kai baigi skyrių. Viską pamiršo, bet ne ją.

– Tavęs nepamiršau, – taria. – Gimė Lukas, ir viskas pasikeitė.

Krėslas pasisupa kaip ant vandens ir jų akys susitinka. Dabar laikas pabusti, galvoja, sulaukti ko nors, kas ją išgelbėtų iš haliucinacijų. Norėtų dar spėti paklausti tos paikos, bevaikės moters, ar bent nutuokia, ko prašė jos vaikas? Viską ištrins ir jos nebeliks. Bet sėdi apstulbusi, be žodžių.

– Viską žinau, – spragteli žiebtuvėliu. – Iškeitei tai į Parko Ordos susitikimus. Ten poezija buvo vaikai. Viskas apie juos – drabužėlių dalybos, piešinių parodos, košelių degustacijos ir tylūs pasivaikščiojimai jiems miegant. Smė-

lio dėžėse palikai viską, kuo tikėjai. Ir, regis, tavo feminizmas virto konformizmu. Juk juo nesižavėjai, – klakteli liežuviu. – Kudakuojate apie tai moterų susibėgimuose, bet vyrų bijote. Pamirštate savo pseudofeministinius lozungus, vos tik koks vienas pasirodo, – įtraukia dūmo. – Juk viskas sukepė pyraguose, ar ne? Tapai Godiva*, nebeturinti ką rodyti. Išskyrus drėgną, gyslotą savo krūtį, mažylio pirštelius, pėdutes, sąsiuvinius ir dviračius, – nutyla ir tęsia ramiau. – Manęs čia nebūtų, jei dėl to jaustumeisi laiminga. Bet ar nekamuoja pažadai? Žadėjai rašyti, kai ateis laikas, kai Lukas miegos, kai eis į darželį, į mokyklą. Tikėjai, kad privalai suktis tame svetainės ir virtuvės rate. Pati galvoji, kad darai kažkam neįkainojamą paslaugą ir tau reikia, kad tuo tikėtų kiti ir ypač Lukas.

– Atėjai čia, kad tai pasakytum? – pertraukia. – Man nerūpi, ką galvoji.

– Žinoma, – taria, – tegul nerūpi. Tik žinok, kad Lukui nėra svarbu, ką tu paaukojai. Jo darbas nėra tave mylėti. Jis nėra tavo durys į pasaulį. O jo duris palik jam, – pakyla ir atsistoja šešėlyje.

Matyti jos šmėkliškas baltas veidas, atrodo, lyg oda kabėtų ore, o ne ant audinių.

– Sukūrei tą judviejų slėnį feisbuke, – taria. – Bet tu ten be vardo.

* Moters ekshibicionizmas kartais vadinamas Godivos sindromu. Pasak legendos, kilni dama Godiva mėgaudavosi Koventrio gatvėmis jodinėdama visiškai nuoga. Yra ir kitų legendos versijų.

Šie žodžiai įsminga į sąmonę ir jau nesvarbu, jei vaiduoklis tik galvoje. Nebesvarbu, jei pabus ir rami ruoš pusryčius. Net jei nieko neatsimins – vieną dieną ji pasiges savo vardo. Kurį laiką jos stovi tylėdamos.

– Lengviausias būdas keistis – aklai paklusti, – taria antroji moteris. – Naudokis tuo, – pamoja į krėslą.

Jame abi nužiūri darbo pėdsakus: ištrintą odą, kur remdavosi mentės, riebalų dėmes, pradegintas skylutes – ir prisimena nuovargio minkštumą. Bet sėstis ji bijo, nebeturi apie ką rašyti, jau seniausiai apleido mintis, nieko joms nepasiūlė ir neišmokė.

– Naudokis prabėgusiais metais, – taria ir užgesina cigaretę.

Tada apžiūri knygas, pirštu perbraukia jų nugarėles ir išeina. Kambaryje lieka judėti tik dūmai. Jie – bekvapiai.

Smarkiai muša širdis, atrodo, kad tik dabar pradėjo plakti. Ji sugraibo telefoną ir iriasi per nuotraukas. Jų tūkstančiai – telefone ir kompiuteryje. Nieko nežino apie tuos skaičius, apie pikselius, gigabaitus, bet galėtų viską paversti akimirkomis: koks buvo Lukas tą rytą ir kaip lijo. Apžiūri jas su liūdesiu. Nenori palikti jų slėnio, kur tvarkingas Luko kambarys, nepriekaištingai surikiuoti jos prieskoniai, kur mažoru skambanti jų svetainė ir veja, kada abu gulėdavo saulėje. Viskas netruko prabėgti, bet tęsis, tik kitaip. Ji netrins prisiminimų, bet ir neleis jiems visko užgožti.

Ji ilgai sėdi palinkusi prie stalo. Feisbuko įrašus ir nuo-

traukas išsaugoja skaitmeninėje laikmenoje, paskui su rašteliu palieka prie Luko kambario durų.

Sugrįžusi išsitraukia senas knygas, apžiūri straipsnius ir nebaigtus juodraščius. Toje krūvoje atrodo neregėtai sulysusi ir trapi, tik kažkas išduoda, kad ji šeimininkė. Ilgai galvoja, nuo ko pradėti, ir kai akis pasiekia šilti ryto spinduliai, parašo pirmąjį sakinį: „Viskas tėra tik žaidimas, save ramindamas kartoja Lukas, parėjusi mama turbūt pamanys, kad jis dar mokykloje.“

#selfųslėnis

Dabar saugu, galvoja Beatričė ir užsimerkusi klauso švokštimo pro atvirą jo burną. Saugu būna, kai jis nuvirtęs guli ir nejuda. Neklausinėja, ar buvo malonu, nepasakoja istorijų apie save ir jai nepažįstamus savo draugus, jų žmonas, meilužes, vaikus. Ji nesiklauso arba klauso prieštaraudama kiekvienam jo žodžiui. Nepraleisdama progos jo išvadinti bjauriausiais kanopiniais epitetais. Vadina tik mintyse, nes realybėje linkčioja ir leidžiasi jo glostoma.

Kartais sekso protrūkiai būna tokie stiprūs, kad jis nori ne vieną kartą. Beatričė dėl to jo gaili. Kaip toks neišvaizdus žmogus gali būti apdovanotas tokiu energiniu potencialu? Dėl to paties ji gaili ir savęs. Kodėl tokia moteris leidžia jam baigti į save? Kartą bandė tam priešintis, dundėjo jam ritmingai judant viršuje, kad verčiau pasisaugotų ir kad vaikų ji nenorinti. Bet jis sušvokštė, kad šaudo tuščiais šoviniais, ir nuleido. Beatričė supyko, nelaikyk manęs kvaila, sakė ir priminė, kad jis turi sūnų. Tada ir sužinojo tą apgailėtiną jo istoriją: kad jo sūnus

visai nėra jo, o žmona nieko nenutuokia apie sutuoktinio nevaisingumą. Beatričę šokiravo, kad dvidešimt pirmame amžiuje galima taip gyventi. Kilo milijonas klausimų, bet Bilas čia ir sustojo. Nebeklausinėk, tarė, su žmona nesikalbam, turėtų nerūpėti ir tau. Taip nebeliko priežasčių sekso nebaigti iki galo, o Bilas neteko visų iki tol turėtų bent kokių vyriškumo užuomazgų. Jai pasidarė jo gaila, gaila tiek, kiek gali būti gaila brokuoto, reprodukcijai netinkamo žmogaus.

Ji atmerkia akis, matymo laukas susiaurėjęs, tarsi žiūrėtų pro durų plyšį. Užsimerkusi būna visą mylėjimosi laiką, jei jo neliečia, gali įsivaizduoti kokį pasaulio gražuolį, pavykus – baigia ir pati. Paskui ilgai negali atsistebėti vaizduotės galia ir mąsto, kad visi kūniškos chemijos paistalai yra nesąmonė.

Pro plyšį apžiūrinėja kambarį. Visuose viešbučiuose jie vienodi. Lova su per minkštais ar per kietais čiužiniais, bet su nepriekaištinga, šiugždančia patalyne. Staleliai su namudiškomis lempomis. Šalia – užrašų blankai ir rašikliai. Bjauriausi būna kilimai. Juose surambėjusios ir pleiskanotos kažkieno pėdos – ten, kur dedi koją lipdamas iš lovos. Tą suvokusi, Beatričė daugiau niekada ant jų nesistoja basomis. Net trumpam lipdama į tualetą nepamiršta užsimauti šalia tyčia paliktų kojinių.

Beatričė neatgauna kvapo, Bilo kūnas išspaudžia deguonies likučius ir ji tampa jei ne mirusi, tai bent panaši į tokią. Guli nejudėdama, svajodama nusimesti antklodę ir

nuogu kūnu susiurbti kambario orą. Užmigtų ir miegotų, kol nuo vėsos pašiurptų, tada vėl užsiklotų ir vėl miegotų. Bet guli antklodę užsitempusi iki gerklės, galbūt jis apie ją pamirš ir ji galės išeiti.

Ant stalo – lėkštės, po aprasojusiais gaubtais maistas jau atšalęs. Šalia jų – drabužių krūvos. Jei susitinka po Bilo darbo, dažniausiai būna jau spėjęs persirengti, tada džinsai ir džemperiai leidžia lengvai save apgauti, kad mylėjosi ne su juo. Iš esmės niekas nesikeičia, bet jai būna kur kas smagiau. Kitaip – jei šalia lėkščių nutįsusios jo kostiumo rankovės ir siaubingi taškuoti kaklaraiščiai, tada jau niekaip nepavyksta savęs apgauti ir tenka „mėgautis" Bilu.

Jis mėgsta sušveisti šaltus kepsnius. Kramto pačepsėdamas ir aimanuodamas visai kaip per seksą. O Beatričei apetitas jau būna dingęs, ji negali valgyti nuo kojų iki galvos apseilėta. Seilių kvapas išlieka, iki palenda po dušu, kitaip net grįžusi pėsčiomis jį užuodžia.

Ir visgi, Bilas nėra *toks* bjaurus, bet visai ne jos skonio. Nebūtų, net jei reikėtų pasirinkti iš jo ir iš ožio, bet jis turi pinigų, o jų Beatričei dabar mirtinai reikia.

Kartą jį matė Joana. Atsitiktinai, o gal tyčia, kaktomuša išniro prie viešbučio. Beatričė skaisčiai išraudo ir visą laiką nekantravo, ką ji apie jį pasakys. O Joana, kaip visuomet, buvo lakoniška ir Bilą pavadino vienu žodeliu. *Neįprastas*, sakė. Šį žodį mėgsta vartoti, kai nebežino ką arba kaip pasakyti. Ir vardą jam sugalvojo Joana. Ji sako,

kad ten, kur pinigai, turi būti ir Bilas. Be to, pastebėjo, kad jei per aplaidumą kada už jo ištekėtų, būtų dviguba B. Tai, anot jos, labai gerai skambėtų ir galėtų turėti kokią nors ypatingą reikšmę.

Iš tikrųjų Joana šaiposi, vos susitinka po pasimatymų su Bilu, apiberia ją bjauriausiais pastebėjimais. Sako, ak, mėlynė po kaklu. Arba: turbūt esi labai išsekusi. Seksui už pinigus Joana nepritaria, bet čia pat mokslininkės tonu viską išteisina ir pareiškia, kad tai daryti su *tokiu* Beatričei naudinga. Išėjimas iš komforto zonos, šiaip ar taip, tobulina asmenybę, sako ji. Tai bjauru, bet Joana – jos vienintelė geriausia ir blogiausia draugė.

Staiga Bilas atgyja ir kažką vapa. Ji žino, tuoj atsistos ir pliku užpakaliu prisėlins prie maisto. Medžiotojas be ginklo, su kreivu pimpalu, nesimatančiu iš nugaros. Beatričė į jo vapėjimą atsako pritariamu *aha* arba *oho*, ar dar kuo, kas jam patinka. Tada iš lovos iškelia kojį, apmauna ją kojine, paskui taip kitą ir atsisėda.

– Neskubėk, – taria Bilas.

Ir įsitraukia ją po antklode. Džiaugsmingai sako, kad visai neturi važiuoti namo ir kad galėtų likti per visą naktį. Dėl to Beatričės liūdesys tampa toks natūralus, kad akyse ima kauptis ašaros. Ji papurto galvą ir sako negalinti pasilikti, tuoj papasakoja apie namuose likusį augintinį. Jis serga, sako, ir ji privalo duoti vaistų. Bet Bilas nesiklauso.

Prie jo drėgna ir tvanku, lyg drauge su ja būtų sutrau-

kęs kambario dulkes ir vonios pelėsį. Matė jį dušo plyšiuose, kada paskutinį kartą mylėjosi šiame viešbutyje. Bilas suspaudžia jai sėdmenis, tada užsikelia ant savęs ir visur lenda. Kaip aštuonkojo čiuptuvais. Ji nebeįstengia jų visų suskaičiuoti. Vienas pulsuoja prie pat jos pilvo, juo Bilas nekantrauja įlįsti, grūda skubėdamas ir sušvokščia – kaip pradurtas kamuolys. Tada mylisi. Beatričė skaičiuoja sekundes ir galvoja apie namie mirštantį augintinį, dar – kaip taktiškiau apie jį priminti, bet kantriai laukia, kada jis baigs.

Po visko jis pasiūlo nusileisti vakarienės. Nieko nenutiks tai kalei, atsako suirzęs, aiškiai pajutęs, kad ji meluoja, ir galynėdamasis su pilvo lašiniais kemšasi marškinius. Nusiprausia veidą, pašukuoja plaukus, užsiriša pedofilišką kaklaraištį ir vedasi ją žemyn.

Beatričė dažnai jaučia personalo vertinimą. Tokios mergelės kaip ji čia nepageidaujamos, o jų patyčios būna mandagios, todėl dar baisesnės. Šį kartą jiems duoda apdžiūvusių salotų ir įpila vyno. Beatričė mato, kaip jie norėtų eiti namo ar bent jau kur nors už kampo parūkyti, bet stovi pasieniuose ir būna malonūs.

Bilas garsiai kramto pomidorą. Atrodo laimingas, bet nuvargęs – kaip tie taškeliai ant kaklo.

– Gera buvo? – klausia.

Klausimas visada būna toks pats. Net ir žinodamas, kad atsakymą nusipirko, jis vis tiek to klausia.

– Turi pinigų? – prisimena.

Beatričė nuduria akis. Toks jų susitarimas – neprašyti ir leisti jam pirmam prisiminti. Jie nė karto neaptarė sumos, todėl dažnai dėl to kyla įtampa. Pavyzdžiui, jei tąkart duoda mažiau, nei davė paskutinį kartą. Nesulaukęs atsakymo Bilas išsitraukia banko kortelę. Ten būna tiek, kiek galima išleisti. Galėtų iš karto išsiimti visus, bet ima po truputį, o likutį – tik paskutinę dieną. Kartais palieka dešimtinę, tyčia, kaip maisto gabalėlį ant stalo per Kūčias.

– Kodą žinai. Parvežti?

– Ne, noriu pareiti pėsčiomis.

– Tada iki.

Apsidairęs pabučiuoja į skruostą. Bučinys šlapias ir atsiduoda žuvimi. Tada apmokėjęs sąskaitą išeina. Beatričė susipila Bilo vyną ir atsilošia kėdėje, kurį laiką galvoja, kad čia, tuščioje jo vietoje, galėtų sėdėti Teatro Milžinas. Jis kaipmat išluptų tą panieką personalui iš akių. Šie imtų ją gerbti, iš tikrųjų gerbti. O jei dar bent kiek suprastų apie teatrą, jų rankos, pildamos vyną, drebėtų. Bet iš jo jau savaitę jokių žinių.

Personalas išties atgyja, zuja aplink tarsi gavę leidimą ją išvaryti. Tvarko stalus, žvilgčioja ir tarškindami įrankiais artėja.

– Dar ko nors? – vienas paklausia.

Beatričė apžiūri suglamžytus jo marškinius, per dieną nuvargusį veidą, nutryptus batus ir vis tiek jaučiasi menkesnė.

– Ledų, – taria.

– Ledų? – pakartoja spoksodamas į dėmę ant staltiesės.

– Ledų.

Jie gerbia ją, tik kai būna su Bilu, tada vadina ponia arba panele. Kostiumuota Bilo išvaizda kažkaip išduoda geras jo pareigas, o gal išduoda ji – beveik incestinio amžiaus jo draugužė.

– Mes užsidarome, – vypteli padavėjas.

Beatričė į jį duria žvitrias žvėrelio akis. Norėtų paklausti, ar bent nutuokia, kiek jai kainavo tie ledai, bet, lyg vėduokle pasivėdavusi Bilo kortele, mandagiai ištaria:

– Užsidarykite, bet prieš tai atneškite dešimt porcijų.

Jie sukrovė ledus į rausvus plastikinius maišus. Nešdama jaučia, kaip dėžučių kraštai braižo kojų ir dvelkia šaltis. Bet pėdina išdidžiai, nusipelniusi visų žemės saldumynų. Tada prisimena viešbutyje palikusi liemenėlę, vitrinose mato pūpsančius savo spenelius ir staiga išdidumas išgaruoja. Ne dėl liemenėlės, dėl tarp kojų dilgsinčio priminimo. Ji išmeta vieną maišą į šiukšlių dėžę ir nusprendžia, kad toliau važiuos su taksi.

Įsėdusi atsipalaiduoja, spoksodama pro langą galvoja apie kortelės turinį. Vieną dalį atsidės, o kitus išleis papuošalams ir gražiems daikčiukams. Bet kad ir kaip stengtųsi, niekaip negali jų įsivaizduoti, galvoje vis kas nors iš viešbučio kambario ar kas nors iš Bilo kūno. Neapleidžia jausmas, kad iš jos liko tik skutai.

– Ant sėdynės jums palikau ledų, – išlipdama taria vairuotojui.

Ir per kiemą nukaukši tiesiai į vonią.

#

Po tokių pasimatymų Beatričė imasi ritualų išvėdinti kūną ir nuraminti mintis. Tai daro įvairiai: dažniausiai krenta į lovą ir žiūri filmą arba įjungia muzikinius klipus ir niūniuoja. Bet kai būna labai blogai, iškrauna save judėdama. Tvarko namus, perkabina drabužius, peržvelgia bižuterijos dirbinius, iškrato juos ant kilimo, o paskui po vieną, kaip uogas, vėl skirsto į dėžutes. Jei ir to neužtenka, pereina prie dokumentų stalčių, virtuvės spintelių ar net išvalo langus. Joana sako, kad pedantiškos Beatričės spintos ir kilimai – tai Bilo potencijos vaisius. Todėl pastebėjusi dulkių kamuolėlius, ji tuoj susirūpina, kas gi nutiko Bilui. Kūną Beatričė vėdina kompleksiškai – tvarkosi nuoga, išsitepusi kvapniais aliejais, visą laiką leisdama krūtims siūbuoti joms patinkančia trajektorija.

Po susitikimų su Teatro Milžinu būna kitaip. Išsiblaškiusi ji pamiršta neplautus puodelius ir visur palieka maisto nuograužas. Be to, susisukusi į chalatą nuolat skundžiasi, kad jai šalta. Tada Joana kartoja, kad jau verčiau susitikinėtų su Bilu. Naudingiau visais požiūriais, sako ir primena apie komforto zoną.

Bet išėjimas šį kartą Beatričei nepakeliamas. Neturi ūpo nei filmui, nei muzikai, nei tvarkymuisi, sėdi nuoga ant slidžių kojų pasidėjusi kompiuterį ir galvoja apie savo svajonę. Tiksliau apie priemones jai pasiekti. Joana sako, kad ta svajonė tokia kvaila, jog protingiau būtų gal net ištekėti už Bilo ir tapti dviguba B.

Beatričės tikslas yra tapti įžymybe. Nesvarbu kokia, bet socialiniuose tinkluose turėti dešimtis tūkstančių sekėjų. Kurie arba ją garbintų, arba taip stipriai pavydėtų, kad savo kartėlį paverstų į pagyras ir liaupses. Jai ne gėda būtų net visa tai nusipirkti. Jei turėtų pinigų, mažiau rūpintųsi paakiais ir galvą suktų, kaip verčiau ką nors linksmo nuveikti.

Pradžioje – dar iki Bilo ir Teatro Milžino – bandė suktis pati. Nesėkminga bandymų virtinė ją pavertė vieno epizodo aktore, bušido mergina, pirštų modeliu, ant kurių pamišėlis fotografas movė prezervatyvus, ir dar daug kuo. Bet viskas veltui, ja žavėjosi tik kaimynai močiutės kieme, kurie prie sukiužusių sandėliukų jai džiaugsmingai plodavo ir mojuodavo. Bet tai darydavo visada, kiek ji įstengė prisiminti.

Paskui sekė egzistencinės kančios ir ieškojimų laikas. Ji lygindavo save su kitais ir negalėdavo suprasti, kuo yra už juos prastesnė. Tai sukeldavo milžiniškas kančias ir prislėgtas nuotaikas. Į viską spjovusi, ji net nustodavo lankyti paskaitas, bet vos tik susitaikydavo, kad nieko iš to neišeis, imdavo ir vėl suregzdavo naują planą.

Labiausiai trikdė mintys apie tėvus. Jie vis kartodavo, kad ji gimusi tapti *kažkuo*, kad privalanti ištrūkti, viską išrauti su šaknimis, bet nė karto nepasakė – kuo ir iš kur. Nesuteikė jokio pagrindo. Atvirkščiai, pradėjusi nuo restorano virtuvės pastumdėlės darbo, ji ne kartą jiems apmokėjo skolas, taisė pagedusį šaldiklį, o Kalėdoms atveždavo maišus dovanų ir maisto.

Bet ir tai nesugriovė jos optimizmo.

Važiuodama traukiniu į darbą įsivaizduodavo radusi savo užslėptą talentą, tada svajodavo apie šlovės minutes. Ten stovėdavo švelniai apglėbusi savo apdovanojimą ir sakydavo padėkos kalbą. Atrodydavo kaip jie, tos medijų įžymybės – tyri ir žemiški, bet ir nepasiekiami. Atsipeikėdavo įsitvėrusi ranktūrio ir prisimindavo, kad šiuo metu savo padėkoje galėtų paminėti tik Bilo pimpalą ir Teatro Milžino laiko šiukšles. Tada nuspręsdavo išvis niekam nedėkoti ir grūsdavosi su keleiviais prie traukinio durų.

Galėtum būti kaip Diušanas – taip ar ką nors panašaus sakydavo Joana. Bet Beatričė nieko nežinojo apie diušanus ir purtydama galvą atšaudavo, kad sėkmės paukštę ji nutvers atsitiktinai. Kaip nors be pastangų ir didelių rūpesčių. Tai ir yra Diušanas, spygaudavo Joana ir pridėdavo dar ką nors iš savo knygų.

Ji ir pati buvo kaip knyga, visada šiek tiek kvepėdavo dulkėmis ir popieriumi. Apie knygas kalbėdavo visada, bet nereikalaudavo nei pritarti, nei ką nors pasakyti.

Būdavo, atpasakoja ištisą knygos turinį ir ramiai priima Beatričės tylą.

Neseniai Beatričė ėmė galvoti, kad toks jos elgesys tikriausiai yra paslėptas noras įkrėsti jai bent kiek proto. Ir, atrodo, kartkartėmis tai išties pasiteisindavo. Beatričės svajonės planas ir gimė tada, kai Joana dėstė, kad žmogaus egzistavimas neturi jokios prasmės. Žmonės yra tik evoliucijos proceso vaisius, kalbėjo. O susižavėjusi Beatričė pridūrė, kad visai kaip sliekai.

Kiaurą popietę Beatričė plėtojo teoriją, kad jos nuolatinis prasmės ieškojimas yra tuščias reikalas, visiškas krachas, kaip Joanos atpasakojami knygų siužetai. Ir kad tarp vargetos autobuse ir Nobelio premijos laureato egzistenciniu lygmeniu galima dėti lygybės ženklą. Vadinasi, ji mąstė, pastangos lįsti bosui į užpakalį yra lygios pastangoms nieko neveikti. Jei tai tiesa, Beatričė norėtų nieko neveikti. Įterptų ten šiek tiek malonių dalykų – kaip saldumynai su kava ar geras seksas su gražiu vyru – ir mėgautųsi nieko nereiškiančiu savo egzistavimu. O kad nebūtų nuobodu, turėtų dar ir tūkstančius sekėjų, įtakingų ir įdomių draugų, kurių nuotoliniai bučiniai į skruostus būtų kaip talentingas kompozitorius netikusiam dainininkui. Bet realybė buvo kitokia: kad bent pusę tiek turėtų, dabar turi gydytis psichologines ir kūno žaizdas.

Jos beveik išsivėdino, jau pašiurpo oda ir pagaliau ji gali įsisukti į rankšluostį. Telefone randa Bilo žinutę, ji tokia kvaila, kad jai norisi juoktis. Labanaktis su visokiais

tiutiutiu netinka prie Bilo išvaizdos nė prie jos telefono. Verčiau jau būtų gavusi šaltą ir nieko nereiškiančią Teatro Milžino žinutę. Bet kai ji laukia, jis niekada nerašo. Nieko neatsakiusi, ji numeta telefoną ir arčiau prisitraukia kompiuterį.

Štai – jos dievaitė ir vėl su dantų pasta. Šepetėlis paprastas – rastų tokį bet kokioje parduotuvėje, bet pasta gula kažkaip gražiau. Todėl ir tūkstančiai paspaudimų patinka. Staiga Beatričė prisimena teoriją apie slieką ir žiūrėdama merginai į veidą pabando įsivaizduoti, kaip ji atrodytų išsivoliojusi juodžemyje. Paskui ilgai guglina apie slieką. *Clitellata, annelida, haplotaxida.* Toks niekingas padarėlis, o tiek karalysčių ir šeimų. Apmaudu ir gėda, bet šis tekstas pranoktų jos gyvenimo aprašymą.

Ji nustumia kompiuterį ir trinasi akis. Pusė trijų, be to, dar ilgai apie viską galvos. Seniai buvo aišku, kad kažką daro ne taip ir kad neverta graužtis dėl kilnių tikslų. Pavyzdžiui, Joana kartą pasakojo apie Mariją Kiuri, kuri už visokius baisiai svarbius dalykus ne tik buvo apdovanota, bet dar ir dėl to mirė.

Beatričė atsigula, galva įskaudusi, atrodo, kad būtų padėjusi ją ant akmens. Verčiau dėl nieko nemirs, galvoja, o išmoks dailiai užsispausti dantų pastos. Tada prisimena, kad šį vakarą ji apskritai nesivalė dantų, bet nė krust, raumenys atsisakę judėti. Vos tik užmerkia akis, tuoj ir užmiega.

#

Kai pirmą kartą Beatričė nusifotografavo prie logotipų sienutės, net jei nuotraukose ir buvo matyti moliu aplipę jos aukštakulniai, ji sudėliojo paskutinius savo plano taškus. Sienutė – svarbiausia vakarėlių dalis, galvojo. Ten stovintys ir nufotografuoti visiems įrodo, kad gyvenime kažką daro gerai. Galima sakyti, kad tai – kaip galimybių šaltinėlis, iš kurio, jei nori šį tą turėti, privalai atsigerti simpoziumo metu. Kuo daugiau sienučių fone – tuo greičiau pasidarai žinomas.

Viskas paprasta, mąstė Beatričė, bet ilgainiui suprato, kad ten yra kažkas magiško. Kaip ir kiekvienas svarbus dalykas, šis veiksmas irgi turėjo daugybę taisyklių. Jų negalima buvo laužyti, o kai kurias laužyti buvo privalu. Pavyzdžiui, į vakarėlius reikėdavo ateiti nei per vėlai, nei per anksti, o tik tuo mistiniu metu, kuriam išsiaiškinti prireikia daugybės laiko. Kitaip – vakarėlių kilimus minsi tuščiai, be to, dar vėjais švaistysi pinigus ir vis tiek vieną dieną tapsi tik prielipos pavyzdžiu.

Fotografų akyse pradžioje būni tik kaip kažkur matytas asmuo. Kuo dažniau jiems rodaisi, tuo greičiau jų smegenų ir pirštų darbą sujungi į viena. Vadinasi, mąstė, kad ir kaip bijai, privalai veržtis į priekį, stotis prieš fotografus, – kurie, kol tu pozuoji, nuobodžiaudami dairosi, – ir vaidinti, kad esi dėmesio verta asmenybė. Taip stovėdama turi atrodyti ir laiminga, ir išdidi, o slapčiomis tikėtis, kad kas

nors spustelės tą mygtuką. Bent iš mandagumo. Paskui dar vieną, dar, dar, kol mandagumas išblės ir jie jau žūtbūt norės tave fotografuoti.

Beatričei tą vakarą pasisekė su kaupu. Kelių valandų pobūvis pranoko jos lūkesčius. Ją ne tik nufotografavo, tą vakarą ji dar ir susipažino su Teatro Milžinu. Jis paklausė, ar ji domisi teatru. Ji atsakė, kad taip, tačiau nedrįso plėsti šios temos. Apie teatrą nieko nenutuokė, o kad buvo aktorė, nutylėjo. Nujautė, kad tai pridarytų bėdų. Jis imtų klausinėti apie dalykus, kuriuos seniausiai buvo pamiršusi, o gal niekada ir nežinojo. Tai pastebėjęs jis daugiau nieko apie tai ir neklausė, buvo mandagus, atnešė gėrimą ir kartu pažėrė ištraukų iš spektaklių. Paskui, kai jau buvo gerokai įkaušęs, prisipažino, kad ji kerinti moteris.

Ji kartojo tai važiuodama namo ir jau sugrįžusi, ir nuoga stovėdama prieš veidrodį. Tada suprato – niekas čia prie jos netinka. Nei iš paskutiniųjų prie jaukumo pritempti jos namai, nei juo labiau traukinys į darbą. Net Joana savo atgrasiu liesumu kėlė abejonių. Beatričės vieta buvo ten, prie logotipais išmargintų vakarėlių sienučių. Kartu su A kategorijos žvaigždėmis, su Teatro, Kino ir Dantų Pastos karaliais.

Taip gimė, Joanos akimis, neįtikėtinai kvailas planas, Beatričės svaigiai pavadintas Svajone. Ji troško surengti savo gimtadienio šventę su fotografais, su jai skirta sienute, kurią išmargintų BEATRIČĖ ir jubiliejiniai TRISDEŠIMT skaičiai. Buvo tikra, kad kai tai atsitiks, ji pagaliau

galės džiaugtis šlove, kad socialiniuose tinkluose pernakt prisirinks gerbėjų ir ji mėgausis taip ilgai lauktu įžymybės gyvenimu.

Kai paaiškėjo, jog reikės dar ne kartą gulėti su Bilu, aistros apmalšo, bet, kaip pati sakė, sustoti jau buvo per vėlu. Po keleto vakarėlių su Teatro Milžinu ji jau žinojo – tai didis jos gyvenimo pašaukimas. To apsvaiginta, lygino save su moterimis iš Joanos knygų. Paslapčiomis, nenorėdama jos pykdyti, linkčiodama klausydavo istorijų ir tikėjo, kad gyvenimas, Bilas ir Milžinas ją apdovanos ne mažiau.

Nuo tos dienos per pasimatymus su Bilu ji įstengdavo galvoti tik apie šventę. Jam kalbant skaičiuodavo ir vesdavo formules, jį pertraukusi išsitraukdavo užrašinę ir įsirašydavo kilusią idėją ar prirašydavo dar vieną skaičių. Pakeldavo akis ir klastingai nusišypsojusi pameluodavo, kad rašo eiles. Jis keistai nutildavo kaip galvodamas apie sutapimus, o paskui prašydavo paskaityti. Glostydavo rankas ir meiliai glausdavosi, tada užgriuvęs ją dusindavo. Tuo metu ji netrukdoma įsivaizduodavo stalo papuošimus, įrankius, taures ir pyragaičius. Svarstydavo, kokie bus kilimai ir kėdės, ir tikriausiai nevalingai šypsodavosi. Tai pastebėjęs Bilas nudžiugdavo, palikdavo daugiau pinigų arba, švelnumo apimtas, kliedėdavo apie meilę.

Su Milžinu buvo kitaip. Ji neprarado budrumo ir mokėsi. Jei pakviesdavo, lydėdavo jį į visus vakarėlius. Tas nevyko taip jau dažnai, o įvykus viena ramstydavo sienas.

Vos atėjus, Milžinas išdumdavo su kuom nors pasikalbėti ir retai kada ją prisimindavo. Ji sekdavo kiekvieną jo žingsnį, žavėjosi jo populiarumu, laisvumu pozuojant, net abejingumu jai, kai, vakarėliui įsisiautėjus, jis nustebdavo ją pamatęs. Tu dar čia, klausdavo ir apkabindavo. Ir ji niekaip negalėjo šito suprasti.

Šiaip ar taip, tos kelios akimirkos, kai ateidavo drauge, ir net gėdingi pastovėjimai prie sienų greitai davė rezultatų. Grįžusi namo, ji su džiaugsmu skaičiuodavo naujus sekėjus feisbuke ir instagrame. Neabejotinai tapo smalsumą keliančia jo drauguže ir tuo didžiavosi. Jau beveik čiuopė savąją sėkmės paukštę, beliko tik apie tai jam papasakoti.

– Žadu surengti didelę gimtadienio šventę, – kartą sukaupusi drąsą pasakė.

Tada išklojo detales. Pasidalijo pamąstymais apie gėles, stalus, kilimus, užrašus ant logotipų sienutės ir iš jaudulio virpant kūnui laukė, ką jis atsakys. Pradžioje atrodė, kad jis išvis negirdi, paskui staiga atkuto ir audringai su viskuo sutiko. Buvo įkaušęs, kaip visada, tad kalbėjo gyvai ir vaizdžiai gestikuliavo rankomis. Pats laikas tapti karaliene, sakė ir į pokalbį įtraukė padavėją. Šis tik linkčiojo, o paskui atnešė spalvotų kokteilių.

Beatričė traukė per šiaudelį kartų gėrimą kaip laimės eliksyrą ir klaũsė, ką jis kalba. Jis vardijo, ką reiktų pakviesti, prisiminė išvardytas detales ir sakė, kad jos idėjos neblogos. Paskui, išgėręs dar kelis kokteilius, įniko kalbėti

apie savo spektaklį. Beatričei tai priminė Joanos knygas, todėl žinojo, kad geriau tik klausyti. Pasirėmusi smakrą rankomis, ji tylėjo ir siurbė kokteilį, galvojo apie juodu gražius ir laimingus. Bet netrukus Milžinas apniuko, prisiminė, kad turi eiti, ir paliko ją su neišgerta taure. Į ją spoksodama Beatričė mąstė, kokia galėtų būti jos šventinė suknelė.

#

Planams įsibėgėjus Beatričė įniko analizuoti žurnalus. Tai buvo savotiški namų darbai, kuriems skyrė visą savo laisvą laiką. Per pietų pertraukas ji beveik nebeišeidavo su kolegomis – tik braižė schemas ir bandė perprasti dėsnius, pagal kuriuos veikė sudėtingas žvaigždžių gyvenimo mechanizmas. Beatričė galvojo: kiekvienas reiškinys turi klestėjimo ir žlugimo priežastis ir ji privalanti jas išsiaiškinti. Aprašinėjo žurnalų paraštes, klijavo žymeklius, o namie iki išnaktų, pasitelkusi fantaziją ir Joanos žodyną, viską dėstė užrašų knygelėje.

Joje užrašė štai ką:

Yra A, B ir C kategorijų žvaigždės.

A – diktuoja taisykles. Jie yra absoliutūs kitų dviejų kategorijų suverenai. Jie reklamos taikiniai, tačiau nebūtinai fanatiški ekshibicionistai. Jie patys nusprendžia, kiek

rodyti gyvenimo, ir patys nustato, kiek ir už ką jiems sumokės. Šiai kategorijai privilegijos teikiamos už: atėjimą ir išėjimą, pozavimą ir dantų pastos nuotrauką, ir bet ką. Jiems niekada niekur nereikia kvietimo. Jie ir be jų laukiami šventėse ir gatvėse, restoranuose ir drabužių parduotuvėse, ir visur kitur. A kategorija neprivalo miegoti su kuo nors dėl ko nors. Tai jie miega su kuo panorėję. Jie kaip liūtai.

B kategorija dažniausiai būna A draugai. Jie užsiima įkyroku ekshibicionizmu. Rodo savo kasdienybę, laimėjimus, fotografuoja namus, lovas, maistą, gyvūnėlius, vaikus. Bet ne taip atsainiai, kaip būtų galima pamanyti. Jų gyvenimas turi būti įdomus ir nepasiekiamas. Jie apgalvoja kiekvieną smulkmeną ir tikriausiai taip pat rašo į slaptas išlikimo knygeles. Prieš ką nors darydami jie privalo įvertinti *už* ir *prieš*. Nuspėti, ar sulauks A kategorijos dėmesio. Jų geidžia vakarėliai, bet atsižvelgiama į A kategorijos asmenų „koncentraciją". Jei vakarėlyje šių daug, tuomet B lieka šešėlyje. Jie kaip šnipai arba amatininkai. Pirmieji sužino apie vyksiančius vakarėlius ir išgraibsto kvietimus. Išmano fotografavimosi kanonus, laiką, vietą, kurioje stovėti, žmogų, su kuriuo pasisveikinti. Jų galvoje apsčiai taisyklių, todėl susišnekėti būna sunku. Jie nuolat stebi aplinką ir keičia temą, pavidalą, spalvą, funkciją, prireikus keičia ir vakarėlį. Kategorijai B mokama retai, nebent užsakovui verkiant reikia žvaigždžių, o A juo nesusidomi. Jie – chameleonai.

C kategorija yra puikūs plagiatoriai ir prielipos. Jų tikslas atkartoti aukštesnių kategorijų atstovus. Iš esmės mažai kuo skiriasi nuo B kategorijos, skirtumas tik, kad nėra taip geidžiami žurnalistų. Bet už tai su jais lengva dirbti. Juos galima redaguoti, iškirpti ar ištrinti. Dar – pasinaudojus klusnumu, sukurti skandalingą istoriją. Dažniausiai pastebimi A ir B pašonėje. Ir labai retai aptinkami vieni. Jiems niekas nemoka, atvirkščiai – tai jie leidžia krūvas pinigų drabužiams, kvietimams, gražiems daiktams, kuriuos privalo visiems rodyti.

Šiai kategorijai Beatričė nesugalvoja pavadinimo. Ji aiškiai žino, kad pati jiems priklauso ar bent jau nori priklausyti. O apie save kalbėti bjauriai, pasirodo, ne taip jau lengva.

Perskaičiusi tekstą, ji apskritai pradeda viskuo abejoti. Išmargina puslapius klaustukais ir paslepia užrašinę. Niekam nerodys, galvoja, ir ypač Joanai, ji ne tik išjuoktų, bet tikriausiai apskritai nustotų bendrauti.

Bet vieną dieną, pamiršusi, ko prirašė, ir, atvirumo apimta, ji į rankas Joanai įbruka užrašinę. Tai padaro suknelių salone, kur, anot Beatričės, Joanai nekiltų noras jos garsiai išplūsti.

– Paskaityk, – taria ir paskubomis įsisuka į suknelės šilką.

Joana ilgai ir susikaupusi skaito.

– Per daug matematikos ir per mažai romantikos, – taria baigusi.

Tai pasako žiūrėdama į nuščiuvusią siuvėją, kuri akimirksniu pradeda teisintis, kad suknelė dar nebaigta. Sako, čia dar reikia patrumpinti, o čia pailginti, čia suspausti. Joana linkteli ir priduria, kad suknelė kaip iš Klimto *Bučinio*. Siuvėja nusivaipo ir išrausta, matyti, kad nesupranta, komplimentas tai ar kad kas nors negerai.

Beatričė sukiojasi pasilipusi ant pakylos ir žvilgčioja tai į draugę, tai į nepatenkintą siuvėją. Tada nusijuokia ir pamano, kad čia tikroji jos Joana.

Vos išėjus iš salono, ši konstatuoja:

– Tu durna.

– Taip ir maniau, kad turėsi, ką pasakyti.

– Galvoju, ar verta kaip nors paaiškinti, ar Barbių namelyje jau nebeliko nė lašo intelekto.

Joanos priekaištai būna žiaurūs. Dažniausiai ji kalba ramiai, be išraiškos, lyg tai, ką sako, ir taip savaime būtų aišku. Po tokių pasipešiojimų Beatričė ne kartą svarstė, kaip tokios, šviesmečiais viena nuo kitos nutolusios asmenybės, apskritai gali sėdėti viename kambaryje? O jų draugystė kėlė dar daugiau abejonių. Beatričė niekad nebuvo prisipažinusi, kad pykčio priepuolių apimta Joaną laikė tik kaip iš kaimo parsivežtą relikviją. Ir jei ne bendros gimtinės šaknys ir nuobodulys, jau seniausiai būtų ją išmetusi.

– Nesuprantu, kodėl mes draugės, – Beatričei išsprūsta.

Jos pasuka keliu palei upę. Joana stabteli ir susiradusi akmenį sviedžia į vandenį.

– Paprastai, – taria. – Normalus gražių mergaičių elgesys – susirasti antimoterį ir paversti ją drauge.

Beatričė susinervina, pamano, kad ji tikriausiai kaip visuomet teisi ir kad verčiau nebūtų pradėjusi šios temos. Žiūrėdama į vandenį Joana išdėsto ramią kalbą apie Rožinių namelių gyventojas. Joms reikia medžiagos jų grožiui patvirtinti, sako ir meta dar vieną akmenį. Tam neužtenka vyrų komplimentų, meta vėl. Joms reikia kažko, į ką pažvelgusios galėtų prisiminti – ak, tikrai, aš juk tokia graži. Tai pasakiusi, ji pasivalo delnus į kelnes ir įsitikinusi, kad Beatričė nieko nesakys, tęsia toliau:

– Tam aš tau ir reikalinga. Hermio ir Afroditės sūnus su putyte ir pimpaliuku, – nusijuokia. – Ir taip bus, kol neišnyks tavo psichologinės brandos spragos.

Nors Joana šypsosi ir atrodo gerai nusiteikusi, Beatričė neįstengia priimti to kaip pajuokavimo. Ji nusuka akis ir galvoja, kad niekada nematė Joanos nuogos, o tarp savo gražių daiktelių išvydusi berniukišką jos figūrą, visgi neatmesdavo galimybės, kad kažkas čia ne taip. Kad už Afroditės ir Hermio sūnaus galbūt paslėptas homoseksualumas.

Ne kartą ji stebėjosi, kiek daug Joana turi vyriškų bruožų, bet jos kaulėtame veide rasdavo ir ką nors stebėtinai moteriško. Tai buvo jos grakščiose plaštakose ir kakle, net dailioje jos kaukolės formoje. Kad ir kaip stengėsi, Joanai nepavykdavo to užmaskuoti nei berniukiškomis kelnėmis, nei liemenėmis, nei pernelyg dirbtiniais dideliais

žingsniais. Kartkartėmis ji išdidžiai save vadindavo džakomečio lėle. Nei vyras, nei moteris, sakydavo. Šalta ir grublėta, netašyta, primityvi, bet vertinga. Tada nusijuokdavo ir palikdavo Beatričę nežinomybėje.

– Jei taip sakai, – supykusi prabyla Beatričė, – vadinasi, tu irgi turi priežasčių būti su manimi.

– Tai aišku, – prunkšteli ji, – man reikalingas tavo kvailumas. Šalia jo matau savo erudiciją ir išmintį.

Tada stoja nejauki tyla. Paprastai taip nutikus, Beatričė įstengdavo nukreipti temą ir netrukus viską pamiršusios jos vėl atgaudavo ramybę. Bet šįkart ji ėjo tylėdama, iš įtūžio suspaudusi kumščius, mintyse kartojo, kad tai paskutinis jų susitikimas. O iš tiesų pyko už tiesą, už tuos kvailus jos išvedžiojimus ir teorijas, kurioms priešintis Beatričė neturėjo nei noro, nei žinių.

– Šiaip ar taip, mes viena kitai reikalingos, – taria Joana.

Lyg būtų supratusi Beatričės įsižeidimą, ji sušvelnina prieš tai pasakytą mintį. Tu gauni iš manęs ir naudos, sako. Mano smalsumas sužadina tavo smalsumą, o moksliniai išvedžiojimai, kurių taip nekenti, vis tiek nusėda tavo galvoje. Beatričė linkteli ir susilaiko nuo komentarų. Joana kalba toliau. Sako, kad Beatričės gyvenimas jai duoda medžiagos. Kam ta medžiaga skirta, ji nutyli. Tada netikėtai prisipažįsta, kad jei ne ji, turbūt ir dabar sėdėtų namie ir mokytųsi iš knygų. Supranti, sako, bet mokytis galima ne tik iš jų. Tada užbaigia taip, kaip dar niekuomet Beatričei nekalbėjo:

– Tu man padedi mokytis kitaip, kad ir tuščiai vaikščiojant prie upės.

Beatričė atslūgsta ir pasiūlo nueiti suvalgyti ko nors skanaus. Pakeliui Joana eina tylėdama, lenkiasi prie akmenų, kelia, bet ir vėl numeta. Pagaliau radusi tinkamą mėto iš vieno delno į kitą, tada prisimena Beatričės užrašus.

– Džiaugiuosi, kad pamažu bandai mąstyti schematiškai, – taria. – Bet, nepyk, tai marazmai.

– Marazmai ne marazmai, bet jie daug ką padėjo suprasti. Žurnalistai yra masalas įžymybėms. Ir jei...

– Bet juk ir atvirkščiai? – įsiterpia Joana.

Beatričė linkteli.

– Tai kiaušinis ar višta? – Joana paglosto akmenį ir sviedžia į vandenį.

– Abu, – ir įninka pasakoti, kad Milžinas jai padės.

Jos pasuka miesto link, Joana klausosi Beatričės pasakojimų ir vis įsiterpia ko nors sukritikuoti ar paneigti. Sako, kad verčiau saugotis Milžinų ir kad laimė yra tik hormonai.

– Tu gadini pokalbius, – taria Beatričė ir atveria kavinės duris.

Trinkteli jas išbaidydama net kitapus gatve slampinėjančius balandžius.

Kavinė pustuštė, įkyriai švilpauja jos šeimininkas, prie gretimo stalo sėdi moteris. Jos parfumai riečia nosį, neįmanoma užuosti kavos. Beatričė nustoja kalbėti ir, pamiršusi deramą mandagumą, išpučia akis.

– Ta moteris verkia, – sako Joanai.

– *So?* – Ši suraukia antakius. – Kieno čia reikalas? – taria ir ima garsiai galvoti, ką čia suvalgius.

Beatričė neatlyžta, jos smalsumas beribis. Ji svarsto, kodėl ji, tokia elegantiška, galėtų verkti vidury dienos? Apžiūri drabužius ir kaklo skarą – ją nervingai krapšto nepriekaištingai sutvarkytu nagu. Beatričė pamano, kad jei turėtų tokių daiktų, niekada neverktų. Bet ši net nevalgo pyrago ir negeria kavos, tik sėdi dėbsodama į laikraštį. Paskui atsistoja ir, į grindis nudūrusi pasruvusius akis, sprunka iš kavinės.

Beatričė stveria laikraštį, kažkas jame patraukia ir Joanos dėmesį.

– Pf, – prunkšteli ji. – Ir liūtams A, – tai pabrėžia, – ateina galas.

Beatričė pusbalsiu perskaito: „Šokiruojantis smurto protrūkis: šalies įžymybė užpuolė vaiką.“ Pakelia akis ir taria, kad nereikėtų čiuptis kraštutinumų, tada užsisako deserto ir valgo svarstydama, kodėl ji verkė.

#

Iki šventės likus keletui savaičių Milžinas nutilo. Vyko pasirengimas naujam spektakliui, tad į žinutes jis atsakinėdavo šaltai arba neatsakydavo. Beatričę tai varė iš proto, ji bijojo, kad jis pamirš ir kad Klimto suknia taip ir liks

kabėti, kad susitikimai su Bilu pasidarys beprasmiai ir Joana liks teisi.

Jis niekada nepaskambina, kai ji laukia. Apsireiškia tik tada, kai netekusi vilties pradeda ieškoti kito plano. Kartkartėmis ji tyčia bando nelaukti. Išjungia telefoną ir visą dieną būna pasinėrusi į savo reikalus. Arba popieriaus skiautėje užsirašiusi numerį, telefone ištrina bet kokius jo egzistavimo pėdsakus, net žinutes, kurias būna gaila ištrinti. Ir vis tiek laukia.

Tą kartą jo kvietimą irgi gavo vėlai, iškentusi dar vieną laukimo dieną jau rengėsi miegoti. Aš teatre, jis rašė, švenčiu gimtadienį, atvažiuok. Ji nesuabejojo, šoko iš lovos, pudra užmaskavo nugulėtus skruostus ir išrūko.

Visą kelią galvojo, kokia ypatinga ji bus. Kaip įsikibusi į parankę visiems parodys, kad yra ne šiaip sau merga, o paties Milžino į šventę pakviesta moteris. Nors laikrodis rodė gerokai po vidurnakčio ir ji vis galvojo, kad ją prisiminė per vėlai, guodė save, kad apskritai prisiminė.

Teatro kieme pasitiko nepažįstamas vyras, stovėjo prie tarnybinio įėjimo ir nieko nepasakęs pamojo sekti. Kaukšėdama grindiniu susijaudinusi ji dairėsi po nykų kiemą ir galvojo, kad tokia šventė patiktų net Joanai. Įsivaizdavo, kaip ypatingi teatro žmonės, susėdę scenoje, švenčia režisieriaus gimtadienį. Pašnibždom kalba citatomis, diskutuoja apie knygas ir meną.

O, kad Joana matytų, džiūgavo įžengusi į nykų koridorių.

Netrukus euforija ėmė blėsti. Nebuvo girdėti diskusijų nei šurmulio, tik zvimbiančios senos lempos. Jie praėjo tuščią ir dar nenušluotą sceną, pakilo laiptais ir vėl ilgai kėblino šaltais koridoriais. Pagaliau sustojo.

– Prašom į kabinetą, – tarė jis.

Kabinetą?

Beatričės širdis ėmė daužytis, susimąstė, kad galbūt čia Milžino visai nėra ir kad kelio atgal tikrai nerastų. Bet vyriškis tuoj stumtelėjo duris ir ji išvydo pilką dūmų sieną. Kažkas tyliai šnekėjo. Ji pasitaisė suknelę ir žengė į vidų.

Vos už kelių žingsnių atsimušė į šiukšlėmis nusėtą stalą. Prie jo, vienas ant kito sulipę, sėdėjo jaunimėlis. Jų pokalbis akimirką nutrūko, kol ją apžiūrėjo, paskui tęsėsi toliau. Beatričė dar kartą pasitaisė suknelę ir burbtelėjo pasisveikinimą. Niekas neatsakė. Nebuvo blyksčių, jokių teatro žmonių, maisto, jokios šventės. Tik šiukšlės ir dūmai.

Nusvarinęs galvą ir tylus, Milžinas sėdėjo tolimiausiame stalo gale. Jai prisiartinus pakėlė galvą, bet žvilgsnį nukreipė kažkur už jos. Neparodė ženklo, kad ją apskritai pažįsta. Tik Beatričei prabilus staiga atgijo, pasisodinęs ant kelių glostė jai nugarą ir vis kartojo negalintis patikėti, kad ji čia. Beatričė nedrįso priminti, kad tai jis pats ją pasikvietė, juo labiau nedrįso klausinėti, kodėl tik dabar. Buvo akivaizdu – vakarėlis seniausiai pasibaigė, su maistu plastikinėse lėkštėse murkdėsi cigaretės.

Taip sėdėjo iki aušros. Jaunimėlis išsiskirstė, Beatričės kairė koja nutirpo, paskaudo nugara ir sušalo rankos. Čia atlydėjęs vyras vis užsukdavo pasižiūrėti, kaip jie laikosi. Įžengusį Milžinas pavydavo ranka ir jis nesipriešindamas dingdavo. Kai įėjo paskutinį kartą, Milžinas miegojo.

– Aš pasiliksiu, jei galima, – tarė ji.

Jis sutiko, pasiūlė nutempti jį į gretimą kambarį. Ten yra sofa, pasakė.

Beatričė laikė už kojų, o jis nešė už rankų. Milžinas atrodė kaip užduseęs, tarsi ištrauktas iš vandens ir jau nudžiūvęs. Pilkas ir išpurtęs. Jie paguldė jį ant dėmėtos sofos ir kurį laiką tylėdami į jį žiūrėjo. Paskui, lyg dalytųsi nuotaika, pažvelgė vienas kitam į akis.

Jis linktelėjo ir išėjo.

Beatričė dairėsi kokio nors apkloto, bet nieko neradusi susirangė šalia. Netilpo. Krito tai ranka, tai koja, bet neįstengė jo pastumti. Gulėjo prispaudusi galūnes jėga ir įsikibusi jam į marškinius. Apėmė pasibaisėjimas savimi, jausmas, kad neturėtų čia būti. Ji net girdėjo kaltinančius Joanos žodžius. Šį kartą turbūt su jais sutiktų, bet nusprendė, kad niekada jai neprisipažins. Ji nesupras, mąstė žiūrėdama į švintantį dangų, nes nesuprato ir pati: su pasibaisėjimu maišėsi dar kažkas kitas, tai sklido iš šilto Milžino kūno. Beatričė nebeįstengė suvokti, ar jo reikėjo, kad taptų žvaigžde, ar ja tapti norėjo, kad jį išlaikytų.

Nutikimas teatre Beatričei pasėjo abejonių, ji vijo jas nuolat kalbėdama priešingai. Vos susitikusi su Joana, tauš-

kė apie detales ir vis matavosi suknelę, o likus savaitei, ją nusivedė parodyti išnuomotos salės. Tupinėjo džiūgaudama ir gėrėjosi kiekviena smulkmena. Čia bus stalas, o čia kampas gėlėms, sakė, o ten stovės sienutė, prie kurios fotografuosimės.

Joana tylėjo, negalėjo suprasti, ar šis infantilus draugės pasakojimas gali būti tikras. Ji dairėsi po salės skliautus, po jais Beatričei išties visai tiko būti, bet vos tik pabandydavo tai įsivaizduoti, vaizduotė nupiešdavo ką nors tragiško: kaip Dedalas gamina sparnus, o ši, spygaujanti iš džiaugsmo mergaitė, virtusi Ikaru.

Nors apsimetė, kad jai nerūpi, savo ledo širdyje Joana jautė, kad privalo kažkaip padėti. Paaiškinti, kad visas tas A, B ir C šūdas jai nei priklauso, nei priklausys. Priversti pažvelgti į save iš šono ir pamatyti, ką ji daro su savimi. Kokia būna pasimylėjusi su Bilu ir kokia grįžta iš susitikimų su Milžinu. Kokius ženklus jie palieka jos kūne ir sieloje. Parodyti, ką ji regi jos akyse. Joana žinojo, kad jokie atkalbinėjimai Beatričės nepaveiks, jokie galimi scenarijai neišgąsdins, tad slankiojo nesumanydama, ko imtis. Kol, likus vos kelioms dienoms, pasitelkusi savo išmonę ir vaizduotę, ji pabandė apie tai papasakoti savitu ir, kaip tikėjosi, Beatričei priimtinu būdu.

Jos sėdėjo Beatričės drabužinėje, kur dažnai prasidėdavo ir baigdavosi jos meilės pasakojimai. Ji mėgdavo juos iliustruoti garderobu, prie *ėjau* ir *buvau* visada pridėdavo ir *vilkėjau*. Tada rodydavo tuos drabužėlius, nekreipdama

dėmesio į nuobodžiaujantį Joanos veidą. Ši esant gerai nuotaikai sugalvodavo jiems kokį nors pavadinimą. Šitas kaip *homo sapiens*, sakydavo, ir abi kikendavo, arba de Sado Žiustina, apokaliptinis švarkelis, redukuotas sijonas, makabriška nuotaka, incestiniai naktiniai, korozinis megztukas ir taip toliau. Pagavusi Beatričės juoką, Joana įsijautusi vardydavo, kol imdavo trūkti oro arba abi apsipildavo ašaromis. Bet šį kartą ji akivaizdžiai atrodė sunerimusi. Tai pajutusi Beatričė nesėkmingai pabandė prajuokinti pati. Tik nieko neišėjo.

– Parašiau apsakymą, – pagaliau tarė Joana.

Beatričė suplojo delnais ir prisipažino jau seniai nujautusi, kad Joana kažką rašo ir kad neabejojanti, jog apsakymas yra nuostabus.

– Nori išgirsti?

– Dabar? – sutriko, bet atrodė sužavėta.

– Jei nori.

Beatričė norėjo, prisėdo ant grindų ir įsižiūrėjo į Joanos rankose švytintį popieriaus lapą. Apsakymas vadinosi *Selfų slėnis*.

Pirmiausia Joana, kaip jai būdinga, papasakojo apie skaitytą knygą.

– Tai apokaliptinė istorija apie fabrike gaminamus žmones*, – kalbėjo, – su iš anksto nustatyta jų paskirtimi, ideologija ir jausmais. Nors sudėtingas gamybos procesas,

* Kalbama apie Aldoso Hakslio (Aldous Huxley) romaną *Puikus naujas pasaulis*.

cheminės intervencijos, inkubatoriai, kolbelės ir nuo kūdikystės kartojamos mantros dar neišsipildė, man vis tiek tai primena šiandienos socialinių tinklų pamišimą. Feisbukas, instagramas, tviteris ir žiniasklaida yra savotiškas žmonių gamybos mechanizmas. Manau, nė pats gerai nenutuokdamas Aldosas Hakslis dar praeitame tūkstantmetyje apie tai ir kalbėjo. Skirtumas tik tas, kad šiandien tai daro pats žmogus, jo nereikia grūsti į mėgintuvėlius ir auginti propagandinėmis sąlygomis. Šiandien mėgintuvėlius atstoja agituojami išvaizdos, santykių ir sėkmės kanonai. Jo nereikia auginti inkubatoriuje, kad tai įdiegtum, užtenka leisti tikėti, jog puikus naujas pasaulis egzistuoja jo telefone. „Ir tada kiekvienas priklauso visiems." Šitas sakinys ir buvo pradžia mano istorijai, – Joana stabtelėjo bandydama įžiūrėti, ar Beatričė suprato.

Paskui papasakojo apie Tolkino Elfus. Ir Beatričė pagalvojo, kad jos įžangoms nėra galo. Tai geresnės žmonių versijos, ji kalbėjo, turinčios viską, ko žmogus gali pavydėti. Ilgaamžiai arba išvis nemirtingi, gražuoliai ir turintys antgamtiškų galių.

– Kaip ir tavo žvaigždukai feisbuke, – nusijuokė ji. – Bet nenorėdama įžeisti Tolkino, pavadinau juos selfais.

Tuomet iki smulkmenų papasakojo, kaip atrodo Slėnis. Apie gražučius jų namelius su prižiūrėtomis vejomis, kuriose kas rytą lesioja paukščiai. Žvilgančius automobilius ir išravėtas trinkeles. Medžius, ant kurių auga saldūs vaisiai, ir apie nuostabius jų narcizų sodus. Ten nėra suva-

žinėtų kačių, ji skaitė, ir sugedusių daiktų. Nėra laiko, kurio trūksta, nei atstumo, kuris išskiria. Slėnyje visi sujungti nematomu siūlu. Supranti? Kaip drugelio efektas – vienas selfas timpteli, o kažkam dėl to ateina pabaiga.

Beatričė klausėsi sužavėta ir neištvėrusi vis ko nors paklausdavo: kur tas Slėnis yra, ar į jį galima nuvažiuoti automobiliu, o gal kokiu nors specialiu traukiniu.

– Dabar užsimerk, – tarė Joana. – Ir įsivaizduok, kaip į jį žiūri. Į milžinišką švytintį burbulą, pakibusį virš žemės. Jis kaip antras mėnulis, tik kabo visai prie pat, ir yra daug didesnis. Su Žeme sujungtas arterija, per ją vyksta mainai: žemyn krinta viskas, kas nereikalinga: sulūžę daiktai ir netobulos kūno dalys. O į viršų kyla žmonės. Apkabinę krepšius, jie ropščiasi Slėnio lynais, primindami cirko artistus ar šiaip ką nors iš fantasmagoriškų Boscho paveikslų. Ar matai jų fluorescencinius veidus?

Beatričė linkteli. Joana skaito toliau.

– Vos čia pakyla, juos apžiūri Slėnio apsauga. Tikrina atvykėlio praeitį ir tai, kas prieštarauja Slėnio įstatams, – ištrina. Apžiūri kūną, apčiupinėja, išmatuoja, o kas neatitinka Slėnio standartų – meta žemyn. Krinta per didelės žmonių ausys, atsikišę dantys, per liesos rankos ir kojos, riebūs pilvai ir kitos kūno dalys. Jos Slėnyje pakeičiamos naujomis ir žmogus tampa toks, koks nė nesvajojo tapti. Tada kitas žingsnis – žmogiškosios atminties ir patirties materializavimas. Kitaip sakant, viskas, kas iki tol egzistavo žmogaus galvoje ir širdyje, pavyzdžiui, prisiminimai,

jausmai žmonėms ir viskam, tampa apčiuopiamu daiktu – nuotrauka, piešiniu ar kitu niekučiu. Visa tai Slėnyje įgauna kitą reikšmę. Apie ją papasakosiu vėliau. Taigi, kai viskas baigta, jie tampa selfais.

Pamiršusi popierius Joana toliau kalba iš atminties.

– Pagrindinė selfų veikla – rinkti taškus. Tai yra vienintelė Slėnio valiuta. Tiesą sakant, taškais įrodoma ir meilė, ir pasitikėjimas, ir atgaila, ir įvertinimas. Todėl selfai renka juos neieškodami nei prasmės, nei jokių paaiškinimų, tuo labiau nesvarstydami, kokios to pasekmės. Taškai tampa vienintele jų prasme ir pagrindine egzistavimo sąlyga. Dėl jų atiduodamos materializuotos vertybės ir jausmai, apie kuriuos kalbėjau, taip pat įvairiausi daiktai, kūnas ir abstraktūs dalykai, kaip grožis, jaunystė, mintis, svajonė, bet kas. Todėl Slėnyje nėra nei beverčio sielvarto, nei netekčių.

Joana liaujasi kalbėti, duoda laiko apie tai pagalvoti, lyg klaustų, ar įsivaizduoji, ir tęsia.

– Taškais selfai dalijasi milžiniškoje malonybių mugėje, Neparduodamų Daiktų Aukcione. Į jį kasdien jie traukia pro įspūdingus auksu, sidabru ir brangakmeniais puoštus vartus. Vos įėjus prasideda fiesta. *Salon de la vie**.

* Gyvenimo salonas (*pranc.*). Tai yra aliuzija į Paryžiaus saloną. Jame nuo 1725 m. vykdavo kasmetinės Karališkosios tapybos ir skulptūros akademijos menininkų darbų parodos. Salonas leido sužibėti ne tik tapytojams, skulptoriams, bet ir dailės kritikams bei rašytojams. Nuo XVIII a. pab. parodas organizuoti pradėjo ne akademija, o valstybė. Tad čia savo darbus galėjo eksponuoti ir užsienio menininkai. Iki paskutinės parodos 1880 m. kūrėjai pateikė per septynis tūkstančius paveikslų ir skulptūrų.

Jame nereikia įrodymų, todėl varguoliai čia gali būti turtingi, o kvailiai – skaityti sudėtingas knygas, toksiški tėvai tapti atsidavusiais, o nemylintys – mylėti. Čia kiekvienas gali susikurti savąjį pasaulį.

Beatričė primerkia akis, iš Joanos tono galima suprasti, kad ne viskas ten bus gražu. Tą pastebėjusi Joana tik linkteli ir kalba toliau.

– Pamažu jie virsta skaičiavimo mašinomis, iš pažiūros – be sielos ir be jausmų. Atrodo, kad viskas, kas dar juose rusena, yra tik skaičiai. Bet iš tikrųjų selfai išgyvena kančias. Vakarais jie jaučia tuštumą ir tuos nematomus drugelio siūlus. Atiduoti daiktai jau dūla Pasibaigusių Daiktų Dėžėse ir jiems nebepriklauso. Apima nerimas ir liūdesys, o iš sielos gelmių ima veržtis tai, ko neįstengė pamatyti net Slėnio sergėtojai. Tie dalykai, kuriuos slepia viduje, po nepriekaištingomis odomis. Suaugėlių kūnuose įkalintus vaikus, savo demonus, piktadarius, ydas ir iškrypimus.

Beatričė atgyja.

– Ką nori tuo pasakyti?

Ji atsistoja ir ima blaškytis po drabužinę. Joana ją seka akimis ir mąsto, ką atsakyti, bet, sutrikdyta rodomos paniekos, tik trukteli pečiais ir taria, kad tai tik jos apsakymas.

– Ne, – Beatričė papurto galvą. – Bandai pasakyti, kad tai, kuo ketinu tapti, yra blogis. Ką reiškia demonai, ydos ir iškrypimai? Tie siūlai? Daugiau nenoriu klausytis, – taria

nesulaukusi atsakymo ir – lyg nieko nebūtų nutikę – pasiūlo išgerti kavos.

Joana sulanksto popierius, apsidairo ir pasitrina rankas tarsi sušalusi.

– Turėtum tai iš tikrųjų užrašyti, – taria Beatričė, bandydama viską sušvelninti. – Gražu.

– Tai nėra tik graži istorija, – taria Joana ir sako, kad jai laikas namo.

– Ateisi? – klausia Beatričė.

Joana šypteli ir į grotažymę sudeda pirštus:

– Į *#selfųslėnio* aukcioną? – klausia.

Beatričė pavarto akis.

– Ateisiu, – ir, pasičiupusi šalia besimėtantį Beatričės diržą, apsisuka sau kaklą. – Galėsi mane parduoti – kaip augintinį.

Tada atsisveikinusi išeina. Beatričė viena pati nusijuokia, prieš akis kabo jos suknia. Žėri vakaro spinduliuose tarsi papuošalas ant selfo kaklo. Ji prieina jos pačiupinėti.

#

Laukimas pakibo kaip rūkas. Viskas, ko Beatričė imdavosi, pasibaigdavo šventiniais reikalais. Net gamindamasi pusryčius prieš darbą paskubomis apžiūrėdavo floristės siųstas gėlių nuotraukas, paskui dar kartą perskaitydavo mažyčių kąsnelių pavadinimus. Dar būtinai apžiūrėdavo

ir drabužius. Suknelė rodėsi kas kartą vis gražesnė, o bateliai šalia tokie dailūs, kad negalėjo patikėti, jog tai ji juos avės.

Joana tuo laiku vis mažiau užsukdavo, o jei ir ateidavo, pasėdėdavo tylėdama, nepertraukdama iki gyvo kaulo įgrisusios Beatričės tirados. Tada ir vėl išeidavo, sukrėsta draugės pamišimo ir tuštybės. Beatričė vis pasakodavo apie jų gyvenimą, pamiršusi, kad Milžinas nieko nežadėjo, kiekviename sakinyje pabrėždama *mes*.

Jau kurį laiką Joana ėmė viskuo abejoti ir nujausti, kad po visu tuo A, B ir C reikalu slypi kažkas daugiau. Beatričė per daug naivi, mąstė, kad teorijoje neieškotų meilės. Ji buvo tikra: tarp visų savo schemų iš tikrųjų ji trokšta vieno – būti reikalinga.

Paskutinių dienų malonumai pasipildė neapmokėtomis sąskaitomis. Jas su maloniais kreipiniais siuntė maisto ir gėrimų tiekėjai, dekoruotojai ir kiti pardavėjai. Jomis apsikrovusi Beatričė įniko skaičiuoti. Sutaupytų pinigų ryškiai trūko, kad viską apmokėtų, jai būtų reikėję ne tik dar šimtus kartų permiegoti, bet ir apsigyventi su Bilu. Skalbti drabužius ir pilti grietinėlės padažą ant jo patiekalo, rūpintis jo netikru vaiku. Bet laiko buvo likusi viena diena. Viską atšaukti? Nieku gyvu, ji galvojo. Jei pavyks, išloš su kaupu, tada galės ne tik atiduoti Bilui skolą, bet dar ir sumokėti, kad daugiau jos neieškotų.

– Privalau panaudoti savo santaupas butui, – nuo sąskaitų pakėlė žvilgsnį į tik ką įėjusią Joaną.

Ji atsisėdo šalia ir po vieną ėmė apžiūrinėti sąskaitas. Ikrų užkandėlės. Įdaryti krepšeliai. Jūrų dumblių traškučiai. Ji papurtė galvą nepritardama, nebesuvokdama, kas vyksta. Tada pasakė, kad tik visiški kvailiai aklai eina *va banque*, kad gudresni išmoksta skaičiuoti kortas.

– Ar bent žinai, kiek jų yra malkoje?

Beatričei buvo nė motais kiek, užteko žinoti, kiek pinigų trūksta ir kiek yra sutaupiusi.

Nieko nelaukdama ji išskuodė į banką, nė karto nepažvelgusi į spoksančios Joanos veidą. Bijojo jame išvysti ir nepritarimą, ir gailestį vienu kartu. Išgirsti visas neišsakytas odes jos tuštybei ir kvailumui.

#

Šventinį rytą Beatričė pabudo anksti. Laikrodis rodė šešias, tad pabandžiusi dar kiek pamiegoti prasivartė iki septynių, kol galiausiai išsiropštė iš lovos. Galvoje knibždėjo mintys, kad daugiau niekuomet nebus tokia, kokia yra dabar, šią akimirką. Vaizdai iš ateities, šiaip ar taip, buvo gražesni, tad vos pradėjusi nerimauti, ji apie tai dar stipriau galvojo. Viskas ėmė rodytis kaip iš Joanos Slėnio ar net kaip iš Tolkino Elfų gyvenimo. Nors jo buvo neskaičiusi, nutuokė, kad jei Joana, didžiausia grožio maištininkė ir tuštybės priešininkė, panaudojo juos kažkam nuostabiam nusakyti, jie išties tokie buvo.

Vakare, apsivilkusi suknele ir stovėdama prieš veidrodį, pagaliau pajuto, kaip iš tikrųjų bijo būti išjuokta. Visi nesėkmės scenarijai buvo taip toli nustumti, kad vaizduotėje liko nebent tik stichinė nelaimė, nušluojanti ją ir jos nuostabią ateitį nuo žemės paviršiaus. Viskas pavyks, kartojo ir vis skaitė Milžino žinutes, jose jis įtikinamai rašė, kad šį vakarą pasirodys.

– Bijau, kad nusivilsi teatro užkulisiais, – tarė Joana glostydama jos žvilgančios suknelės medžiagą.

Beatričė sustingo ir akimirką suabejojo, ar nebus prasitarusi apie naktį teatre, bet tik pakratė galvą ir nieko neatsakė. Ši tyla, kai viena į kitą žiūrėjo pro veidrodį, atrodė tokia jauki – iš tų retųjų, kada jauti, jog viskas taip, kaip turi būti.

Vis dėlto abi žinojo: ji, paprasta provincijos mergaitė, susiruošė į nepažįstamus tyrus. Beveik nieko apie juos nenutuokė, neturėjo žemėlapių, jokių būtinų daiktų, kad išliktų. Išvis tuščiomis, tik įsitvėrusi užrašų knygelės, kurioje, be jos naivių istorijų, daugiau nieko nebuvo.

– Atrodai gražiai, – tarė Joana.

Jos veide ir balse nebeliko sarkazmo, tarsi būtų viską paleidusi ir suvokusi, kad jau nieko nebepakeis.

– Ir tu gražiai, – atsakė Beatričė.

– Čia tau.

Joana įteikė dėžutę, ji buvo įpakuota į žurnalo popierių ir išmarginta gerai pažįstamais veidais. Beatričė suraukė nosį, Joanos mandagumas neilgai tetrunka, pa-

manė, bet pakštelėjo jai į skuostą. Tada prisiminė, kad laikas eiti.

– Važiuok viena, – tarė Joana. – Aš paskui.

Beatričė linktelėjo – išties tokią akimirką geriau bus viena.

Salė pasitinka tuščia ir vėsi, sukiojasi tik išsipuošę padavėjai. Jie vadina ją panele. Jums vyno, klausia, panele? Ar čia gerai, panele? Tarp žodžių palikdami trumputes pauzes, kaip deramą atstumą tarp jos ir tarp savęs. O jų žvilgsniai ir viskas, už ką ji sumokėjo, Beatričei kelia ūpą. Ji vakaro šeimininkė, tuoj bus apsupta svečių ir jų dėmesio.

Salės gale – išsvajota sienutė. Žvilga auksinėmis raidėmis kaip jos Klimto suknia. Bet po senais skliautais primena pamirštą spektaklio dekoraciją. Netrukus ten stovės žurnalistai, ramina save, o paskui rikiuosis svečiai.

Jos akys nepaleidžia laikrodžių. Laiko ji vis teiraujasi ir padavėjų. Šie mandagiai atsako, kad dabar be dešimt aštuonios, panele. Be penkių, panele. Staiga jai prisireikia Joanos, galvoja, kodėl jos nėra ir kad tokią akimirką ji turėjo čia būti. Tada prisimena Milžiną ir tyliai sau pripažįsta, kad jei išties būtų jam svarbi, jis irgi čia stovėtų.

Laikas slenka lėtai, rodos, nepasistūmė nė per minutę, bet rodyklės rodo kitaip. Staiga pamano, kad viskas netinkama, stalai per balti, o sienos per tamsios. Geriau grįžti į traukinio laikus, kada visas rūpestis būdavo patogiai atsi-

sėsti ir siūbuojant vagonui važiuoti ten, kur tavo vieta. Bet pagaliau pasirodo pirmasis fotografas, paskui dar vienas – ir Beatričės mintys išgaruoja kaip dūmas.

Įsitvėrę objektyvų jie žvalgosi ir sinchronu fotografuoja salę. Vaikštinėja tai iš vienos, tai iš kitos pusės, vis žvilgčiodami į laikrodį ir į ją, vienišą po skliautais.

Netrukus pasirodo pirmieji svečiai. Beatričė nusivilia išvydusi tik nusigandusius savo kolegas iš darbo, jie artinasi visi būriu, tartum išvykoje į muziejų. Glėbesčiuojasi ir spausdamiesi skruostais ją bučiuoja. Paskui pabyra po salę ir stoviniuodami šnekučiuojasi apie pardavimus. Ji žiūri į menkas jų figūras, kiekvienas jų krustelėjimas išduoda, kad jaučiasi nejaukiai. Net didžiausi įmonės vakarėliai neprilygsta jos šventei.

Beatričė vis žvilgčioja į fotografus – paslapčiomis, lyg būtų juos nuvylusi. Mato, kaip nuobodžiaudami jie tariasi, atrodo, kad dar kiek ir išeis. Bet pagaliau į salę įžengia Teatro Milžinas ir Beatričei atsiveržia gerklė, sakytum visą laiką ją kas būtų tvirtai spaudęs. Lengvas įkvėpimas ir ji vėl regi salės spalvas. Viskas gerai, pamano ir šypsosi jam artėjančiam. Jis žvalgosi į šalis, eina gaudydamas atsilapojusį švarką, o fotografai spragsi kaip laužai. Milžinas pamoja blykstėms ir prieina jos apkabinti. Bučiuoja į skruostus ir tyliai klausia, kur, po velnių, visi. Beatričė atšlyja ir primena, kad tai jis juk žadėjo visus sukviesti. Jis juokiasi.

– Gimtadienis juk tavo, – taria ir suka prie užkandžių stalo. – Šiandien vyksta sužadėtuvės, visi žulikai pabė-

go. Nors ir čia, kaip matau, visai neblogai, – ir susigrūda kąsnelį.

Paskui išsitraukia žvilgantį popierėlį ir rodo: matai, sako kramtydamas.

Kvietimas į sužadėtuves. Mažutė gėlelė tarp dviejų iki skausmo žinomų vardų nustelbia visus jos salės papuošimus. Prie jos akimirksniu viskas virsta šiukšlėmis. A kategorijos sužadėtuvės susižėrė fotografus ir svečius. Į jos gimtadienį, išskyrus vos kelis matytus veidus ir kolegas, daugiau niekas neatėjo.

Pajutę nesėkmę ima skirstytis ir tie vos keli matyti veidai, paskui juos išskuba ir fotografai. Tik kolegos, rodos, dar ilgai čia bus, jie ragauja patiekalus ir laimingi atsisuka jai padėkoti. Milžinas geria viskį ir kemša pyragėlius, paskui nuo pirštų laižosi kremą. Pažiūri į laikrodį, žvilgteli dar kartą kitą ir ima linkėti gero vakaro. Pagiria maistą ir jos suknelę, sako, kad ji žavinga. Tada sušoka nepatogumo šokį: žingsnis pirmyn, žingsnis atgal, į šonus ir atsisveikinęs išeina.

Beatričė spokso į nueinančią nugarą, į jo paliktas praviras duris ir į tuščią viskio taurę. Apima baisi gėda, dėl visko. Suknelės, sienutės, dėl visų salės kandeliabrų. Darė viską, kad nebūtų taip visų palikta. Nepakvietė tėvų, kurie būtų spygavę iš džiaugsmo, kiek daug jų dukra pasiekė. Netaupė pinigų maistui, kuris netrukus apdžius ir susiraukšlės. Gėrimams, kuriuos visi išmyš. Kurį laiką ji sėdi negalėdama tuo patikėti. Joana buvo teisi, galvoja, ir jos

sumauta selfų istorija išsipildė. Lyg kitaip jai nebūtų galėję atsitikti.

Netrukus pasirodo ir Joana, apsidairo ir neskubėdama patraukia prie Beatričės. Apkabina ir vietoje pasveikinimo žodžių sako, kad už durų stovi jos dviratis, jei ji norėtų iš čia dingti. Beatričė vos tvardosi nepravirkusi ir tik purto galvą, kad ji su suknele ir kad negali minti. Joana pasiūlo jai savo kelnes.

Tylėdamos tualete jos apsimaino drabužiais. Rangosi pusnuogės, basomis stovėdamos ant šaltų grindų. Beatričė norėtų ką nors pasakyti, galbūt net apkabinti ir paverkti, pripažinti, kad suklydo, bet teįstengia galvoti, kokia nuostabi draugė yra Joana. Žiūri į ją, paskendusią jos suknelėje, ir nesėkmingai bando užsegti kelnių užtrauktuką.

– Pareisiu basa, – taria Joana apžiūrinėdama miniatiūrinį Beatričės batelį.

Beatričė linkteli ir skuba išeiti.

Koks gražus vakaras, mąsto mindama dviratį. Ašaros rieda ir nuteka į paausius. Tik pasiekusi upę nulipa nuo dviračio. Telefone praleistas Bilo skambutis, apima pyktis ir gailestis, ir kaltė, bet atskambinti negalima. Nusispjauti į tas jo taisykles, galvoja, bet perskambinti vis tiek neišdrįsta. Joanos batus palieka prie dviračio ir patraukia per šlapią žolę. Į pėdas smelkiasi geliantis ruduo.

Dar kartą suvirpa telefonas, Bilo žinutė ilga, sveikina ir rašo apie grožį, tyrumą ir dar kažką. Ją apima nusivylimas, o prieš akis – nueinanti Milžino nugara. Ačiū, daugiau ma-

nęs nebeieškok, paskubomis parašo ir išsiunčia. Tada, prisiminusi pinigų sumą, dėl visa ko išsiunčia ir antrą: galvok, kad nusipirkai mano tylėjimą.

Sėdasi ant žolės ir stengiasi apie juos nebegalvoti. Tyčia mąsto, kad kvepia upės dumblu ir kad viena paskui kitą kvaksi antys, kad žolė ir šalta, ir šlapia. Bet vis kas nors sutrukdo, ji prisimena, kaip vaikščiojo čia su Joana ir kaip stipriai ji tada ją užgavo. Ji buvo teisi, dėl jos naivumo ir daugiau nėra ką pridurti. Ištrūkusi iš provincijos, baigusi mokslus, nepasistūmėjo nė per žingsnį, o išleidusi santaupas – net žengė atgal. Noras būti kažkuo užgožė pastangas tai daryti, įvertinti, kuo iš tikrųjų nori ir gali tapti.

Taip sėdi, kol nuo šalčio ima drebėti lūpos. Nepraeina nė vienas žmogus, nepravažiuoja joks automobilis, ji čia viena, tvirtai suvokusi, kad daug sunkiau žavėtis gyvenimu niekuo netapusiam. Mėgautis kiekviena savo beprasmiškos egzistencijos diena ir tiesiog būti, kokia įstengi būti, ir dėl to save mylėti.

Kai sugrįžta, laiptinėje sėdi Joana, apsikrovusi maisto dėžutėmis ir gėlėmis, per laiptus išskleidusi žvilgančią suknią, ji atrodo kaip netikra. Nustėrusi Beatričė žiūri į tuos blizgučius, į Joanos veidą ir galvoja, kad pats laikas atsiprašyti. Bet išsprūsta tik klausimas, kam ji viską surinko.

– Tam, kad suvalgytume, – taria Joana.

– Nenoriu jų neštis namo.

– Tada nešam pas mane, – ir į rankas įbruka pyragaičių dėžę.

Joanos namai kvepia švara, grindys glotnios ir šiltos. Beatričė dairosi negalėdama patikėti, kad niekada čia nebuvo. Taip ir įsivaizdavo jos namus – be knygų lentynų, beveik nieko nėra, sofa ir stalelis su lempa, kaip ir Joanos mintys – tik tai, ko reikia.

Ant stalo pastebi taip ir neišpakuotą Joanos dovaną.

– Tu vienintelė man atnešei dovaną, – susigėsta.

– Nieko ypatingo, tik kortų malka.

Neatsakiusi Beatričė ima po vieną atidarinėti maisto dėžutes, Joana tauška apie lentynas, į kurias nebetelpa knygos. Paskaitas ir rašto darbus. Apie grindis, kurios baisiai nepraktiškos ir kurias mielai pasikeistų. Kalba apie bet ką, kas Beatričei padėtų suvokti, jog niekas nepasikeitė ir nepasikeis.

Beatričė sugriebia draugę už rankos ir pratrūksta kalbėti. Iškalba viską, kas nutiko. Apie Milžiną, kuris patrepsėjęs išėjo, žinutę, kurią parašė Bilui, tėvus, kurie skambino, bet ji nekėlė, pinigus, kuriuos ir vėl reikės taupyti. Prisipažįsta apie garbėtrošką jos kūne. Joana klausosi nekomentuodama, leidžia ir verkti, ir tylėti, ir vėl kalbėti. Net apsimeta, kad nejaučia abejonės Beatričės balse. Nemačiomis nuleidžia ir nuojautą, kad išaus rytas ir Beatričė imsis naujų beprasmiškos svajonės planų. O kai ši papasakoja apie naktį teatre ir kūkčiodama prisipažįsta, kad jau tada turėjo išeiti, Joana papurto galvą.

– Ne, – taria. – Turėjai ateiti iki čia.

– Tavo istorija ir demonai...

Joana linkteli, sako, kad istorijose po *bet*, gali būti ir dar vienas *bet*. Tada paklausia, ar ji nenorėtų išgirsti, kaip pasibaigė jos *Selfų slėnis*.

Jos įsitaiso ant grindų, kaip pirmąjį kartą.

– Ateina metas, kai nerimas užgožia taškų žaidimą, – pradeda Joana. – Tada selfai privalo rinktis. Likti Slėnyje, gražūs, nuostabiuose namuose su veja ir paukščiais, bet amžinai jausti tą nematomą tuštybę, kurioje paslėpė tikrą save. Ar sugrįžti į Žemę, susigrąžinti kūną, atlėpusias ausis, kreivas kojas, apleistus namus ir leistis į savęs pažinimo kelionę. Retas kuris pasirenka save netobulą. Bet tie, kurie pasirenka, Slėnio yra išmetami. Namo jie keliauja veidrodžių ežerais, kuriuose regi tai, ką slėpė.

Joana akimirką stabteli, tarsi įsivaizduodama tuos ežerus.

– Pamatyti save tokį ne kiekvienas nori, – kalba toliau. – Bet kad mylėtum, pirmiausia turi pamilti.

Beatričė žiūri į pilkas lubas, jaučia kietas grindis ir suvokia, kad šį vakarą įvyko kažkas reikšmingo.

– Nori pasakyti, man pasisekė, kad nepatekau į Slėnį? – pasitikslina.

Joana papurto galvą. Ne, sako, atkanda kremo prikimštą pyragaičio gabalėlį ir paaiškina.

– Tu parplaukei tuo ežeru, – sako ir ištiesia pyragaitį Beatričei.

turinys

#žmonės 7

#happyfamily 59

#supermama 105

#selfųslėnis 143

Monika Budinaitė

Selfų slėnis

Romanas

Redaktorė
Bronė Vinevičienė

Dailininkas
Zigmantas Butautis

Korektorė
Virginija Savickienė

Tiražas 1 500 egz.

Išleido Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla,
K. Sirvydo g. 6, LT-01101 Vilnius
www.rsleidykla.lt
info@rsleidykla.lt

Spausdino „Standartų spaustuvė“,
Dariaus ir Girėno g. 39, LT-02189 Vilnius

#žmonės #happyfamily #supermama #sel
grotažymės, žyminčios sūkuriuojančią
veikėjų kasdienybę.

Ridas – žurnalų žmogus, jo gyvenimas – kaip iš atviruko. Simona ir Robertas jau šešiolika metų laimingai susituokę. Luko mama atsidavusi motinystei, o Beatričė – svajoja tapti žvaigžde. Bet atvirukai turi antrąją pusę, laimei būdingi potvyniai ir atoslūgiai, atsidavimas gali kankinti, o šlovė taip lengvai nepasiekiama. Virtualų ir tikrą veikėjų gyvenimą jungia nematomas siūlas, kurį vienur vos timptelėjus, kitur prasideda griūtis.

„Selfų slėnis" – ketvirtasis Monikos Budinaitės romanas.

Įrenginiams ir tinklams patikėję savo atmintį ir *#happy* akimirkas, į dvejetainę sistemą perkeliame ir moralę. Apie likiminį „erorą" pasakojama iš keturių perspektyvų, kurias jungia neįsisąmonintas pasitikėjimas prijungtimi. Rašytoja išplauna šiuolaikinio individo orientyrus ir paskandina juos dar gilesnėje pikselių vienatvėje. Šis naujažmogis, knygoje vadinamas selfu, neapsaugo ne tik savo tapatybės – per kibernetinę nirvaną likimo valiai palieka ir savo vaikus.

rašytojas Marijus Gailius

Rašytoja peršoko į kitą lygą, jos proza tapo meistriška. Aktuali tematika, įtraukiantis siužetas, intriguojančios situacijos, atpažįstami personažų tipai. Tai pasakojimas apie mus – čia ir dabar. Tai išmaniojo telefono ekranėlis. Išjungtas. Galbūt sudaužytas. Paviršiuje atsispindi tai, kas giliai, o mūsų kreivos šypsenos – juokas pro ašaras.

rašytoja Sandra Bernotaitė

Šioje knygoje Monika parašė apie JUS. Apie tą jūsų dalį, kurią ištrinate telefone atrinkdami nuotraukas. Apie ribą tarp to, kas esate ir kuo norite būti. Pasidarykite selfį su šia knyga ir pasidalinę feisbuke pameluokite, kad esate ne tokie.

kūrybininkė, žurnalistė Rimantė Kulvinskytė

ISBN 978-609-480-016-0